

ĮPRASTOS TEISĖKŪROS PROCEDŪROS VADOVAS

Europos Parlamento veiklos teisėkūros srityje vadovas

2019 m. lapkričio mėn.

Europos Sąjungos vidaus politikos generalinis direktoratas
Teisėkūros ir komitetų veiklos koordinavimo direktoratas
Teisėkūros reikalų (LEGI) skyrius

Šis vadovas yra EP nariams ir EP darbuotojams skirtas informacijos šaltinis. Dokumentą parengė Teisėkūros reikalų (LEGI) skyrius ir kaip toks jis nedaro poveikio nė vienai Parlamento pareikštai pozicijai. Atgaminti ir versti į kitas kalbas nekomerciniais tikslais leidžiama nurodžius šaltinį, iš anksto apie tai informavus Europos Parlamentą ir nusiuntus jam kopiją. © Europos Sąjunga, 2019.

_LEGI.skyrius@europarl.europa.eu

ĮVADINIS ŽODIS

Mes, už taikinimo klausimus Europos Parlamente atsakingi Europos Parlamento pirmininko pavaduotojos ir Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkas, su malonumu pristatome šį *atnaujintą įprastos teisėkūros procedūros vadovą*, kurį parengė Teisėkūros reikalų skyrius. Šio vadovo tikslas – pateikti praktinės informacijos apie tai, kaip organizuojamas Parlamento darbas, kai taikoma įprasta teisėkūros procedūra.

Aštuntąją Parlamento kadenciją lydėjo nemažai permainų, įskaitant Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros sudarymą (jis įsigaliojo 2016 m. balandį) ir bendrą Parlamento darbo tvarkos taisyklių peržiūrą (peržiūrėtos Darbo tvarkos taisyklės įsigaliojo 2017 m. sausį).

Tai, kad su procedūromis būtų susipažinę visi dalyvaujantieji Parlamento veikloje, nepaprastai svarbu norint dar labiau stiprinti Parlamento, kaip vienos iš teisėkūros institucijos, vaidmenį priimant ES teisės aktus ir demokratinį teisėtumą.

Todėl šį vadovą rekomenduojame visiems Parlamento nariams, darbuotojams ir tiems, kurie domisi Parlamento teisėkūros darbu.

© Europos Sąjunga 2019 – EP / fotografas

Katarina BARLEY, Nicola BEER, Mairead McGUINNESS,
Už taikinimą atsakingos Parlamento pirmininko pavaduotojos

Antonio TAJANI
Komitetų pirmininkų
sueigos pirmininkas

TURINYS

1.	ĮŽANGA.....	1
2.	SVARBIAUSI SUBJEKTAI IR JŲ VAIDMUO VYKSTANT ĮPRASTAI TEISĖKŪROS PROCEDŪRAI.....	3
	2.1. Parlamentas.....	3
	2.2. Taryba.....	4
	2.3. Komisija.....	5
	2.4. Kiti instituciniai subjektai, susiję su įprasta teisėkūros procedūra.....	7
3.	ĮPRASTA TEISĖKŪROS PROCEDŪRA.....	11
	3.1. Pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pateikimas.....	11
	3.2. Pirmasis svarstymas.....	13
	3.2.1. Pirmasis svarstymas Parlamente.....	14
	3.2.2. Pirmasis svarstymas Taryboje.....	20
	3.3. Antrasis svarstymas.....	22
	3.3.1. Antrasis svarstymas Parlamente.....	23
	3.3.2. Antrasis svarstymas Taryboje.....	24
	3.4. Taikinimas ir trečiasis svarstymas.....	25
4.	TARPINSTITUCINĖS DERYBOS.....	26
	4.1. Įžanga.....	26
	4.2. Trišaliai dialogai.....	28
	4.3. Procedūra tarpinstitucinėms deryboms pradėti.....	29
	4.3.1. Parlamentas.....	29
	4.3.2. Taryba.....	32
	4.3.3. Komisija.....	32
	4.4. Tarpinstitucinių derybų dalyviai.....	33
	4.4.1. Parlamentas.....	33
	4.4.2. Taryba.....	33
	4.4.3. Komisija.....	33
	4.5. Parlamento procedūrų skaidrumas ir atskaitomybės užtikrinimo būdai.....	36
5.	TAIKINIMO PROCEDŪRA IŠSAMIAI.....	37

6.	PRIIMTO PROJEKTO UŽBAIGIMAS, PASIRAŠYMAS IR PASKELBIMAS	40
6.1.	Teisininkų lingvistų atliekamas galutinės redakcijos tvirtinimas.....	40
6.2.	Pasirašymas.....	41
6.3.	Paskelbimas	41
7.	KITOS PROCEDŪROS, KURIOSE DALYVAUJA PARLAMENTAS	42
7.1.	Specialios teisėkūros procedūros	42
7.1.1.	Konsultavimasis.....	42
7.1.2.	Pritarimas	43
7.2.	Deleguotieji ir įgyvendinimo aktai.....	43
8.	TARPINSTITUCINIS SUSITARIMAS DĖL GERESNĖS TEISĖKŪROS	45
9.	ĮPRASTA TEISĖKŪROS PROCEDŪRA SKAIČIAIS	48
10.	TERMINAI	52
11.	NAUDINGOS NUORODOS.....	56
I	PRIEDAS. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnis	60
II	PRIEDAS. Darbo tvarkos taisyklės, susijusios su įprasta teisėkūros procedūra	62
III	PRIEDAS. Derybų įprastos teisėkūros procedūros metu elgesio kodeksas	72
IV	PRIEDAS. Pirmininkavimo Tarybai tvarka.....	75
V	PRIEDAS. Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos poveikis apibrėžiant per įprastą teisėkūros procedūrą taikomą balsų daugumą ir ribas	76

1. ĮŽANGA

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, bendro sprendimo procedūra¹ oficialiai tapo įprasta teisėkūros procedūra (SESV 294 straipsnis²) ir bendra teisės aktų priėmimo Europos Sąjungos lygmeniu norma, taikoma daugelyje Sąjungos veiklos sričių (žr. 1 lentelę).

Įprasta teisėkūros procedūra grindžiama tiesiogiai renkamo, Sąjungos piliečiams atstovaujančio Europos Parlamento ir valstybių narių vyriausybėms atstovaujančios Tarybos pariteto principu. Šios dvi teisėkūros institucijos teisės aktus priima kartu, remdamosi Komisijos pasiūlymu. Nė viena iš jų teisės akto negali priimti nepritarus kitai ir abi teisėkūros institucijos turi pritarti identiškam projektui. Šis susitarimas gali būti pasiektas per kiekvieną iš trijų galimų svarstymų, numatytų pagal įprastą teisėkūros procedūrą. Jei pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto kuriuo nors procedūros etapu atmetamas arba Parlamentas ir Taryba negali pasiekti kompromiso, pasiūlymas nepriimamas ir procedūra baigiasi.

Šiame vadove siekiama praktiškai apžvelgti įprastą teisėkūros procedūrą, kaip pagrindinę teisėkūros procedūrą Sąjungos teisės aktams priimti. Vadovas pradedamas dviem bendro pobūdžio skyriais, kuriuose supažindinama su įvairiais subjektais ir jų vaidmeniu procedūros metu (2 skyrius) bei įvairiais procedūros etapais (3 skyrius). 4 skyriuje išsamiau aptariama tarpinstitucinių derybų eiga (kaip įgaliojamas Parlamentas ir kas vyksta trišalio dialogo metu), tuomet pateikiama informacijos apie taikinimo procedūrą (5 skyrius) ir galiausiai apie priimto projekto pasirašymą bei paskelbimą (6 skyrius).

8 skyriuje pateikiama daugiau bendros informacijos apie peržiūrėtą Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros, kuris įsigaliojo 2016 m. balandžio 13 d. ir svariai paveikė tai, kaip Parlamentas, Taryba ir Komisija bendradarbiauja numatydami įvairias iniciatyvas bei procedūras geresnei teisėkūrai užtikrinti.

Galiausiai vadovas baigiamas trumpa kitų susijusių procedūrų, kurias įgyvendinant dalyvauja Parlamentas, apžvalga (7 skyrius), skyriumi, kuriame pateikiama aktuali statistika apie įprastą teisėkūros procedūrą (9 skyrius), ir sąvokų, santrumpų bei akronimų žodynu (10 skyrius). Prieduose, *inter alia*, pateikiamos svarbiausios nuostatos, susijusios su įprasta teisėkūros procedūra, ir informacija apie daugumą bei ribas, taikomas priimant sprendimus per įprastą teisėkūros procedūrą, kurios bus taikomos po „Brexit'o“.

---

¹ Praktikoje vietoj oficialios sąvokos „įprasta teisėkūros procedūra“ iki šiol dažnai vartojama sąvoka „bendro sprendimo procedūra“.

² Europos Sąjungos sutartis (toliau – ES sutartis) ir Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV). SESV 294 straipsnis pateiktas I priede.

1 lentelė. Svarbiausios gairės: nuo bendro sprendimo iki įprastos teisėkūros procedūros

Sutartys:

- **Mastrichto sutartis (1993 m. lapkričio mėn.):** pradedama taikyti bendro sprendimo procedūra, tačiau tik kai kuriose teisėkūros srityse (daugiausia susijusiose su vidaus rinka).
- **Amsterdamo sutartis (1999 m. gegužės mėn.):** bendro sprendimo procedūra supaprastinama numatant galimybę sudaryti susitarimus per pirmąjį svarstymą. Jos taikymo sritis išplečiama įtraukiant per 40 teisinių pagrindų (įskaitant transporto, aplinkos, teisingumo ir vidaus reikalų, užimtumo ir socialinio reikalų srityse).
- **Nicos sutartis (2003 m. vasario mėn.):** bendro sprendimo procedūra pradedama taikyti dar daugiau sričių.
- **Lisabonos sutartis (2009 m. gruodžio mėn.):** bendro sprendimo procedūra oficialiai tampa įprasta teisėkūros procedūra ir yra taikoma 85-iose Sąjungos veiklos srityse (įskaitant žemės ūkį, žuvininkystę ir bendrą prekybos politiką).

Tarpinstituciniai susitarimai:

- **Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių (2007 m.)¹:** joje nustatytos praktinės bendro sprendimo procedūros taikymo taisyklės. 1999 m. priimta deklaracija buvo peržiūrėta 2007 m., aiškiai pripažįstant vadinamosios trišalės sistemos svarbą per visą bendro sprendimo procedūrą.
- **Pagrindų susitarimas dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių (2010 m.)²:** jame nustatytos priemonės, būtinos Parlamento ir Komisijos dialogui išplėsti, informacijos srautui ir bendradarbiavimui procedūrų bei planavimo klausimais pagerinti. Į jį įtrauktos nuostatos dėl Komisijos susitikimų su ekspertais, konfidencialios informacijos perdavimo Parlamentui, derybų dėl tarptautinių susitarimų ir pastarųjų sudarymo bei Komisijos darbo programos tvarkaraščio.
- **Tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (2016 m.)³:** Parlamento, Tarybos ir Komisijos susitarimas įsigaliojo 2016 m. balandžio mėn. ir pakeitė ankstesnįjį 2003 m. susitarimą. Į jį įtrauktos įvairios iniciatyvos ir procedūros, dėl kurių trys institucijos susitarė ketindamos siekti geresnės teisėkūros ir pagal kurias sprendžiami programavimo, geresnės teisėkūros priemonių, įskaitant poveikio vertinimus ir viešas konsultacijas bei konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, teisinio pagrindo pasirinkimo, deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų, skaidrumo, įgyvendinimo ir supaprastinimo klausimai.

¹ 2007 m. birželio 30 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių ([OL C 145, 2007 6 30, p. 5](#)).

² Pagrindų susitarimas dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių ([OL L 304, 2010 11 20, p. 47](#)).

³ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros ([OL L 123, 2016 5 20, p. 1](#)).

2. SVARBIAUSI SUBJEKTAI IR JŲ VAIDMUO VYKSTANT ĮPRASTAI TEISĖKŪROS PROCEDŪRAI

2.1. Parlamentas

Parlamento kasdienė veikla – taip pat ir jo vidaus struktūros bei sprendimų priėmimo procedūrų požiūriu – reglamentuojama jo **Darbo tvarkos taisyklėmis** (DTT). Teisėkūros darbą Parlamente atlieka Parlamento atsakingas komitetas¹ arba komitetai². Kiekvienas reikiamam komitetui nukreipiamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto yra paskiriamas frakcijai (paprastai komiteto koordinatorių sprendimu), o ši skiria **pranešėją** pranešimui komiteto vardu rengti. Kitos frakcijos gali paskirti **šešėlinius pranešėjus**, kurie atitinkamos frakcijos poziciją svarstomu klausimu derina komitete.

Už vadovavimą komiteto ir jo koordinatorių posėdžiams yra atsakingas **komiteto pirmininkas**. Jis yra įgaliotas priimti sprendimus dėl balsavimo procedūrų ir pakeitimų priimtinumui taisyklių. Komiteto pirmininkas vadovauja ir tarpinstitucinėms deryboms.

Kadencijos pradžioje kiekviena frakcija vieną savo narį gali paskirti frakcijos **koordinatoriumi** komitete. Koordinatoriai susitinka uždaruose (*in camera*) posėdžiuose, neretai rengiamuose vykstant komiteto posėdžiams. Komitetas gali juos įgalioti priimti sprendimus dėl pranešimų ir nuomonių paskyrimo frakcijoms, klausimų komitete rengimo, tyrimų užsakymo, komiteto delegacijų ir kitų esminių arba su komiteto darbo organizavimu susijusių klausimų.

Per tarpinstitucines derybas pirmojo ir antrojo svarstymų metu Parlamentui atstovauja **derybų grupė**, kuriai vadovauja pranešėjas, pirmininkauja atsakingo komiteto (-ų) pirmininkas (-ai) arba komiteto pirmininko paskirtas jo pavaduotojas (-ai). Į derybų grupę įtraukiami bent šešėliniai pranešėjai iš kiekvienos dalyvauti pageidaujancios frakcijos (DTT 74 straipsnis). Daugiau informacijos apie tarpinstitucines derybas pateikta 4 skyriuje.

Atlikti teisėkūros darbą administraciniu lygmeniu Parlamento komitetams ir jų nariams padeda komitetų sekretoriatai (jie rengia komitetų posėdžius ir rūpinasi planavimu, teikia su komiteto veikla susijusią pagalbą ir konsultuoja šiuo požiūriu aktualiais klausimais), frakcijų patarėjai (jie teikia pagalbą ir pataria frakcijos koordinatoriui bei atskiriems Parlamento nariams), Parlamento narių padėjėjai ir kitos Parlamento tarnybos, įskaitant Teisėkūros reikalų (LEGI) skyrių, Teisės tarnybą, Teisėkūros aktų direktoratą, teminius skyrius, Europos Parlamento tyrimų tarnybą (EPRS), EP spaudos tarnybą bei atitinkamai Vertimo raštu ir Vertimo žodžiu generalinius direktoratus. Vykstant trečiajam svarstymui, LEGI skyrius koordinuoja administracinę pagalbą Parlamento delegacijai Taikinimo komitete.

¹ Kartais dar vadinamas vadovaujančiu komitetu, žr. 3.2.1 skyriaus 6 lentelę.

² Parlamento DTT VI priede aprašomi atitinkami kiekvieno Parlamento nuolatinio komiteto, kurių yra 20, įgaliojimai ir pareigos.

2 lentelė. Parlamento politiniai organai

Pirmininkų sueiga (DTT 26 ir 27 straipsniai) yra sudaroma Parlamento pirmininko ir frakcijų pirmininkų. Ji atsako už bendrą Parlamento politinį valdymą ir jo veiklos politinius aspektus, įskaitant Parlamento darbo organizavimą, ryšius su kitomis Europos Sąjungos institucijomis ir įstaigomis bei ryšius su ES nepriklausančiomis šalimis. Jos posėdžiai tradiciškai rengiami savaitę prieš Strasbūro sesijas ir jų metų (paprastai ketvirtadienio rytais).

Biuras (DTT 24 ir 25 straipsniai) yra sudaromas Parlamento pirmininko, 14-os Parlamento pirmininko pavaduotojų (trys iš jų atsako už taikinimo klausimus) ir 5-ių patariamąjį balsą turinčių kvestorių. Jis sprendžia administracinius ir finansinius klausimus, susijusius su institucijos veikla. Jo posėdžiai paprastai vyksta Strasbūro sesijų metu ir yra rengiami pirmadienio vakarą.

Komitetų pirmininkų sueiga (DTT 29 straipsnis) yra sudaroma visų nuolatinių ir specialiųjų Parlamento komitetų pirmininkų. Ji stebi darbo komitetuose pažangą ir užtikrina jų tarpusavio bendradarbiavimą bei veiklos koordinavimą. Be to, ji teikia rekomendacijas Pirmininkų sueigai dėl, *inter alia*, artėjančių plenarinių sesijų darbotvarkių projektų. Jos posėdžiai paprastai rengiami Strasbūro sesijų antradieniais. Pirmininkas dvejų su puse metų kadencijai renkamas iš jos narių tarpo.

2.2. Taryba

Taryba atstovauja valstybių narių vyriausybėms. Ją sudaro nacionaliniai kiekvienos ES šalies ministrai. Taryba teisės aktus priima ir politiką koordinuoja posėdžiaudama skirtingą sritį atitinkančia sudėtimi. Teisėkūros funkcijas Taryba atlieka kartu su Parlamentu (ES sutarties 16 straipsnio 1 dalis). Ji dirba trimis lygmenimis: **darbo grupės** rengia Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių Nuolatinių atstovų komiteto (**COREPER**) darbą, o COREPER, *inter alia*, – įvairių sudėčių **Tarybos** darbą.

Visais šiais trimis lygmenimis vykstantiems posėdžiams pirmininkauja valstybė narė, **pirmininkavimą Tarybai**¹ 6 mėnesiams perėmusi rotacijos būdu.

Tarybos posėdžių darbotvarkės atspindi COREPER ir atitinkamų darbo grupių bei komitetų atliktą darbą. Jas sudaro **A klausimai**, kurie, pasiekus susitarimą COREPER, tvirtinami be diskusijų, ir **B klausimai**, dėl kurių diskutuojama.

---

¹ Pirmininkavimą Tarybai kas šešis mėnesius (nuo sausio 1 d. iki birželio 30 d. arba nuo liepos 1 d. iki gruodžio 31 d.) rotacijos būdu perima vis kita ES valstybė narė (tai netaikoma Užsienio reikalų tarybai, kuriai paprastai pirmininkauja vyriausiojo įgaliotinio pareigas einantis asmuo). Pirmininkaujančioji valstybė narė vadovauja Tarybos ir jos parengiamųjų organų posėdžiams bei atstovauja Tarybai šiai palaikant ryšius su kitomis ES institucijomis. Pirmininkavimo rotacijos tvarką nustato Taryba (žr. IV priede pateiktą sąrašą).

COREPER posėdžiauja dviem sudėtimis.

COREPER II sudaro nuolatiniai atstovai Europos Sąjungoje, o jo posėdžiams pirmininkauja Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės nuolatinis atstovas. Jis rengia darbą keturių sudėčių Tarybai: ekonomikos ir finansų reikalų; užsienio reikalų; bendrųjų reikalų bei teisingumo ir vidaus reikalų. Jo darbą rengia vadinamoji **Antici grupė**.

COREPER I sudaro nuolatinių atstovų Europos Sąjungoje pavaduotojai, o jo posėdžiams pirmininkauja Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės nuolatinio atstovo pavaduotojas. Jis rengia darbą šešių sudėčių Tarybai: žemės ūkio ir žuvininkystės¹; konkurencingumo; švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto; užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų; aplinkos; transporto, telekomunikacijų ir energetikos. Jo darbą rengia vadinamoji **Mertens grupė**.

Kaip minėta, COREPER darbą, savo ruožtu, rengia virš 150 darbo grupių ir komitetų, vadinamų Tarybos parengiamaisiais organais. Šių organų vaidmuo panašus į Parlamento komitetų: jie reguliariai posėdžiauja ir nagrinėja pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų bei atlieka kitą parengiamąjį darbą, kuriuo vėliau grindžiami Tarybos sprendimai.

Daugumą darbo grupių ir komitetų, kuriuos sudaro ekspertai iš kiekvienos valstybės narės, kuria COREPER. Šie organai steigiami atsižvelgiant į dalyką, priklausomai nuo atitinkamos sudėties Tarybos, kuriai jie padeda, veiklos srities².

Tarybos sprendimų priėmimo procedūrų tvarka ir principai išdėstyti jos **Darbo tvarkos taisyklėse**³. Panašiai kaip Parlamento generalinis sekretoriatas, Tarybos sprendimų priėmimo procesą koordinuoja Tarybos generalinis sekretoriatas. Jam tenka svarbus patarėjo teisės klausimais (dalyvaujant jo Teisės tarnybai), logistikos paslaugų teikėjo, archyvaro (institucinės atminties saugotojo) ir tarpininko vaidmuo. Jis atlieka itin svarbią pagalbos Tarybai pirmininkaujančioms valstybėms narėms funkciją.

2.3. Komisija

Komisija atstovauja bendram visos Europos Sąjungos (taigi ne atskirų valstybių narių) interesams ir yra atsakinga, *inter alia*, už pasiūlymų dėl teisės aktų teikimą, sprendimų įgyvendinimą, Sąjungos teisės taikymo priežiūrą ir Sąjungos Sutarčių laikymosi užtikrinimą. Komisiją sudaro **Komisijos narių kolegija**, o šią – pirmininkas ir 27 Komisijos nariai, t. y. po vieną narį iš kiekvienos valstybės narės⁴. Kolegialumas, t. y. tai,

---

¹ Veterinarijos ir fitosanitarijos klausimus nagrinėja bei visus dokumentus, susijusius su bendra žuvininkystės politika, rengia COREPER I. Tačiau dalį Žemės ūkio ir žuvininkystės tarybos darbo, pirmiausia visus dokumentus, susijusius su bendra žemės ūkio politika, rengia **Specialusis žemės ūkio komitetas**.

² Kai kurie komitetai, pvz., Ekonomikos ir finansų komitetas, Prekybos politikos komitetas bei Politinis ir saugumo komitetas, yra tiesiogiai įsteigti Sutartimis, tarpvyriausybiniams sprendimais arba Tarybos sprendimais. Dauguma šių komitetų yra nuolatiniai ir neretai turi paskirtą arba išrinktą pirmininką. Be to, konkrečiu tikslu gali būti kuriami *ad hoc* komitetai, kurie paleidžiami, kai įvykdo savo užduotį.

³ 2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimas 2009/937/ES, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles ([OL L 325, 2009 12 11, p. 35](#)).

⁴ Vadovaujantis Sutartimis, nuo 2014 m. lapkričio 1 d. Komisijos narių skaičius turėjo atitikti du trečdalius valstybių narių skaičiaus, nebent Europos Vadovų Taryba vieningai nuspręstų šį skaičių pakeisti (ES sutarties 17 straipsnio

kad visi Komisijos nariai yra kartu atsakingi už priimamus sprendimus ir vykdomus veiksmus, yra pagrindinis principas, kuriuo grindžiamos visos sprendimų priėmimo procedūros Komisijoje – nesvarbu, ar tai būtų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų rengimas (pvz., tarpžinybinės konsultacijos arba Komisijos narių kabinetų posėdžiai), ar tarpinstitucinės derybos. Komisijos sprendimų priėmimo procedūrų tvarka ir principai išdėstyti jos **Darbo tvarkos taisyklėse**.

2014 m. lapkričio mėn. Komisijos Pirmininkas J.-C. Juncker nusprendė, kad Komisijos organizacinė struktūra bus kitokia nei anksčiau, ir paskyrė septynis Komisijos pirmininko pavaduotojus, savo atsakomybės srityje veikiančius Komisijos pirmininko vardu. Komisijos pirmininko pavaduotojams patikėti aiškiai apibrėžti prioritetiniai projektai. Jie vadovauja visos Komisijos darbui, kuris atliekamas Komisijos pirmininko politinėse gairėse nurodytose svarbiausiose srityse, ir šį darbą koordinuoja¹.

Pagal Sutartį Komisijai faktiškai suteiktas monopolis imtis iniciatyvos teisėkūros srityje (ES sutarties 17 straipsnio 2 dalis)². Taigi Komisija atsako už beveik visų siūlomų teisės aktų – visų pirma priimamų pagal įprastą teisėkūros procedūrą – rengimą. Rengdama pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, Komisija organizuoja išsamias konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis ir visuomene, atsižvelgia į ekspertų ataskaitas bei gali priimti **žaliąsias ir baltąsias knygas**³ (nors šito ir nedaro sistemingai) ir t. t. Be to, siekdama analizuoti tiesioginį ir netiesioginį siūlomos priemonės poveikį, ji atlieka poveikio vertinimus⁴.

Komisijos pasiūlymą priima Komisijos narių kolegija, taikydama rašytinę procedūrą (be Komisijos narių diskusijų) arba žodinę procedūrą (Komisijos narių kolegijai aptariant dokumentų rinkinį).

Pasiūlymas vienu metu pateikiamas Parlamentui ir Tarybai. Taip prasideda įprasta teisėkūros procedūra⁵. 3 lentelėje išsamiau paaiškinama, kad Komisija gali pakeisti arba atsiimti savo pasiūlymą bet kurio metu – tiesa, turi būti tenkinamos tam tikros sąlygos

---

5 dalis). 2013 m. gegužės mėn. Europos Vadovų Taryba nusprendė, kad kol kas Komisijos narių skaičius liks toks, koks yra valstybių narių skaičius.

¹ Žr. pranešimą C(2014) 9004 dėl 2014–2019 m. Europos Komisijos darbo metodų.

² Žr. 3.1 skyriaus 5 lentelę „Teisė į iniciatyvą siūlyti Sąjungos teisės aktus“.

³ Žalioji knyga – tai Komisijos dokumentas, skirtas diskusijoms konkrečiomis temomis Europos lygmeniu paskatinti. Joje susijusios tarnybos ar asmenys raginami įsitraukti į konsultacijų procesą. Žalioji knyga gali atverti kelią į teisinius pokyčius, kurie išdėstomi baltojoje knygoje. Į baltąją knygą įtraukiami pasiūlymai imtis ES veiksmų konkrečioje srityje – kartais remiantis tuo, kas buvo dėstoma žaliojoje knygoje. Taip siekiama inicijuoti diskusiją su visuomene, suinteresuotosiomis šalimis, Parlamentu ir Taryba bei padėti pasiekti bendrą politinį sutarimą.

⁴ Remiantis pranešimu [C\(2014\)9004](#) dėl 2014–2019 m. Europos Komisijos darbo metodų, „*imantis visų iniciatyvų, kurios gali daryti didelį tiesioginį poveikį ekonomikai, socialinei sričiai ar aplinkai, turėtų būti atliekamas poveikio vertinimas ir gaunama teigiama Poveikio vertinimo valdybos nuomonė. Šis principas taikomas ir deleguotiesiems bei įgyvendinimo aktams, kurie, kaip manoma, gali turėti didelį poveikį*“. Vis dėl to realiai iki šio vadovo paskelbimo dienos daugelio pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų atvejais poveikio vertinimai nebuvo atliekami (žr. [Parlamento veiklos ataskaitą įprastos teisėkūros procedūros 2014–2016 m. klausimu](#)).

⁵ Vadovaujantis Lisabonos sutarties Protokolu Nr. 2, Komisija teisėkūros procedūra priimamo akto projektą vienu metu perduoda teisėkūros institucijoms ir nacionaliniams parlamentams, kurie turi aštuonias savaites pagrįstai nuomonę dėl to, ar teisėkūros procedūra priimamo akto projektas atitinka subsidarumo principą, parengti. Daugiau informacijos pateikiama 2.4 skyriuje.

– jei tik veiksmų dar nesiėmė Taryba (tiksliau, iki Tarybai priimant savo poziciją per pirmąjį svarstymą).

Per visą teisėkūros procedūrą Komisija teikia pagalbą abiem teisėkūros institucijoms: rengia techninius paaiškinimus ir atlieka sąžiningos tarpininkės vaidmenį bei talkina per tarpinstitucines derybas.

3 lentelė. Pasiūlymo atsiėmimas

Teisingumo Teismo praktikoje patvirtinta, kad tam tikromis sąlygomis Komisija turi teisę atsiimti savo pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Savo 2015 m. balandžio 14 d. sprendime (byla C-409/13) Teisingumo Teismas išanalizavo ir, savo ruožtu, išaiškino Komisijos teisės atsiimti savo pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto vadovaujantis SESV 293 straipsnio 2 dalimi taikymo sritį.

Teismas priminė, kad Komisijos teisė atsiimti pasiūlymą bet kuriuo teisėkūros procedūros metu, jei tik veiksmų dar nesiėmė Taryba (tiksliau, iki Tarybai priimant savo poziciją per pirmąjį svarstymą), yra tiesiogiai susijusi su Komisijos teise inicijuoti teisės aktus. Tačiau jis pažymėjo, kad tai nėra veto teisė ir kad ją neišvengiamai riboja kitų institucijų prerogatyvos.

Teismas pažymėjo, kad Komisija turi abiem teisėkūros institucijoms deramai pagrįsti, kodėl atsiima savo pasiūlymą, ir, jei būtina, pateikti neginčytinų įrodymų arba argumentų.

Teismas pridūrė, jog Komisija turi teisę atsiimti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, jei Parlamento ir Tarybos planuojami pakeitimai iškreipia jį taip, kad nebelieka galimybių siekti pradinių pasiūlymo tikslų, taigi jis nebetenka savo *raison d'être*, deramai atsižvelgdama į institucijų lojalaus bendradarbiavimo principą.

2016 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros (žr. 9 skyrių) 9 punkte pažymima, kad Komisija turi pateikti pasiūlymo atsiėmimo priežastis ir, jei taikoma, informuoti apie tolesnius veiksmus, kurių planuojama imtis pagal tikslų tvarkaraštį. Ji turi surengti deramas tarpinstitucines konsultacijas ir tinkamai atsižvelgti bei reaguoti į teisėkūros institucijų pozicijas.

Vadovaujantis DTT 38 straipsnio 4 dalimi, Komisijai ketinant atsiimti pasiūlymą, atsakingas komitetas pasiekia kompetentingą Komisijos narį aptarti šio ketinimo (gali būti kviečiami ir Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės atstovai). Jei atsakingas komitetas nepritaria ketinimui atsiimti pasiūlymą, jis gali prašyti Komisijos parengti pareiškimą plenariniame posėdyje.

2.4. Kiti instituciniai subjektai, susiję su įprasta teisėkūros procedūra

Europos Vadovų Taryba yra sudaroma valstybių narių arba jų vyriausybių vadovų bei savo pirmininko ir Komisijos pirmininko. Jos darbe dalyvauja Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai. Europos Vadovų Taryba paprastai renkasi po du kartus kas šešis mėnesius, tačiau, reikalaujant situacijai, gali būti šaukiamas neeilinis susitikimas. Europos Vadovų Tarybos sprendimai priimami bendru sutarimu, nebent kitaip numatyta Sutartyse, ir yra išdėstomi Europos Vadovų Tarybos išvadose. ES sutarties 15 straipsnyje aiškiai nustatyta, kad Europos Vadovų Taryba neatlieka teisėkūros funkcijų. Nežiūrint į tai, jos išvados, kuriomis siekiama paskatinti

Sjungos vystymąsi ir apibrėžti bendrąsias politikos kryptis bei prioritetus, dažnai turi poveikio pagal įprastą teisėkūros procedūrą nagrinėjamiems dokumentams. Praeityje Parlamentas yra skundęsis dėl to, kad Europos Vadovų Tarybos išvadose buvo kalbama apie konkretų teisėkūros dokumentų turinį, nes įžvelgė riziką, kad dėl tokių išvadų teisėkūros institucijos gali netekti savo laisvės priimti teisės aktus taip, kaip joms atrodo tinkama.

Nacionaliniai parlamentai. ES sutarties 12 straipsnyje apibrėžiamas nacionalinių parlamentų, kurie „*aktyviai prisideda užtikrinant gerą Sąjungos veikimą*“, vaidmuo. Įvairiomis kitomis Sutarčių nuostatomis nacionaliniams parlamentams suteikiamos konkrečios teisės, visų pirma susijusios su teisėkūros procedūra priimamo akto projekto atitikties subsidiarumo principui kontrole. Šis vaidmuo išsamiau aprašytas Sutarčių protokoluose Nr. 1 ir 2.

Vadovaujantis Protokolu Nr.1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje ir Protokolu Nr.2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo, kiekvienas nacionalinis parlamentas turi aštuonias savaites **pagrįstai nuomonei** pateikti ir paaiškinti, kodėl, jo manymu, teisėkūros procedūra priimamo akto projektas¹ neatitinka subsidiarumo principo. Europos Parlamento atsakingas komitetas, atsižvelgdamas į šį terminą, nerengia galutinio balsavimo tol, kol nesibaigia minėtasis aštuonių savaičių laikotarpis².

Kiekvienas nacionalinis parlamentas turi po du balsus. Kai parlamentinę sistemą sudaro dveji rūmai, kiekvieni iš dvejų rūmų turi po vieną balsą.

Jei bent trečdalis nacionalinių parlamentų laikosi nuomonės, kad projektas neatitinka subsidiarumo principo, šį projektą turi peržiūrėti Komisija (arba bet kuri kita pasiūlymą inicijavusi institucija) (**geltonosios kortelės procedūra**). Jei pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pateikiamas remiantis SESV 76 straipsniu (teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimas), taikoma žemesnė vieno ketvirtadalio riba. Atlikus šį įvertinimą, pasiūlymą inicijavusi institucija gali apsispręsti, ar jį palikti nekeistą, ar iš dalies pakeisti, ar atsiimti.

Be to, daugumai nacionalinių parlamentų manant, kad pagal įprastą teisėkūros procedūrą pateiktas teisėkūros procedūra priimamo akto projektas neatitinka subsidiarumo principo, projektą turi peržiūrėti Komisija (**oranžinės kortelės procedūra**). Atlikusi šį įvertinimą, Komisija gali apsispręsti, ar jį palikti nekeistą, ar iš dalies pakeisti, ar atsiimti. Komisijai nusprendus pasiūlymo nekeisti, prieš baigdamas pirmąjį svarstymą, abi teisėkūros institucijos turi apsvarstyti, ar pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą. Jei Parlamentas paprasta balsų dauguma, o Taryba 55 proc. savo narių balsų dauguma nusprendžia, kad pasiūlymas neatitinka subsidiarumo principo, jis toliau nebesvarstomas.

---

¹ Remiantis Protokolu Nr. 2 3 straipsniu, teisėkūros procedūra priimamų aktų projektais laikomi Komisijos pasiūlymai, valstybių narių grupės iniciatyvos, Europos Parlamento iniciatyvos, Teisingumo Teismo prašymai, Europos Centrinio Banko rekomendacijos ir Europos investicijų banko prašymai dėl teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimo.

² Išskyrus Protokolu Nr. 1 4 straipsnyje nurodytus skubos atvejus, žr. DTT 43 straipsnį.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT, sudaromas Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo, Liuksemburge) aiškina pirminę ir antrinę ES teisę bei priima sprendimus dėl antrinės teisės galiojimo. Valstybės narės, Parlamentas, Taryba, Komisija arba asmenys, įmonės ar organizacijos turi galimybę užginčyti ES teisės aktą per du mėnesius nuo jo paskelbimo Oficialiajame leidinyje arba bet kuriuo metu pateikdami prejudicinį klausimą nacionaliniam teismui. Teismas taip pat užtikrina, kad valstybės narės vykdytų pagal Sutartis priimtus įsipareigojimus (pažeidimo nagrinėjimo procedūra), ir tikrina, ar tais atvejais, kai Europos Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros nusprendžia nesiimti veiksmų, jos veikia teisėtai.

Parlamentas Teismo (Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo) procese dalyvauja siekdamas apginti institucijos interesus, teises ir prerogatyvas, ypač kai kyla grėsmė Parlamento (atskirai arba kartu su Taryba) priimtam teisės aktui. Parlamentas gali užginčyti teisėkūros procedūra priimtą aktą, pvz., dėl to, kad jis nebuvo priimtas teisingai, laikantis įprastos teisėkūros procedūros, arba ginti pagal šią procedūrą priimtą teisės aktą tuo atveju, kai jo galiojimą užginčija asmenys.

Konkrečiais Sutartyse numatytais atvejais ESTT gali kreiptis su prašymu pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kuris būtų priimtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą (SESV 294 straipsnio 15 dalis). ESTT taip gali pasielgti kilus klausimų dėl, pvz., Teisingumo Teismo statuto ir specializuotų teismų prie Bendrojo Teismo steigimo (taip pat žr. 3.1 skyriaus 5 lentelę).

Europos Centrinis Bankas (ECB Frankfurte (Vokietija)) yra euro zonos šalių centrinis bankas, o jo pagrindinis tikslas – palaikyti kainų stabilumą euro zonoje. Pradėjus taikyti Bendrą priežiūros mechanizmą, ECB tapo atsakingas ir už euro zonoje bei bankų sąjungos veikloje dalyvaujančiose valstybėse narėse veikiančių bankų priežiūrą. Konkrečiais Sutartyse numatytais atvejais ECB gali rekomenduoti pateikti pasiūlymą dėl teisės akto, kuris būtų priimtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą (SESV 294 straipsnio 15 dalis). ECB taip gali pasielgti teisės aktų, susijusių su konkrečiais Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto straipsniais, atveju.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas (EESRK ir RK Briuselyje) yra organai, su kuriais Sutartimis numatytais atvejais (paprastai su jų atitinkamomis veiklos sritimis susijusiais politikos klausimais) turi konsultuotis Komisija, Parlamentas ir Taryba. Kai konsultuotis su komitetu ar komitetais privaloma pagal įprastą teisėkūros procedūrą, Parlamentas negali priimti savo pozicijos per pirmąjį svarstymą negavęs jų nuomonės. Parlamentas, Taryba arba Komisija gali komitetui ar komitetams nustatyti terminą nuomonei pateikti (SESV 304 ir 307 straipsniai). Tai, kad terminui pasibaigus nuomonė nepateikiama, nėra kliūtis veikti toliau. Be to, abu komitetai gali priimti nuomones ir savo iniciatyva.

EESRK yra Sąjungos patariamasis organas, kurį sudaro darbdavių, darbuotojų organizacijų atstovai ir kitų pilietinės visuomenės šalių (pirmiausia susijusių su socialine ir ekonomine, pilietine, profesine bei kultūros sritimis) atstovai (SESV 301–304 straipsniai). RK yra Sąjungos patariamasis organas, kurį sudaro regionų ir vietos atstovai (SESV 300 ir 305–307 straipsniai). Be to, RK turi teisę kreiptis į Teisingumo

Teismā dēl teisēkūros procedūra priimto akto panaikinimo subsidiarumo principio pažeidimo pagrindu¹.

---

¹ Iki šiol, t. y. iki dienos, kai skelbiamas šis vadovas, tokia galimybė praktikoje dar pasinaudota.

3. ĮPRASTA TEISĖKŪROS PROCEDŪRA

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, teisės aktai (t. y. reglamentai, direktyvos arba sprendimai) gali būti priimami pagal dviejų tipų procedūras – pagal įprastą teisėkūros procedūrą (apie ją kalbama šiame skyriuje) ir, konkrečiais Sutartyse numatytais atvejais, pagal specialias teisėkūros procedūras (apie jas kalbama 7 skyriuje).

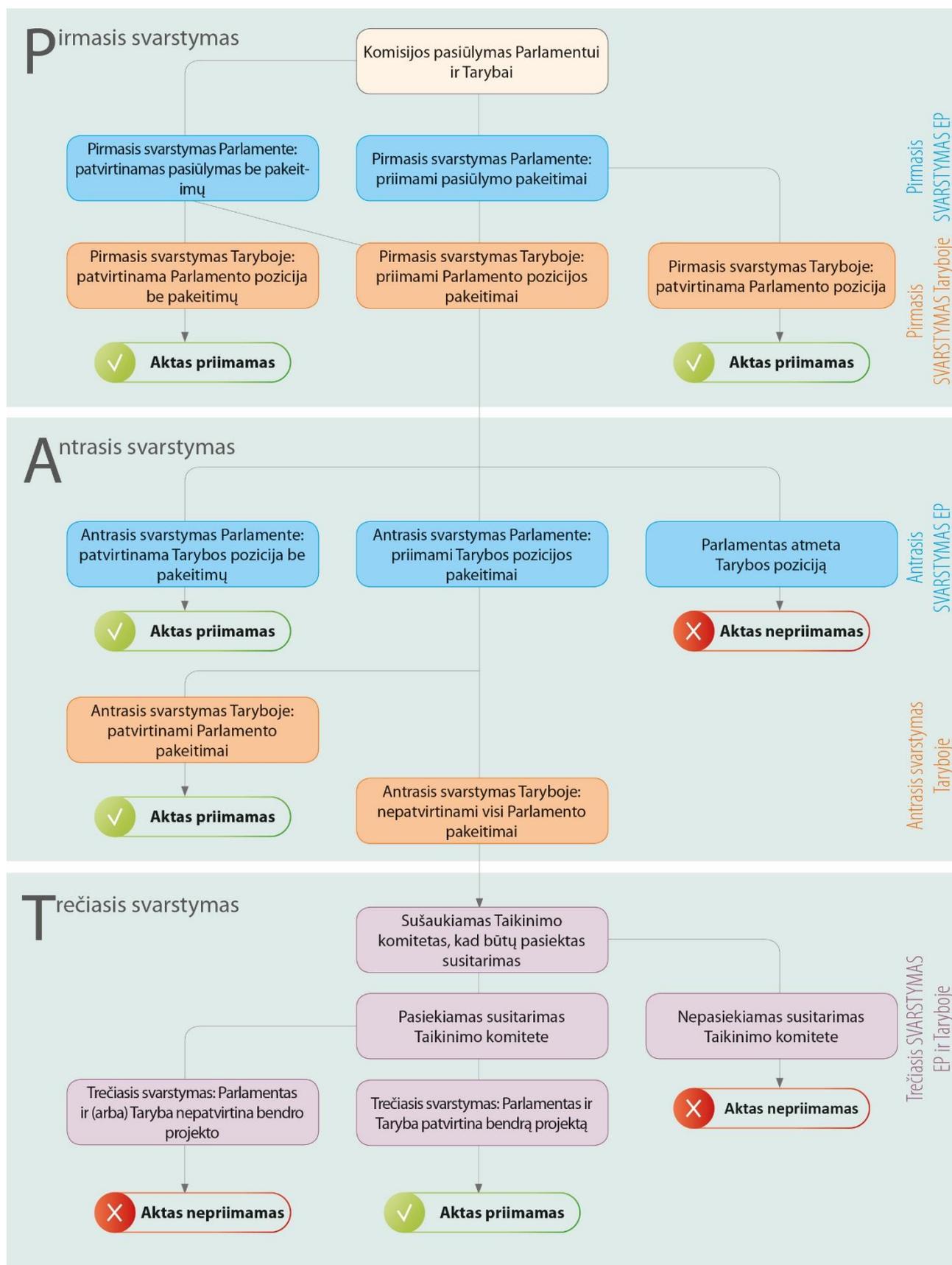
3.1. Pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pateikimas

Teisė inicijuoti teisės aktus priklauso Komisijai (žr. 3.1 skyriaus 5 lentelę). Taigi įprasta teisėkūros procedūra prasideda tada, kai Komisija pateikia pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto Parlamentui ir Tarybai. Prieš pateikiant pasiūlymą, jį pagal rašytinę arba žodinę procedūrą patvirtina Komisijos narių kolegija.

Tuo pat metu Komisijos pasiūlymas perduodamas nacionaliniams parlamentams ir – Sutartyse numatytais atvejais – Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui (žr. 2.4 skyrių).

4 lentelė. Teisės aktai	
Teisės aktai (SESV 288 straipsnis)	Priimami pagal teisėkūros (įprastą teisėkūros arba specialią) procedūrą (SESV 289 straipsnis).
Reglamentas	Teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuris yra taikomas visuotinai ir privalomas visais. Jis tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.
Direktyva	Teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuris, atsižvelgiant į siektiną rezultatą, yra privalomas kiekvienai valstybei narei, kuriai yra skirtas. Vis dėlto jo įgyvendinimo būdą ir metodus renka nacionalinės valdžios institucijos.
Sprendimas	Teisėkūros procedūra priimamas aktas, visas privalomas adresatams, kuriems yra skirtas (pvz., vienai, kelioms ar visoms valstybėms narėms arba atskirai bendrovei), ir taikomas tiesiogiai.

Įprastos teisėkūros procedūros etapai (SESV 294 straipsnis)

5 lentelė. Teisė į iniciatyvą siūlyti Sąjungos teisės aktus

Teisė inicijuoti teisės aktus, t. y. prerogatyva teikti pasiūlymus dėl Sąjungos lygmens teisės aktų, priklauso Komisijai (ES sutarties 17 straipsnis). Tačiau reikėtų pažymėti, kad konkrečiais Sutartyse numatytais atvejais pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto gali būti teikiamas ir valstybės narių grupės iniciatyva bei Europos Centrinio Banko rekomendacijos ar Teisingumo Teismo prašymo pagrindu (SESV 294 straipsnio 15 dalis)¹.

Parlamentas ir Taryba, remdamiesi atitinkamai SESV 225 ir 241 straipsniais, gali prašyti Komisijos pateikti reikiamą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Tiesa, šis prašymas imtis teisėkūros veiksmų Komisijos neįpareigoja: Komisija gali nuspręsti pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto neteikti, tačiau turi tokį sprendimą pagrįsti. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 10 dalyje (žr. 8 skyrių) susitarta, kad Komisija į tokius prašymus turi atsakyti per tris mėnesius ir, priimdama specialų komunikatą, informuoti, kokių tolesnių veiksmų ketina dėl jų imtis. Komisijai nusprendus neteikti pasiūlymo, ji išsamiai išdėsto priežastis ir prireikus pateikia galimų alternatyvų analizę (taip pat žr. DTT 47 straipsnį).

Panašiai, įgyvendinant piliečių iniciatyvą, Komisija gali būti raginama teikti reikiamus pasiūlymus Sutartims pagal ES sutarties 11 straipsnį įgyvendinti². Tai būtų pasiūlymai dėl teisės aktų bet kurioje srityje, kurioje Komisija įgaliota juos siūlyti. Piliečių iniciatyvą turi paremti bent vienas milijonas ES piliečių iš mažiausiai 7 skirtingų valstybių narių. Tuomet vieną milijoną parašų surinkusioms piliečių iniciatyvoms³ taikoma speciali procedūra, kuri gali baigtis konkrečiu pasiūlymu dėl Sąjungos teisės akto.

3.2. Pirmasis svarstymas

Per pirmąjį svarstymą Komisijos pasiūlymas vienu metu nagrinėjamas Parlamente ir Taryboje. Tačiau pirmas veiksmų turi imtis Parlamentas: jis Komisijos pasiūlymui gali pritarti be pakeitimų, iš dalies jį pakeisti arba atmesti. Parlamentui priėmus savo poziciją, Taryba gali nuspręsti jai pritarti – tokiu atveju teisės aktas patvirtinamas – arba ją iš dalies pakeisti ir savo poziciją, priimtą per pirmąjį svarstymą, perduoti Parlamentui, kuris imasi ją nagrinėti per antrąjį svarstymą. Parlamentas ir Taryba gali bet kuriuo metu susitarti neformaliai – taip pasiekiamas susitarimas per pirmąjį svarstymą (jei dėl kompromisinio projekto, kuriuo iš dalies pakeičiamas Komisijos pasiūlymas, Parlamentas ir Taryba susitaria iki balsavimo Parlamente per pirmąjį svarstymą) arba

¹ Pavyzdžiai: ketvirtadalis valstybių narių gali inicijuoti teisėkūros procedūrą policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose klausimu (SESV 76 straipsnis); remiantis Europos Centrinio Banko rekomendacija, pagal įprastą teisėkūros procedūrą gali būti iš dalies keičiamas Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statusas bei su jais susiję papildomi teisės aktai (Protokolo Nr. 4 40 straipsnis); vadovaujantis Teisingumo Teismo prašymu, pagal įprastą teisėkūros procedūrą gali būti steigiami specializuoti teismai prie Bendrojo Teismo (SESV 257 straipsnio 1 dalis).

² 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 211/2011 dėl piliečių iniciatyvos (OL L 65, 2011 3 11, p. 1).

³ Piliečių iniciatyvos, iki šiol, t. y. iki šio vadovo paskelbimo dienos, sėkmingai surinkusios reikalaujamą parašų skaičių: 1) „Uždrausti glifosatą ir apsaugoti žmones ir aplinką nuo toksiškų pesticidų“; 2) „Stabdykite vivisekciją!“, 3) „Vienas iš mūsų“ (dėl teisinės orumo apsaugos, teisės į gyvybę ir kiekvienos žmogiškos būtybės neliečiamumo nuo apvaisinimo momento ES kompetencijai priklausančiose srityse, kuriose ši apsauga ypač svarbi) ir 4) „Vanduo ir sanitarinės sąlygos yra žmogaus teisė! Vanduo yra visuotinė nuosavybė, o ne prekė!“. Daugiau informacijos pateikiama interneto svetainėje <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/welcome?lg=lt>.

išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą (jei dėl tokio kompromisinio projekto susitariama iki balsavimo Taryboje per pirmąjį svarstymą).

Visu pirmojo svarstymo etapu nei Parlamentui, nei Tarybai netaikomi jokie laiko apribojimai, iki kada jis turėtų būti baigtas.

3.2.1. Pirmasis svarstymas Parlamente

Nagrinėjimo komitete etapas

Parlamente pasiūlymą Parlamento pirmininkas perduoda už jo svarstymą atsakingam komitetui¹. Komisijos pasiūlymo nagrinėjimo komitete etapu gali dalyvauti ir keli komitetai – tokiais atvejais taikoma komiteto nuomonės teikimo procedūra (DTT 56 straipsnis), susijusių komitetų procedūra (DTT 57 straipsnis) arba bendra komitetų procedūra (DTT 58 straipsnis). Kilus konfliktui dėl dviejų ar daugiau nuolatinių komitetų kompetencijos, kompetencijos klausimas per keturias savaites nuo paskelbimo plenariniame posėdyje turi būti pateiktas Komitetų pirmininkų sueigai. Tuomet Komitetų pirmininkų sueiga teikia rekomendaciją Pirmininkų sueigai. Jei Pirmininkų sueiga sprendimo dėl šios rekomendacijos nepriima per šešias savaites nuo jos gavimo, laikoma, kad jai pritarta (DTT 211 straipsnis).

6 lentelė. Įvairių komitetų dalyvavimas vykstant įprastai teisėkūros procedūrai	
Atsakingas komitetas (taip pat vadinamas vadovaujančiu komitetu)	Komitetas, atsakingas už parengiamąjį darbą plenariniame posėdyje, t. y. teisėkūros pranešimo parengimą (dėl komitetų vaidmens priimančiam sprendimui dėl derybų pradžios taip pat žr. 4.3 skyrių).
Nuomonę teikiantis komitetas (DTT 56 straipsnis) ²	Jeigu atsakingas komitetas pageidauja gauti kito komiteto nuomonę arba jeigu kitas komitetas pageidauja savo iniciatyva pateikti nuomonę atsakingam komitetui, jis gali kreiptis į Parlamento pirmininką su prašymu suteikti atitinkamą leidimą vadovaujantis DTT 210 straipsnio 2 dalimi. Šis komitetas gali paskirti nuomonės referentą .

¹ Pasiūlymai skiriami atsižvelgiant į atitinkamą komiteto kompetenciją, kuri apibrėžta Parlamento DTT VI priede. Kilus abejonių, Parlamento pirmininkas, prieš Parlamente paskelbdamas apie pasiūlymo perdavimą atsakingam komitetui, klausimą dėl kompetencijos gali pateikti Pirmininkų sueigai, kuri priima sprendimą remdamasi Komitetų pirmininkų sueigos rekomendacija (DTT 48 straipsnis). Anksčiau šia galimybe buvo pasinaudota per keletą pritarimo procedūrų, kai oficialus Tarybos kreipimasis buvo gautas praėjus nemažai laiko po Komisijos pasiūlymo pateikimo (pvz., ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimo bei ES ir Ukrainos asociacijos susitarimo atvejais).

² Kartais komitetai taiko ir neformalią **56+ straipsnio procedūrą**, pagal kurią numatytas neoficialus komitetų tarpusavio susitarimas, tvirtinamas Komitetų pirmininkų sueigos. Pagal šį susitarimą atsakingas komitetas sutinka įtraukti vieną ar daugiau iš šių bendradarbiavimo su nuomonę teikiančiu komitetu elementų:

- sistemingą nuomonės referento kvietimą į visus pasikeitimus nuomonėmis, praktinius seminarus ir klausymus atsakingame komitete;
- nuomonės referento kvietimą į posėdžius su atsakingo komiteto šešėliniais pranešėjais;
- nuomonės referento dalyvavimą trišaliuose dialoguose;
- dvišalius atsakingo komiteto pranešėjo ir nuomonės referento susitikimus siekiant aptarti konkrečius jų interesus bei susirūpinimą jiems keliančius klausimus.

	<p>Per atsakingo komiteto nustatytą terminą jis gali minėtajam komitetui pateikti nuomonę savo kompetencijos sričiai priklausančiu klausimu, kurią sudaro Komisijos pasiūlymo pakeitimai.</p> <p>Kitu atveju nuomonę teikiantis komitetas gali nuspręsti pateikti savo poziciją pakeitimų forma. Šią poziciją nuomonę teikiančio komiteto vardu atsakingame komitete tiesiogiai įteikia komiteto pirmininkas arba pranešėjas.</p> <p>Jis negali teikti pakeitimų plenariniam posėdžiui.</p>
Susijęs komitetas (DTT 57 straipsnis)	<p>Jei Pirmininkų sueiga, remdamasi Komitetų pirmininkų sueigos arba jos pirmininko pasiūlymu, nusprendžia, kad klausimas beveik vienodai priklauso dviejų ar daugiau komitetų kompetencijai arba kad skirtingos klausimo dalys priklauso dviejų ar daugiau komitetų kompetencijai, šie komitetai tampa susijusiais.</p> <p>Toks komitetas su atsakingu komitetu bendradarbiauja pagal konkrečias taisykles, pvz., pagal bendrą tvarkaraštį ir bendradarbiaujant pranešėjams.</p> <p>Atsakingas komitetas be balsavimo priima susijusio komiteto pakeitimus, jeigu jie priklauso to komiteto išimtinai kompetencijai.</p> <p>Jeigu pasidalijamajai kompetencijai priklausančys pakeitimai nepriimami atsakingame komitete, susijęs komitetas juos gali teikti tiesiogiai plenariniam posėdžiui.</p>
Bendra komitetų procedūra (DTT 58 straipsnis)	<p>Kai klausimas neginčijamai priklauso keleto komitetų kompetencijai ir yra itin svarbus, Pirmininkų sueiga, remdamasi Komitetų pirmininkų sueigos arba jos pirmininko pasiūlymu, gali nuspręsti, kad šie komitetai turi dirbti pagal bendrą procedūrą.</p> <p>Tai apima bendrus posėdžius ir bendrą balsavimą dėl vieno pranešimo projekto. Komitetai yra bendrai atsakingi už tarpinstitucines derybas¹.</p>

Atsakingas komitetas skiria pranešėją, kurio pagrindinis uždavinys – vadovauti pasiūlymo nagrinėjimui įvairiais procedūros etapais, įskaitant, jei prireikia, derybas su Taryba ir Komisija. Be to, atsakingas komitetas faktiškai gali nuspręsti paskirti pranešėją jau parengiamajam etapui, t. y. prieš Komisijai priimant savo pasiūlymą, stebėti, visų pirma, kai pasiūlymas įtraukiamas į Komisijos darbo programą (DTT 48 straipsnis).

¹ Svarbus pavyzdys būtų pasiūlymas dėl reglamento dėl Europos darnaus vystymosi fondo (EDVF) (2016/0281(COD)), kurio atveju – atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymo klausimas apėmė keletą tarpusavyje susijusių sričių, ir į jo svarbą – buvo nuspręsta, jog Vystymosi, Užsienio reikalų ir Biudžeto komitetai lygiomis teisėmis dirbs pagal DTT 58 straipsnį. Tai buvo pirmas kartas, kai trys pranešėjai kartu rengė vieną pranešimo projektą, trys komitetai bendrai balsavo kartu vadovaujant savo komitetų pirmininkams ir bendrai dalyvavo derybose su kitomis institucijomis.

Tarpinstitucinių derybų etapu pranešėjui ir šešėliniams pranešėjams padeda atsakingo komiteto sekretoriato koordinuojama projekto grupė, kurią sudaro bent LEGI skyriaus, Teisės tarnybos, Teisėkūros aktų direktorato, Parlamento spaudos tarnybos ir kitų susijusių tarnybų (dėl jų sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju) atstovai (žr. Derybų įprastos teisėkūros procedūros metu elgesio kodeksą, kuris pateikiamas III priede). Pranešėjui ir šešėliniams pranešėjams taip pat talkina jų parlamentiniai padėjėjai ir frakcijų, kurioms jie priklauso, darbuotojai.

Pranešėjas yra atsakingas už komiteto **pranešimo projekto** parengimą ir todėl yra pirmas Parlamento narys, siūlantis Komisijos pasiūlymo pakeitimus. Kai kuriais atvejais pranešėjas, rengdamas pranešimo projektą, nusprendžia pradėti nuo darbo dokumento, kad inicijuotų diskusijas su kitais Parlamento nariais ir suinteresuotosiomis šalimis.

Kitos frakcijos gali paskirti šešėlinius pranešėjus, kurie atstovautų jų pozicijai dėl pasiūlymo. Pranešėjui pranešimo projektą pristatius komiteto posėdyje, bet kuris Parlamento narys gali teikti pakeitimus, jei tik juos savo parašu paremia bent vienas tikrasis ar pavaduojantis atsakingo komiteto narys (DTT 218 straipsnis). **Pakeitimų pateikimo terminą** nustato komiteto pirmininkas (pasiūlius pranešėjui). Po šio termino pakeitimai gali būti teikiami tik jeigu yra kompromisiniai arba jeigu kyla techninių problemų (DTT 181 straipsnis). Balsuojant galima teikti **žodinius pakeitimus**, nebent tam paprieštarautų tam tikras Parlamento narių skaičius¹.

Nagrinėjimo komitete etapu gali būti nusprendžiama rengti klausymus su ekspertais arba užsakyti tyrimus ar **poveikio vertinimus**, kurie papildytų Komisijos poveikio vertinimus (taip pat ir susijusius su esminiais pakeitimais).

Tuomet pranešimo projektas ir pakeitimai aptariami komitete per vieną ar daugiau komiteto posėdžių. Labai dažnai prieš komitetui balsuojant įvyksta neformalios pranešėjo ir šešėlinių pranešėjų diskusijos, siekiant kuo labiau suderinti skirtingų frakcijų pozicijas. Šios diskusijos dažnai rengiamos per vadinamuosius **šešėlinių pranešėjų posėdžius**. Tokių neformalių diskusijų rezultatas gali būti **kompromisinių pakeitimų** pateikimas. Vėliau dėl jų balsuojama, o jų tikslas – pergrupuoti tam tikrą skaičių pakeitimų arba pasiūlyti tarpusavyje nesuderinamų pakeitimų alternatyvą.

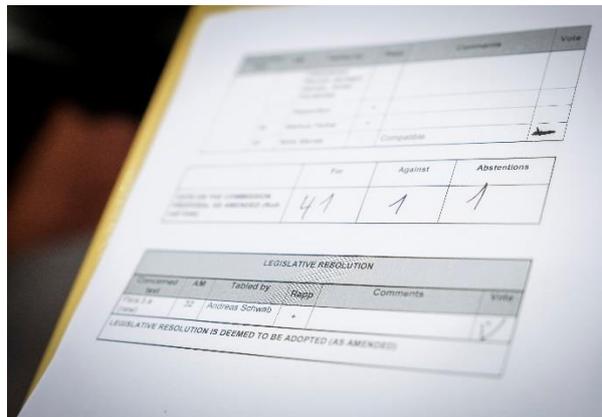
Savo pranešimą Komisijos pasiūlymo pakeitimų forma atsakingas komitetas priima **paprasta balsų dauguma**. Galutinis balsavimas dėl pranešimo arba nuomonės turi vykti surengiant **vardinį balsavimą** (DTT 218 straipsnis). Komisija paprastai dalyvauja komitetų diskusijose ir gali būti pakviesta išdėstyti savo poziciją dėl siūlomų pakeitimų. Dalyvauti gali ir Tarybai pirmininkaujantios valstybės narės atstovai, kurių gali būti prašoma pateikti pastabas.

Prieš įvykstant pirmajam svarstymui Parlamente, komitetas, remdamasis savo pranešimu, gali nuspręsti įsitraukti į neformalias **derybas** su kitomis institucijomis. Už

---

¹ Parlamento narių skaičius, būtinas konkrečiam komiteto atveju, apibrėžiamas proporcingai atsižvelgiant į plenariniame posėdyje taikomą skaičių ir prireikus suapvalinamas, žr. DTT 180 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Parlamento narių skaičius plenariniame posėdyje turi siekti bent 40.

tokį sprendimą komiteto nariai turi balsuoti **kvalifikuota balsų dauguma** ir jam turi būti pritarta plenariniame posėdyje (žr. DTT 71 straipsnį ir 4.3.1 skyrių). Bet koks susitarimas, kurį teisėkūros institucijos pasiekia per šias derybas, laikomas preliminariu ir, prieš jį pristatant plenariniame posėdyje, jis turi būti pateiktas svarstyti bei patvirtinti komitetui.

Balsavimas komitete: balsavimas rankos pakėlimu ir balsavimo sąrašas © Europos Parlamentas (2017)

Balsavimas komitete: elektroninis balsavimas © Europos Parlamentas (2017)

7 lentelė. Galimi veiksmai pirmojo svarstymo komitete etapu

- Plenariniame posėdyje paskelbiama apie teisėkūros procedūra priimamo dokumento perdavimą atsakingam komitetui
- Koordinatoriai nusprendžia, kuri frakcija gali paskirti pranešėją
- Frakcijos paskiria savo pranešėją arba šešėlinius pranešėjus
- Keičiamasi nuomonėmis be pranešimo projekto (kartais remiantis darbo dokumentu)
- Tyrimai, klausymai arba praktiniai seminarai (nebūtinai)
- Pranešimo projekto svarstymas
- Galutinis terminas pakeitimams pateikti
- Pakeitimų svarstymas
- Mėginimai susitarti dėl kompromisinių pakeitimų (pranešėjo ir šešėlinių pranešėjų susitikimai) bei galimas svarstymas komitete

- Balsavimas komitete
- Sprendimas, ar pradėti tarpinstitucines derybas
- Nusprendus pradėti derybas, komiteto pirmininkas ir pranešėjas atsiskaito po kiekvieno trišalio dialogo
- Balsavimas dėl preliminaraus susitarimo (po tarpinstitucinių derybų)

Svarstymo plenariniame posėdyje etapas

Atsakingam komitetui priėmus savo pranešimą Komisijos pasiūlymo pakeitimų forma, pranešimas pateikiamas balsuoti plenariniame posėdyje (DTT 59 straipsnis). Per pirmojo svarstymo derybas pasiekus preliminarų susitarimą ir jam pritarus atsakingame komitete, jo suvestinė redakcija teikiama svarstyti plenariniame posėdyje (DTT 74 straipsnis).

Dažniausiai prieš balsuojant dėl svarbių teisėkūros procedūra priimamų aktų plenariniame posėdyje, rengiama plenarinio posėdžio diskusija. Per šią diskusiją ir prieš balsuojant Parlamento pirmininkas gali paprašyti Komisijos ir Tarybos išdėstyti savo poziciją dėl siūlomų pakeitimų. Svarstymo plenariniame posėdyje etapu gali būti teikiami papildomi pakeitimai, tačiau juos gali teikti tik atsakingas komitetas, frakcija arba atskirų Parlamento narių grupė, sudaranti bent dvidešimta dalį visų Parlamento narių (žema riba, t. y. bent 38 Parlamento nariai).

Tuomet Parlamentas **paprasta balsų dauguma** (t. y. pritarus daugumai balsuojančių Parlamento narių) priima savo poziciją dėl Komisijos pasiūlymo per pirmąjį svarstymą: jis gali atmesti visą pasiūlymą¹, pritarti jam be pakeitimų arba, kaip atsitinka dažniausiai, priimti pasiūlymo pakeitimus. Balsavimo plenariniame posėdyje tvarka apibrėžta DTT 59 straipsnyje.

Kitu atveju, priėmus visą teisės aktą su pakeitimais, komiteto pirmininkas, pranešėjas, frakcija arba bent 38 Parlamento nariai (žema riba) gali kreiptis su prašymu priimti sprendimą grąžinti klausimą atsakingam komitetui, siekiant surengti tarpinstitucines derybas (DTT 59 straipsnio 4 dalis).

Jei Parlamento pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą, atitinka tarpinstitucinių derybų metu pasiektą preliminarų susitarimą, ši pozicija perduodama Tarybai, kuri ją be pakeitimų patvirtina kaip savo per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją. Taip šiuo etapu teisėkūros procedūra baigiama.

---

¹ Galimybė Parlamentui atmesti pasiūlymą per pirmąjį svarstymą Sutartyje nėra numatyta taip aiškiai, kaip antrojo svarstymo atveju (SESV 294 straipsnio 7 dalies b punktas). Parlamentas laikosi nuomonės, kad Komisijos pasiūlymas gali būti atmestas per pirmąjį svarstymą, ir tokių atvejų yra buvę (pvz., per pirmąjį svarstymą buvo atmestas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (EB) Nr. 1829/2003 nuostatos dėl valstybių narių galimybės apriboti ar uždrausti genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų naudojimą savo teritorijose (2015/0093(COD)). Nežiūrint į tai, Komisijos pasiūlymo atmetimas lieka labiau išimtinu atveju.

8 lentelė. Per įprastą teisėkūros procedūrą taikoma balsų dauguma

Parlamente		
Paprasta balsų dauguma		Dauguma balsavusiųjų
Kvalifikuota balsų dauguma		Visų Parlamento narių balsų dauguma (balsuojant plenariniame posėdyje – 376 iš 751 balso)
Taryboje		
Paprasta balsų dauguma		Dauguma valstybių narių (15-os valstybių narių pritarimas)
Kvalifikuota balsų dauguma		55 proc. valstybių narių, t. y. 16-os valstybių narių, atstovaujančių mažiausiai 65 proc. ES gyventojų, pritarimas ¹
Vieningas balsavimas		Visų balsavusių valstybių narių pritarimas (susilaikymas nėra kliūtis pozicijai vieningai priimti)

Plenarinė sesija Strasbūre © Europos Parlamentas (2017)

¹ Ši vadinamosios dvigubos daugumos taisyklė taikoma nuo 2014 m. lapkričio 1 d. Iki tol kvalifikuotą balsų daugumą atitiko 255 pritarimo balsai (iš visų 352), atiduoti bent 15-os valstybių narių. Bet kuri valstybė narė galėjo remtis papildomu 62 proc. gyventojų, kuriems turėjo atstovauti pritariančiosios valstybės narės, kriterijumi.

9 lentelė. Galimi veiksmai pirmojo svarstymo plenariniame posėdyje etapu	
Komitetui nepriėmus sprendimo pradėti derybas	Komitetui priėmus sprendimą pradėti derybas
<ul style="list-style-type: none"> • Komiteto pranešimo pateikimas • Galutinis terminas pakeitimams pateikti • Diskusija (tačiau Pirmininkų sueigoje ar plenariniame posėdyje gali būti nuspręsta diskusijos nerengti) • Balsavimas dėl: <ul style="list-style-type: none"> ○ teisėkūros procedūra priimamo akto projekto atmetimo ○ teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimų ○ viso teisėkūros procedūra priimamo akto projekto su pakeitimais arba be jų • Galimas grąžinimas komitetui siekiant pradėti derybas (arba persvarstymas, jei teisės akto projektas buvo atmestas) 	<ul style="list-style-type: none"> • Komiteto pranešimo pateikimas (įgaliojimai) • Komiteto sprendimo pradėti derybas paskelbimas plenariniame posėdyje • Galimas prašymas (taikant vidutinę ribą, atitinkančią dešimtadalį vienai ar kelioms frakcijoms priklausančių ir (arba) atskirų Parlamento narių, t. y. 76 Parlamento narius) balsuoti dėl komiteto sprendimo įsitraukti į derybas ir, jei toks prašymas pateikiamas, vienas balsavimas per tą pačią sesiją, o trumposios sesijos atveju – per kitą sesiją • Jei prašymas nepateikiamas arba sprendimas neatmetamas, galima pradėti tarpinstitucines derybas • Sprendimą atmetus, dėl dokumento iš principo balsuojama per kitą mėnesinę sesiją • Galutinis terminas pakeitimams pateikti • Diskusija (tačiau Pirmininkų sueigoje ar plenariniame posėdyje gali būti nuspręsta diskusijos nerengti) • Balsavimas dėl: <ul style="list-style-type: none"> ○ teisėkūros procedūra priimamo akto projekto atmetimo ○ teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimų ○ viso teisėkūros procedūra priimamo akto projekto su pakeitimais arba be jų • Galimas grąžinimas komitetui siekiant pradėti derybas remiantis plenarinio posėdžio įgaliojimais (arba persvarstymas, jei teisės akto projektas buvo atmestas)

3.2.2. Pirmasis svarstymas Taryboje

Taryba, panašiai kaip ir Parlamentas, gavusi Komisijos pasiūlymą pradeda savo parengiamąjį darbą. Abi institucijos gali dirbti vienu metu, tačiau Taryba negali priimti

pozicijos per pirmąjį svarstymą tol, kol savo per pirmąjį svarstymą priimtos pozicijos neperduoda Parlamentui. Kartais Taryba, laukdama Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtos pozicijos, gali priimti politinį susitarimą, dar vadinamą **bendru požiūriu**.

Kaip buvo paaiškinta 2.2 skyriuje, Taryboje pasiūlymas nagrinėjamas trimis lygmenimis:

- darbo grupės,
- COREPER,
- Tarybos.

Pasiūlymas perduodamas aptarti atitinkamai darbo grupei. Laiko požiūriu pasiūlymo nagrinėjimas atitinkamoje **darbo grupėje** gali sutapti su to paties pasiūlymo nagrinėjimu atsakingame Parlamento komitete. Diskusijoms pakankamai subrendus darbo grupėje ir priklausomai nuo nagrinėjamo dokumento opumo ar svarbos jos gali prasidėti arba tęstis COREPER bei – tik rečiau – Tarybos lygmeniu.

Dauguma pasiūlymų į **COREPER** darbotvarkę įtraukiami po keletą kartų, kadangi šiame komitete mėginama išspręsti nesutarimus, kurių nepavyko įveikti darbo grupei. COREPER gali nuspręsti grąžinti pasiūlymą darbo grupei – galimai su pasiūlymais dėl kompromiso – ir perduoti klausimą Tarybai. Per pirmąjį svarstymą COREPER taip pat gali patvirtinti derybų įgaliojimus būsimoms tarpinstitucinėms deryboms, nors vis dažniau Tarybos įgaliojimų funkciją atlieka Tarybos priimtas **bendras požiūris**.

Oficialiai balsavimas vyksta tik **Tarybos** lygmeniu. Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė stengiasi, kad darbo grupės arba COREPER lygmeniu būtų pasiektas kuo platesnis susitarimas dauguma valstybių narių iškeltų klausimų, visuomet įvertindama tai, ar kompromisams Taryboje bus pritarta reikiama balsų dauguma. Tikslas – palikti tik keletą neišspręstų politinių klausimų arba tokių apskritai nepalikti Tarybos posėdžiui, t. y. daugumą politinių ir techninių klausimų išspręsti COREPER ir darbo grupės lygmeniu. Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė taip pat gali nuspręsti COREPER arba Taryboje surengti diskusijas, grindžiamas **pažangos ataskaitomis**, kuriose apibūdinama padaryta pažanga ir svarbiausi neišspręsti klausimai.

Taryba gali nuspręsti grąžinti pasiūlymus COREPER arba darbo grupei ir teikti gaires arba siūlyti kompromisus. Jei COREPER pavyksta baigti diskusijas dėl pasiūlymo, jis į Tarybos darbotvarkę įrašomas prie A klausimų: tai reiškia, kad pasiekti susitarimą tikimasi be diskusijų. Nežiūrint į tai, paprašius vienai ar kelioms valstybėms narėms, diskusijos šiais klausimais gali būti atnaujintos. Bet kurios sudėties Taryba gali priimti Tarybos teisės aktą, kuris priklauso kitos sudėties Tarybos kompetencijos sričiai.

Tarybai **kvalifikuota balsų dauguma**, o jeigu prieštarautų Komisija – **vieningai** pritarus Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtai pozicijai (t. y. jai pritarus visiems Parlamento pakeitimams, kaip, pvz., susitarimo per pirmąjį svarstymą atveju), atitinkamas teisės aktas priimamas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją. Jei Taryba negali visiškai sutikti su pirmojo svarstymo Parlamente rezultatais, ji priima savo poziciją per pirmąjį svarstymą (anksčiau vadintą Tarybos bendrąja pozicija) ir pateikia

ją Parlamentui, kad būtų pereita prie antrojo svarstymo¹. Komisija išsamiai informuoja Parlamentą apie savo poziciją.

Jei Parlamentas priima poziciją per pirmąjį svarstymą be susitarimo su Taryba, pasiekti susitarimą iki antrojo svarstymo irgi įmanoma: tai vadinamasis **išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą** (DTT 72 straipsnis; procedūra išsamiau paaiškinta 4.3 skyriuje).

Tarybos posėdis © Europos Sąjunga

3.3. Antrasis svarstymas

Parlamentui oficialiai gavus Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją², prasideda antrojo svarstymo etapas. Per antrąjį svarstymą abiem teisėkūros institucijoms taikomi Sutartyje nustatyti griežti laiko apribojimai: kiekvienai iš jų suteikiamas trijų mėnesių laikotarpis, kurį galima pratęsti vienu mėnesiu ir kuris Parlamento atveju prasideda

---

¹ Nors Sutartyje aiškiai nenustatyta, plačiai pripažįstama, kad Taryba, balsuodama kvalifikuota balsų dauguma, gali atmesti visą Komisijos pasiūlymą. Tačiau, žvelgiant iš praktinės pusės, paprastai Taryba Komisijos pasiūlymų oficialiai neatmeta. Vietoj to – ir kitaip negu Parlamentas – ji tiesiog nusprendžia nepradėti arba netęsti darbo, susijusio su konkrečiu Komisijos pasiūlymu, taigi jis praktiškai užblokuojamas.

² 2007 m. birželio 13 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendros deklaracijos dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių ([OL C 145, 2007 6 30, p. 5](#)) 20 dalyje nustatyta, kad Taryba, siekdama kuo didesnio veiksmingumo, perduodama savo poziciją paprastai konsultuojasi su Parlamentu. Svarbu užtikrinti, kad būtų visapusiškai pasinaudota turimais trimis ar keturiais mėnesiais, ir atsižvelgti, pvz., į laikotarpius, kai veikla nevykdoma.

plenariniame posėdyje paskelbus Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją¹. Per antrąjį svarstymą Parlamentas gali patvirtinti, atmesti arba iš dalies pakeisti Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją².

3.3.1. Antrasis svarstymas Parlamente

Nagrinėjimo komitete etapas

Pranešėjas (paprastai tas pats Parlamento narys, kuris rengė pranešimą pirmajam svarstymui) parengia rekomendacijos projektą. Atsakingas komitetas (tas pats komitetas, kuris buvo atsakingas per pirmąjį svarstymą) šį rekomendacijos projektą pateikia plenariniam posėdžiui, o minėtajame projekte siūloma Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją patvirtinti, iš dalies pakeisti arba atmesti.

Į rekomendacijos projektą įtraukiami pranešėjo siūlomi pakeitimai. Pasiūlymus atmesti ir papildomus pakeitimus gali teikti tik tikrieji arba pavaduojantys atsakingo komiteto nariai. Tačiau per antrąjį svarstymą taikomi papildomi pakeitimų priimtumo apribojimai. Visų pirma, vadovaujantis DTT 68 straipsnio 2 dalimi, pakeitimai priimtini tik jeigu jais siekiama:

- visiškai arba iš dalies atkurti Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją arba
- kompromiso tarp Parlamento ir Tarybos arba
- iš dalies pakeisti Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtos pozicijos projekto dalį, kuri nebuvo įtraukta į pradinį Komisijos pasiūlymą arba skiriasi nuo jo savo turiniu, arba
- atsižvelgti į naują faktą ar teisinę situaciją, atsiradusius priėmus Parlamento poziciją per pirmąjį svarstymą.

Nagrinėjimo komitete ir plenariniame posėdyje etapais dėl pakeitimų priimtumo atitinkamai sprendžia atsakingo komiteto pirmininkas ir Parlamento pirmininkas. Jų sprendimas yra galutinis (DTT 68 straipsnis). Jei po pirmojo svarstymo įvyksta nauji rinkimai ir Parlamentas neprašo Komisijos pakartotinai pateikti pasiūlymo Parlamentui³, jie gali nuspręsti netaikyti šių priimtumo apribojimų.

Nuomonę teikiantys komitetai per antrąjį svarstymą neatlieka jokie vaidmens. Tačiau, remiantis DTT 57 straipsniu, į derybų procesą įtraukiami susiję komitetai⁴.

Kaip ir per pirmąjį svarstymą, rekomendacijos projektas ir papildomi pakeitimai gali tapti pranešėjo ir šešėlinių pranešėjų neformalių diskusijų tema, siekiant kuo labiau suderinti pozicijas, be to, jų metu gali būti parengiami kompromisiniai pakeitimai, dėl kurių vėliau balsuojama.

---

¹ Remiantis SESV 294 straipsnio 14 dalimi, 7 dalyje numatytas trijų mėnesių terminas gali būti pratęstas daugiausia vienu mėnesiu. Paprastai Parlamentas pasinaudoja šia galimybe pratęsti terminą, nes trijų mėnesių laikotarpis dažniausiai būna per trumpas.

² Jei iki termino pabaigos Parlamentas sprendimo nepriima, teisės aktas laikomas priimtu vadovaujantis Tarybos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija. Tačiau praktikoje tokių atvejų dar nėra buvę.

³ DTT 68 straipsnio 2 dalis ir 61 straipsnis.

⁴ Konstitucinių reikalų (AFCO) komitetas DTT 57 straipsnį aiškina taip: „Pirmininkų sueigos sprendimas taikyti susijusių komitetų procedūrą galioja visais atitinkamos procedūros etapais“.

Per antrąjį svarstymą atsakingas komitetas gali nuspręsti pradėti derybas su Taryba bet kuriuo metu po to, kai jam perduodama Tarybos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, o jo įgaliojimais tampa Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija. Jei Tarybos pozicijoje esama elementų, kurie nebuvo įtraukti į Komisijos pasiūlymą arba Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją, komitetas gali patvirtinti derybų grupei skirtas gaires (žr. DTT 73 straipsnį ir 4.3.1 skyrių).

Atsakingas komitetas sprendimą priima paprasta savo narių balsų dauguma (t. y. pritarus daugumai balsavusiųjų). Po balsavimo atsakingame komitete pateikiama rekomendacija dėl balsavimo plenariniame posėdyje.

Svarstymo plenariniame posėdyje etapas

Komitete priimta rekomendacija antrajam svarstymui ir, jei antrojo svarstymo metu pasiekiamas susitarimas, preliminarus susitarimo projektas pateikiamas balsuoti per plenarinį posėdį. Svarstymo plenariniame posėdyje etapu galima pateikti papildomų pakeitimų, tačiau juos gali teikti tik atsakingas komitetas, frakcija arba ne mažiau kaip 38 Parlamento nariai (žema riba).

Prieš balsuojant plenariniame posėdyje Parlamento pirmininkas gali paprašyti Komisijos išdėstyti savo poziciją, o Tarybą – pateikti pastabas.

Parlamentas gali patvirtinti Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją be pakeitimų (arba dėl to, kad buvo pasiektas išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą, arba dėl to, kad pasiūlyti pakeitimai nebuvo patvirtinti plenariniame posėdyje). Nepateikus arba Parlamento narių daugumai nepriėmus pakeitimų ar pasiūlymo atmesti (t. y. tam nepritarus bent 376 iš visų galimų balsų, kurių yra 751), Parlamento pirmininkas tiesiog paskelbia, kad siūlomas teisės aktas galiausiai priimamas. Tokiais atvejais oficialus balsavimas nerengiamas.

Parlamentui patvirtinus arba atmetus Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtą poziciją, teisėkūros procedūra baigiama. Atmetimo atveju ji gali būti iš naujo pradėta tik Komisijai pateikus naują pasiūlymą.

3.3.2. Antrasis svarstymas Taryboje

Pasibaigus antrajam svarstymui Parlamente ir Parlamento poziciją perdavus Tarybai, pastaroji turi dar tris mėnesius (arba keturis, jei laikotarpį paprašoma pratęsti, žr. 3.3 skyriaus pradžią) savo antrajam svarstymui baigti.

Per antrąjį svarstymą Taryba Parlamento pakeitimams gali pritarti kvalifikuota balsų dauguma, o jeigu šiems pakeitimams prieštarautų Komisija – vieningai. Tokiu atveju teisės aktas priimamas.

Jei Taryba nepritaria visiems Parlamento pakeitimams, remiantis Sutartimi šaukiamas Taikinimo komitetas.

3.4. Taikinimas ir trečiasis svarstymas

Taikinimas – tai Parlamento ir Tarybos derybos, kurios vyksta Taikinimo komitete ir kurių tikslas yra pasiekti susitarimą dėl bendro projekto (išsamesnis aprašymas pateikiamas ir 5 skyriuje).

Taikinimo komitetą sudaro dvi delegacijos:

- Tarybos delegacija, į kurią įtraukiama po vieną kiekvienos valstybės narės atstovą (po vieną ministrą arba jiems atstovaujantį asmenį), ir
- Parlamento delegacija, į kurią įtraukiamas toks pat Parlamento narių skaičius ir kuriai pirmininkauja vienas iš **trijų Parlamento pirmininko pavaduotojų, atsakingų už taikinimą**.

Taigi šiuo metu Taikinimo komitetą sudaro 56 (28+28) nariai. Komisijai atstovauja už dokumentą atsakingas Komisijos narys, o jos uždavinys yra imtis visų reikiamų iniciatyvų, kad būtų suderintos Parlamento ir Tarybos pozicijos.

Taikinimo komitetas turi būti sušauktas per šešias savaites (arba aštuonias, jei susitariama dėl termino pratęsimo) po to, kai Taryba baigia savo antrąjį svarstymą ir oficialiai praneša Parlamentui, kad negali sutikti su visais Parlamento pakeitimais, priimtais per antrąjį svarstymą. Komitetas sudaromas atskirai kiekvienu pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriam būtina taikinimo procedūra, atveju ir jam suteikiamos dar šešios savaitės (arba aštuonios, jei susitariama dėl termino pratęsimo) bendram susitarimui **bendro projekto** forma pasiekti. Bendrą projektą vis tiek turi formaliai patvirtinti Parlamentas ir Taryba. Praktiškai – kadangi laikas susitarimui pasiekti santykinai trumpas – neoficialios tarpinstitucinės derybos paprastai prasideda prieš oficialiai sušaukiant Taikinimo komitetą.

Jei Taikinimo komitetas nepasiekia susitarimo arba jei Parlamentas (paprasčiausia balsų dauguma) ar Taryba (kvalifikuota balsų dauguma) per trečiąjį svarstymą šešių savaičių (arba aštuonių, jei susitariama dėl termino pratęsimo) laikotarpiu nepatvirtina bendro projekto, teisės aktas laikomas nepriimtu.

4. TARPINSTITUCINĖS DERYBOS

4.1. Įžanga

Nuo tada, kai įsigaliojo Amsterdamo sutartis, pagal kurią teisėkūros institucijos įgijo galimybę pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą, įprastą teisėkūros procedūrą tapo baigti lengviau bet kuriuo procedūros etapu (žr. 10 lentelę po 4.4.3 skyriumi)¹. Tolesnė praktika buvo kodifikuota Bendroje deklaracijoje dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių (žr. 1 lentelę), kuria remiantis „[p]rocedūros metu institucijos sąžiningai bendradarbiauja, siekdamos kuo labiau suderinti savo pozicijas ir taip užtikrinti, kad, kai įmanoma, atitinkamas dokumentas būtų priimamas kuo ankstesniu procedūros etapu“. Pozicijos suderinamos per neoficialius tarpinstitucinių derybų posėdžius – trišalius dialogus.

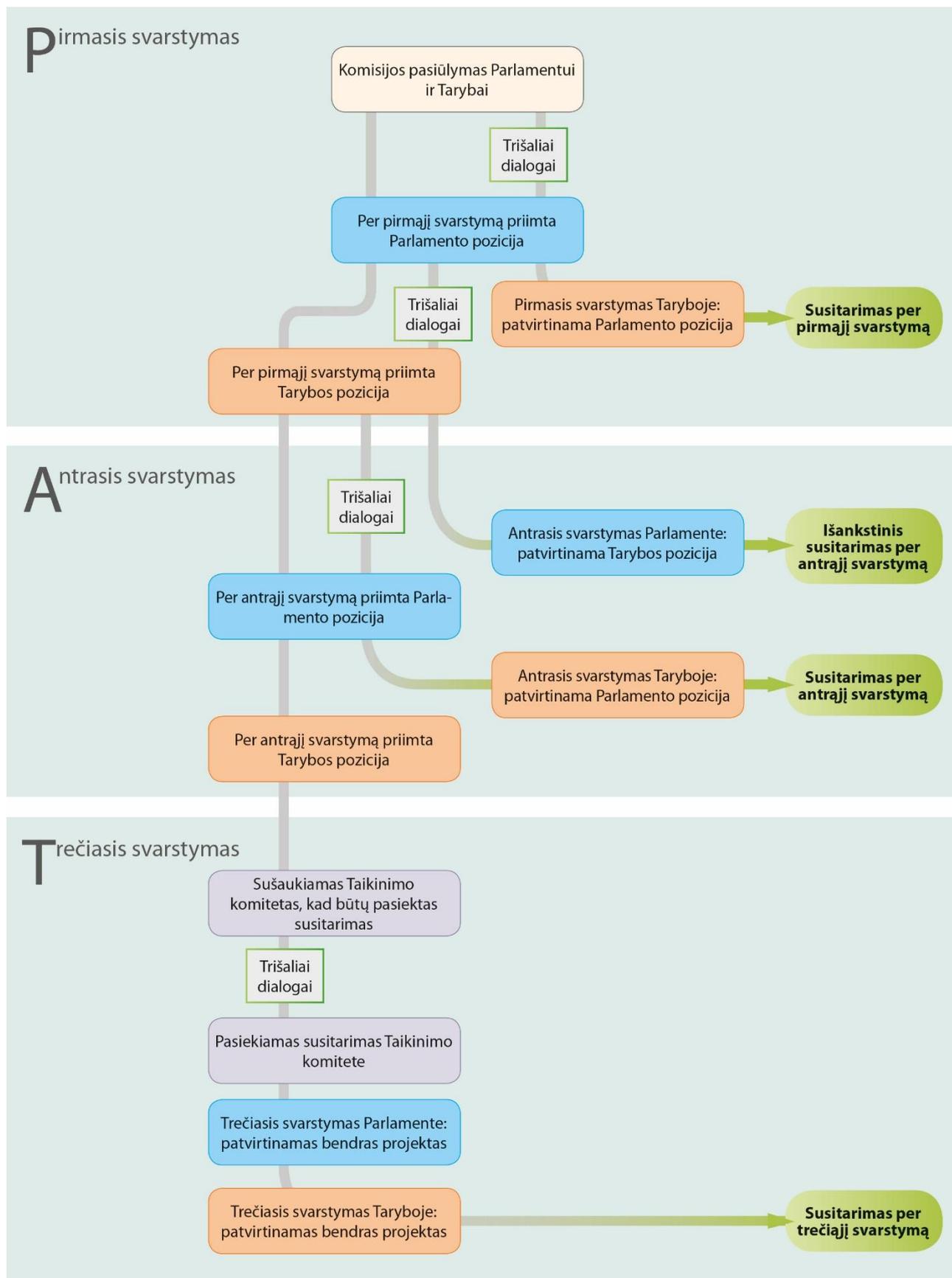
Trišalio dialogo posėdis © Europos Parlamentas (2017)

Peržiūrint Parlamento DTT, kurios įsigaliojo 2017 m. sausio 16 d., atsirado proga sustiprinti tarpinstitucinių teisėkūros derybų skaidrumą (taip pat žr. 4.5 skyrių). Ši reforma grindžiama 2012 m. pabaigoje pradėtomis taikyti nuostatomis dėl Parlamento derybų įgaliojimų patvirtinimo ir derybų eigos. DTT buvo visiškai pertvarkytos siekiant dar labiau sugriežtinti Parlamento atskaitomybę ir teisėkūros derybų kontrolę – pirmiausia sustiprinant plenarinio posėdžio vaidmenį priimant sprendimą dėl derybų pradžios ar įgaliojimų.

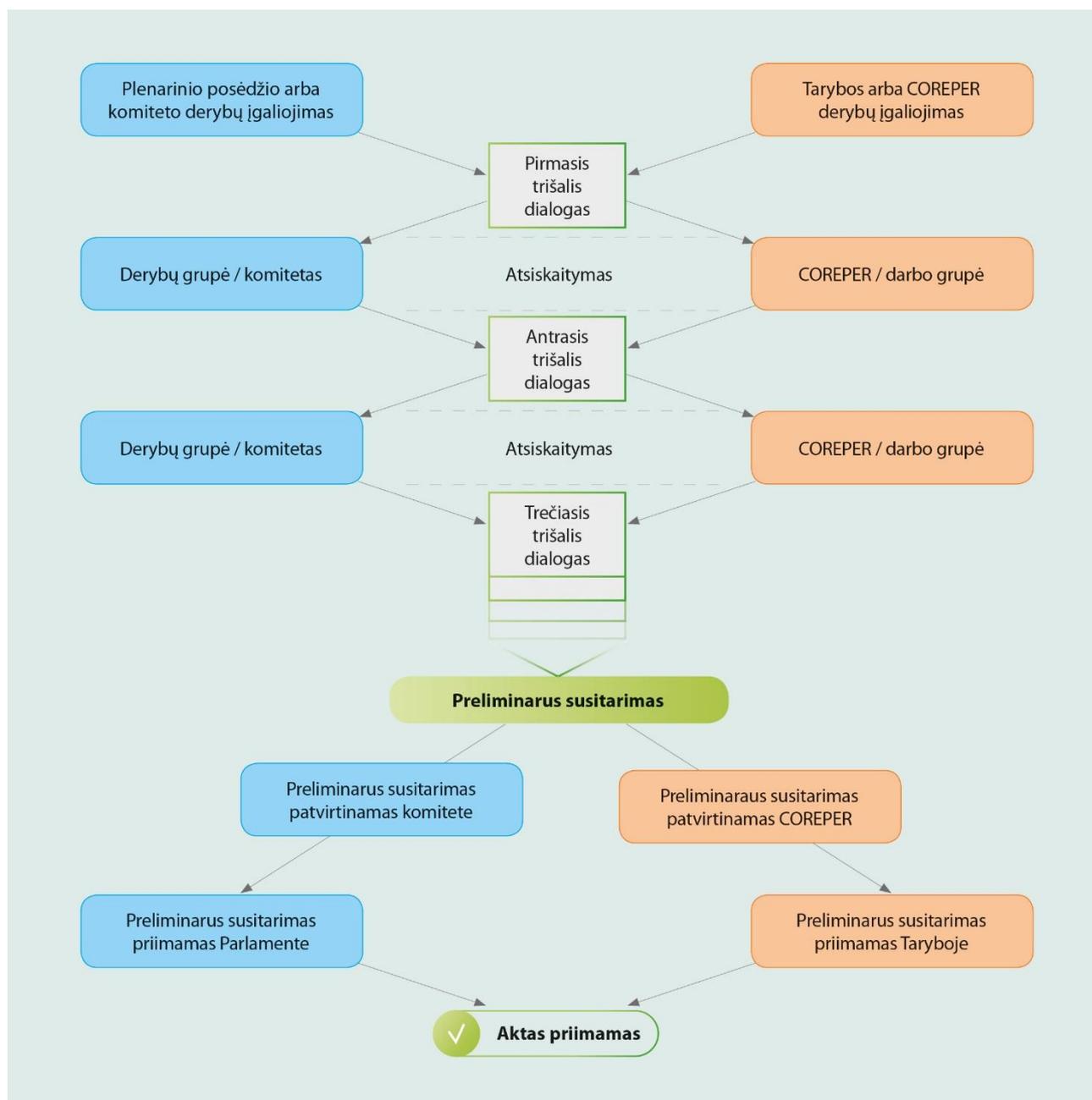
---

¹ Istorinę apžvalgą galima rasti 2013 m. lapkričio 5 d. konferencijos ataskaitoje „Bendro sprendimo procedūrai – 20“ (angl. *20 years of codecision*).

Įvairūs susitarimo pagal įprastą teisėkūros procedūrą etapai

Tarpinstitucinių derybų procesas

4.2. Trišaliai dialogai

Kad teisės aktas būtų priimtas pagal įprastą teisėkūros procedūrą, kažkuriuo procedūros metu teisėkūros institucijos turi susitarti dėl bendro projekto, kuris būtų priimtinas ir Parlamentui, ir Tarybai. Todėl institucijos turi kalbėtis, o tai vyksta trišalio dialogo – neformalaus trišalio Parlamento, Tarybos ir Komisijos atstovų posėdžio, kuriame aptariamas pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto – forma. Trišalis dialogas gali būti rengiamas bet kuriuo teisėkūros procedūros etapu, o jo rezultatas gali būti tai, ką vadiname susitarimu per pirmąjį svarstymą, išankstiniu susitarimu per antrąjį svarstymą ar susitarimu per antrąjį svarstymą arba bendru

projektu, dėl kurio susitariama per taikinimo procedūrą. Trišalis dialogas – tai politinės derybos, nors iki jo gali vykti parengiamieji techniniai posėdžiai (kuriuose dalyvauja minėtųjų trijų institucijų ekspertai). Pagrindinė darbo priemonė yra vadinamasis keturių skilčių dokumentas: pirmosiose trijose skiltyse pateikiamos atitinkamos trijų institucijų pozicijos, o paskutinioji paliekama kompromisiniams pasiūlymams¹. Per trišalio dialogo posėdį, pirmininkaujama vienos iš teisėkūros institucijų (t. y. Parlamento arba Tarybos), kurioje jis vyksta, atstovo, kiekviena institucija paaiškina savo poziciją ir, siekiant rasti kompromisą, surengiama diskusija.

Komisija atlieka tarpininkės funkciją ir siekia padėti teisėkūros institucijoms pasiekti susitarimą. Trišalio dialogo dalyviai vadovaujasi derybų įgaliojimais, kuriuos jiems būna suteikusios jų atitinkamos institucijos. Visos trys delegacijos ieško galimų būdų kompromisui neformaliai pasiekti ir reguliariai atsiskaito arba prašo pateikti naujas instrukcijas vadovaudamosi savo atitinkamos institucijos vidaus taisyklėmis, t. y. Parlamento atveju dalyvaujant derybų grupei ir (arba) komitetui, o Tarybos atveju – COREPER arba atsakingai darbo grupei (žr. pirmiau pateiktą grafiką).

Bet koks trišalio dialogo susitarimas yra preliminarus ir turi būti patvirtintas pagal kiekvienoje institucijoje formaliai taikomą tvarką (Parlamento atveju žr. DTT 74 straipsnį).

Trišalių dialogų dažnumas ir skaičius priklauso nuo svarstomo dokumento pobūdžio ir konkrečių politinių aplinkybių (pvz., ar toks dialogas vyksta baigiantis Parlamento kadencijai). Kadangi Tarybai pirmininkaujama rotacijos tvarka, paprastai kiekviena Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė raginama baigti su atitinkamais dokumentais susijusias procedūras iki savo pirmininkavimo laikotarpio pabaigos.

Galima sakyti, kad, palyginti su ankstyvuoju bendro sprendimo procedūros taikymo laikotarpiu, labiau institucionalizuotas trišalio dialogo taikymas padėjo sustiprinti skaidrumą ir atskaitomybę Parlamente (nes visos frakcijos gali gauti visą informaciją ir dalyvauti visuose posėdžiuose) bei tarpinstitucinių derybų kokybę.

4.3. Procedūra tarpinstitucinėms deryboms pradėti

Prieš įsitraukdama į tarpinstitucines derybas, kiekviena institucija turi suteikti leidimą savo derybininkams (žr. 4.4 skyrių) pradėti šias derybas remiantis derybų įgaliojimais, kuriais jie turi vadovautis. Įvairios institucijos taiko skirtingas procedūras tarpinstitucinėms deryboms pradėti.

4.3.1. Parlamentas

Derybos prieš pirmąjį svarstymą Parlamente

Galutinį sprendimą dėl to, ar baigti pirmąjį svarstymą Parlamente, ar leisti komitetui pradėti derybas, Parlamentas priima per plenarinį posėdį. Ketinimas pradėti derybas yra sprendimas, kuris gali būti priimamas komiteto lygmeniu, o įgaliojimais tampa

---

¹ Per kai kurias derybas dokumento skilčių skaičius gali būti ir kitoks.

komiteto pranešimas. Tuomet šiam sprendimui turi būti pritarta plenariniame posėdyje (DTT 71 straipsnis). Minėtajam komiteto sprendimui nepritarus arba tokio sprendimo nesant, plenariniame posėdyje taip pat gali būti nuspręsta dokumentą grąžinti, kad atsakingas komitetas galėtų pradėti derybas remdamasis plenariniame posėdyje priimtais pakeitimais (DTT 59 straipsnio 4 dalis).

- *Komiteto sprendimas pradėti pirmojo svarstymo derybas*

Atsakingam komitetui nusprendus pradėti pirmojo svarstymo derybas, kuriose kaip įgaliojimais būtų vadovaujama komiteto pranešimu, šiam sprendimui komitete turi būti pritarta kvalifikuota balsų dauguma.

Tuomet, sprendimą priėmus komitete, apie jį turi būti pranešta prasidedant mėnesinei sesijai (paprastai Strasbūro sesijos pirmadienio vakarą, 17.00 val., ir trumposios Briuselio sesijos trečiadienio popietę, 15.00 val.). Iki dienos, einančios po paskelbimo, vakaro frakcijos arba Parlamento nariai, kurių skaičius turi siekti bent vidutinę ribą (t. y. 76), gali kreiptis su prašymu surengti vieną balsavimą dėl komiteto sprendimo (Strasbūro sesijos atveju šis balsavimas vyksta tos pačios mėnesinės sesijos metu). Jei iki nustatyto termino tokie prašymai nepateikiami, komitetas gali pradėti derybas.

Jei pateikiamas prašymas surengti balsavimą, komiteto sprendimui plenariniame posėdyje gali būti pritarta paprasta balsų dauguma. Iš karto po to komitetas gali pradėti derybas.

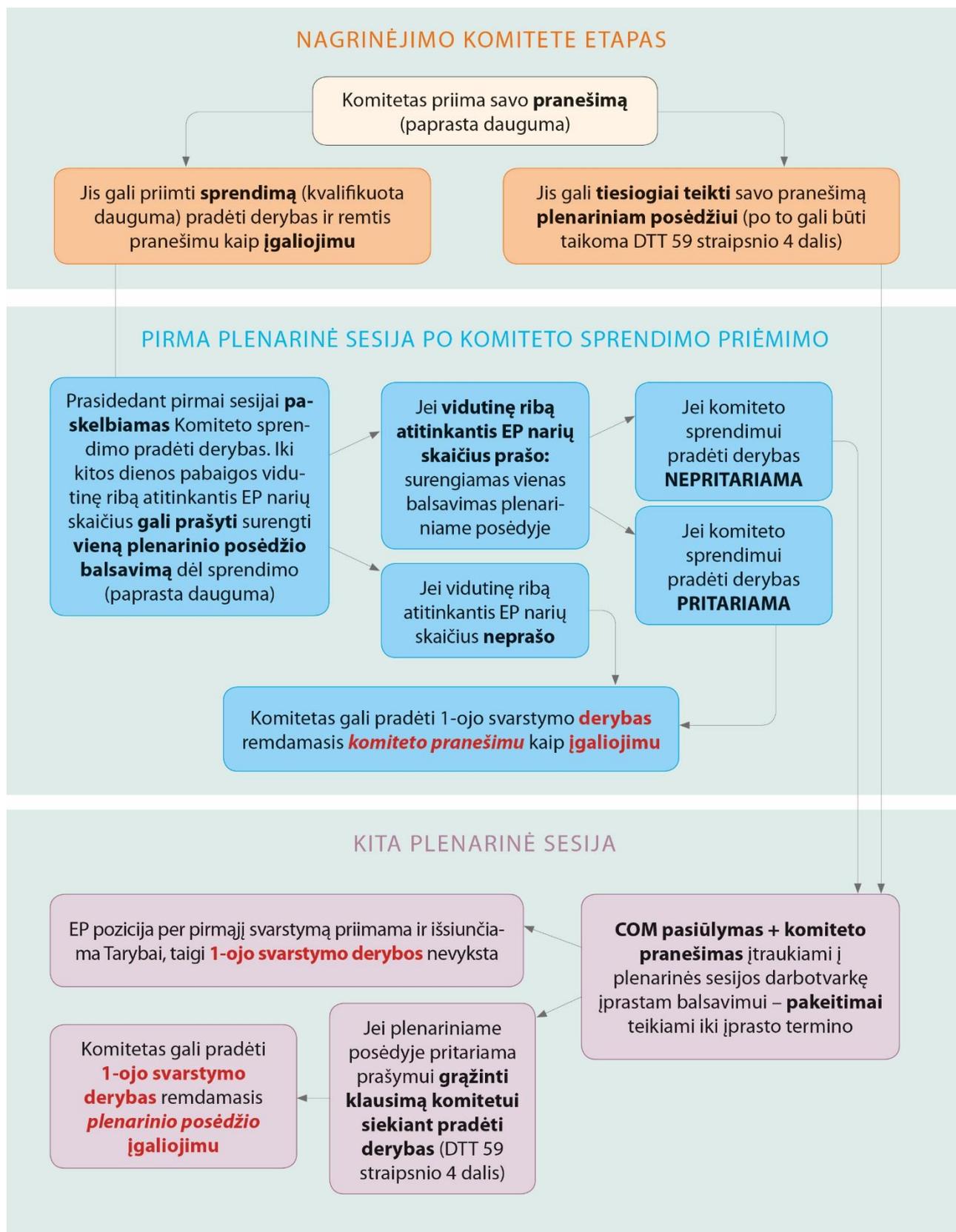
Plenariniame posėdyje atmetus komiteto sprendimą pradėti derybas, pranešimas įtraukiamas į kitos mėnesinės sesijos darbotvarkę vadovaujantis DTT 59 straipsniu, dėl jo plenariniame posėdyje balsuojama pagal įprastą tvarką ir nustatomas terminas pakeitimams pateikti.

- *Plenarinio posėdžio sprendimas pradėti derybas (iš pradžių priėmus komiteto sprendimą arba jo nepriėmus)*

Atmetus komiteto sprendimą arba tokio sprendimo nesant, plenariniame posėdyje balsuojama dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto, komiteto pranešimą sudarančių jo pakeitimų ir frakcijų arba bent 38 Parlamento narių pateiktų pakeitimų, siekiant baigti pirmą svarstymą Parlamente.

Tačiau, prieš pat baigiant pirmąjį svarstymą, atsakingo komiteto pirmininkas, pranešėjas, frakcija arba 38 Parlamento nariai (žema riba) gali kreiptis į plenarinį posėdį su prašymu grąžinti dokumentą komitetui tarpinstitucinėms deryboms surengti vadovaujantis DTT 60 straipsniu. Tuomet dėl šio prašymo balsuojama.

Derybų įgaliojimų tvirtinimas Parlamente rengiantis pirmojo svarstymo deryboms

Derybos prieš pirmąjį svarstymą Taryboje (DTT 72 straipsnis)

Jei atsakingas komitetas pageidauja pradėti tarpinstitucines derybas po to, kai Parlamentas priima savo poziciją per pirmąjį svarstymą plenariniame posėdyje, ir prieš Tarybai baigiant savo pirmąjį svarstymą (**išankstinės antrojo svarstymo derybos**), jis turi priimti sprendimą kvalifikuota balsų dauguma. Apie šį sprendimą turi būti paskelbiama plenariniame posėdyje, bet tik siekiant informuoti.

Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija tampa derybų įgaliojimais. Štai kodėl – kitaip negu pirmo svarstymo derybų atveju – komiteto sprendimas negali būti užginčytas plenariniame posėdyje. Derybos gali prasidėti iš karto, kai tik komitetas priima sprendimą.

Derybos prieš antrąjį svarstymą Parlamente (DTT 73 straipsnis)

Sprendimui pradėti derybas prieš antrąjį svarstymą Parlamente priimti atsakingam komitetui pakanka paprastos balsų daugumos. Jis gali nuspręsti pradėti derybas bet kuriuo metu po to, kai jam perduodama Tarybos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija. Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija tampa jo įgaliojimais, tačiau komitetas gali priimti papildomas derybų grupei skirtas gaires – taip pat ir Tarybos pozicijos pakeitimų forma, jei į šią poziciją įtraukiama elementų, kurių nebuvo Komisijos pasiūlyme arba Parlamento per pirmąjį svarstymą priimtoje pozicijoje.

4.3.2. Taryba

Formalus reikalavimas dėl to, kuriuo lygmeniu (t. y. COREPER ar Tarybos) turi būti gauti pirmojo svarstymo derybų įgaliojimai, netaikomas. Taryba vis dažniau linksta juos priimti Tarybos lygmeniu – **bendrojo požiūrio**, kuris yra viešas dokumentas, forma (kvalifikuota balsų dauguma, nors praktiškai balsuojama nebūna). Per antrąjį svarstymą įgaliojimais tampa Tarybos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija.

4.3.3. Komisija

Komisijos derybų įgaliojimai yra jos pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto. Visais teisėkūros procedūros etapais Komisijos poziciją per tarpinstitucines derybas koreguoja Tarpinstitucinių ryšių grupė (pranc. *Groupe des Relations Interinstitutionnelles* – **GRI**)¹. GRI susitinka beveik kas savaitę ir, *inter alia*, aptaria bei susitaria dėl to, kokios pozicijos Komisija turėtų laikytis per planuojamus trišalius dialogus, susijusius su visais dokumentais, dėl kurių deramasi. Paprastai trišaliuose dialoguose dalyvaujantys Komisijos atstovai gali tik *ad referendum* pritarti svarbiems Komisijos pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų pakeitimams, dėl kurių susitaria teisėkūros institucijos, nebent peržiūrėtas Komisijos pozicijas

---

¹ Tai Komisijoje veikiantis organas, kuriam pavesta koordinuoti politinius, teisėkūros ir administracinius ryšius su kitomis institucijomis, visų pirma su Parlamentu ir Taryba. GRI veikloje dalyvauja visų Komisijos narių kabinetų vadovų pavaduotojai, nes jų užduotis – stebėti tarpinstitucinius reikalus. Paprastai ši grupė susitinka kartą per savaitę. Kalbant konkrečiau, ši grupė nagrinėja Parlamento ir Tarybos svarstomus dokumentų rinkinius, kurie yra jautrūs instituciniu požiūriu (kai kuriems šių dokumentų taikoma įprasta teisėkūros procedūra).

oficialiai patvirtintų Komisijos narių kolegija arba veiksmų būtų imtasi iki jai tai padarant.

4.4. Tarpinstitucinių derybų dalyviai

4.4.1. Parlamentas

2017 m. Parlamentui atlikus savo DTT peržiūrą, Parlamento derybų grupės sudėtis, nustatyta jau 2012 m. redakcijos DTT, nepasikeitė. Parlamento grupei vadovauja pranešėjas, o pirmininkauja atsakingo komiteto pirmininkas, kuris gali paskirti jį pakeisti galintį komiteto pirmininko pavaduotoją. Tai reiškia, kad vykstant trišalio dialogo posėdžiams dažnai pirmininkauja komiteto pirmininkas (ar komiteto pirmininko pavaduotojas) arba Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės atstovas (atsižvelgiant į tai, ar posėdis vyksta Parlamento, ar Tarybos patalpose). Be to, komiteto pirmininkas daugiau dėmesio gali skirti horizontalesnio pobūdžio klausimams, o pranešėjas gina Parlamento poziciją, susijusią su konkrečiu dokumentu. Parlamento DTT aiškiai nustatyta, kad į derybų grupę įtraukiami bent kiekvienos dalyvauti pageidaujančios frakcijos šešėliniai pranešėjai.

Per trišalius dialogus derybų grupei talkina **projekto grupė**, kurios darbą koordinuoja atsakingo komiteto sekretoriatas (žr. 3.2.1 skyrių).

4.4.2. Taryba

Tarybai COREPER I arba COREPER II lygmeniu (priklausomai nuo svarstomo klausimo srities) paprastai atstovauja pirmininkaujanti valstybė narė, o išimtiniais atvejais – kai svarstomi politiškai svarbūs dokumentai – atitinkamos srities ministras. Tačiau – atsižvelgiant į didelį trišalių dialogų skaičių ir dokumento pobūdį bei Tarybai rotacijos tvarka pirmininkaujančios valstybės narės praktiką – trišaliams dialogams gali pirmininkauti ir atitinkami darbo grupių pirmininkai. Derybų etapu Parlamentui naudingi ir papildomi ryšiai su kiekvienos Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės **Antici** bei **Mertens** grupėmis¹. Tarybos derybų grupei paprastai talkina už dokumentą atsakinga Tarybos sekretoriato tarnyba ir Teisės tarnyba.

4.4.3. Komisija

Komisijai atstovauja atsakingas generalinis direktoratas (paprastai jo skyriaus vadovas arba direktorius), o, svarstant politiškai svarbius dokumentus, – atsakingas Komisijos narys arba generalinis direktorius, padedamas generalinio sekretoriato ir kartais Komisijos Teisės tarnybos bei Komisijos nario kabineto.

Per visą teisėkūros procedūrą Komisija padeda teisėkūros institucijoms: teikia techninius paaiškinimus ir atlieka tarpininkės vaidmenį tarpinstitucinių derybų metu. Jos gali būti prašoma pateikti pasiūlymų dėl kompromisinių projektų arba išsamesnės ar techninio pobūdžio informacijos. Komisija, gindama savo pasiūlymus dėl teisėkūros

---

¹ Antici ir Mertens grupės rengia atitinkamai COREPER II ir COREPER I darbą (žr. 2.2 skyrių).

procedūra priimamų aktų arba derėdamasi dėl jų, visais teisėkūros procedūros etapais turėtų veikti kaip sąžininga tarpininkė, atsižvelgdama į savo iniciatyvos teisę ir laikydamasi vienodo požiūrio į Parlamentą ir Tarybą¹.

10 lentelė. Susitarimai vykstant įprastai teisėkūros procedūrai: pagrindiniai aspektai žvelgiant iš Parlamento perspektyvos	
<p>Sutarimas per pirmąjį svarstymą (DTT 59, 62, 71 straipsniai)</p>	<p>Pakeitimai: skirti Komisijos pasiūlymui pakeisti; gali būti teikiami nagrinėjimo komitete ir nagrinėjimo plenariniame posėdyje etapais; jiems taikomi platūs priimtumo kriterijai.</p> <p>Įgaliojimai: 1) komiteto pranešimas: plenariniame posėdyje pritarus komiteto sprendimui pradėti derybas, komiteto pranešimas tampa derybų įgaliojimais; 2) plenarinio posėdžio pozicija: plenariniame posėdyje nepritarus komiteto sprendimui ir surengus įprastą plenarinio posėdžio balsavimą arba nesant komiteto sprendimo pradėti derybas, plenariniame posėdyje gali būti nuspręsta komitetui grąžinti balsavimo plenariniame posėdyje rezultatą tarpinstitucinėms deryboms surengti.</p> <p>Sprendimas pradėti derybas: 1) yra priimamas komitete (kvalifikuota balsų dauguma), tačiau apie jį turi būti paskelbiama plenariniame posėdyje, o tada pastarajame gali būti nuspręsta surengti vieną balsavimą dėl šio sprendimo; 2) plenariniame posėdyje nepritarus komiteto sprendimui arba tokio sprendimo nesant, plenariniame posėdyje vis tiek gali būti nuspręsta (paprasčia balsų dauguma) klausimą grąžinti atsakingam komitetui, kad būtų surengtos tarpinstitucinės derybos.</p> <p>Terminai: nėra.</p> <p>Preliminarus susitarimo patvirtinimas: COREPER pirmininko laišku komiteto pirmininkui, prieš Parlamentui patvirtinant savo poziciją per pirmąjį svarstymą (iš pradžių atsakingame komitete surengus vieną balsavimą paprasčia balsų dauguma).</p> <p>Plenariniame posėdyje reikalinga dauguma: Komisijos pasiūlymas gali būti patvirtintas, atmestas ar iš dalies pakeistas paprasčia balsų dauguma (t. y. pritarus daugumai balsavusių Parlamento narių).</p>
<p>Išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą (DTT 69, 72 straipsniai)</p>	<p>Pakeitimai: Tarybos pozicijos, priimtose per pirmąjį svarstymą, pakeitimai neteikiami, nes ši pozicija atspindi derybų su Parlamentu metu pasiektą preliminarų susitarimą.</p> <p>Įgaliojimai: Parlamento pozicija per pirmąjį svarstymą.</p> <p>Sprendimas pradėti derybas: priimamas komiteto (kvalifikuota balsų dauguma) bet kuriuo metu po to, kai Parlamentas priima savo poziciją per pirmąjį svarstymą; apie jį paskelbiama per plenarinį posėdį, tačiau jo tvirtinti nereikia.</p> <p>Terminai: nėra.</p>

¹ Žr. Pagrindų susitarimą ([OL L 304/47, 2010 11 20](#)) dėl Europos Parlamento ir Komisijos santykių, pagal kurį Komisija privalo tinkamai atsižvelgti „į Sutartyse numatytus atitinkamus Parlamento ir Tarybos vaidmenis, ypač vadovaudamasi [...] pagrindiniu vienodo požiūrio principu“.

	<p>Preliminarus susitarimo patvirtinimas: balsuojant paprasta balsų dauguma patvirtinamas preliminarus susitarimas ir pritariama komiteto pirmininko laišku COREPER pirmininkui, kuriame pažymima, kad per Parlamento antrąjį svarstymą komiteto pirmininkas rekomenduos plenariniame posėdyje priimti Tarybos poziciją per pirmąjį svarstymą, atitinkančią preliminarus susitarimo projektą, be pakeitimų.</p> <p>Plenariniame posėdyje reikalinga dauguma: per antrąjį svarstymą Parlamentas (paprasta balsų dauguma) patvirtina Tarybos poziciją per pirmąjį svarstymą, atitinkančią preliminarų išankstinį susitarimą per antrąjį svarstymą. Nepateikus pakeitimų ar pasiūlymo atmesti projektą arba jų nepriėmus (kvalifikuota balsų dauguma), Parlamento pirmininkas paskelbia, kad siūlomas aktas, dėl kurio derybų metu susitarta su Taryba, priimamas (be oficialaus balsavimo).</p>
<p>Sutarimas per antrąjį svarstymą (DTT 67, 69, 73 straipsniai)</p>	<p>Pakeitimai: Tarybos pozicijos per pirmąjį svarstymą pakeitimai gali būti pateikiami komitete (nuomones teikiantys komitetai jų teikti nebegali) ir plenariniame posėdyje; jiems taikomi griežti priimtinumų kriterijai.</p> <p>Įgaliojimai: Parlamento pozicija per pirmąjį svarstymą. Jei Tarybos pozicijoje esama elementų, kurie nebuvo įtraukti į Komisijos pasiūlymą ar Parlamento poziciją per pirmąjį svarstymą, komitetas gali patvirtinti gaires, papildančias pirmojo svarstymo įgaliojimus – taip pat ir pakeitimų forma.</p> <p>Sprendimas pradėti derybas: yra priimamas atsakingo komiteto (paprasta balsų dauguma) bet kuriuo metu po to, kai jam perduodama Tarybos pozicija; plenariniame posėdyje apie tai neskelbiama.</p> <p>Terminai: daugiausia 3+1 mėn. Parlamento pozicijai per antrąjį svarstymą priimti (ir dar daugiausia 3+1 mėn. Tarybai).</p> <p>Preliminarus susitarimo patvirtinimas: preliminarus susitarimas patvirtinamas COREPER pirmininko laišku komiteto pirmininkui, prieš Parlamentui patvirtinant savo poziciją per antrąjį svarstymą (iš pradžių surengus vieną balsavimą atsakingame komitete).</p> <p>Plenariniame posėdyje reikalinga dauguma: Tarybos pozicijos pakeitimai gali būti priimami, o Tarybos pozicija atmetama kvalifikuota balsų dauguma.</p>
<p>Taikinimas ir trečiasis svarstymas (DTT 75, 76, 77, 78 straipsniai)</p>	<p>Pakeitimai: galimybės teikti pakeitimus per trečiąjį svarstymą nėra: Parlamentas paprasta balsų dauguma vienu balsavimu patvirtina arba atmeta visą bendrą projektą.</p> <p>Įgaliojimai: Parlamento pozicija per antrąjį svarstymą.</p> <p>Sprendimas pradėti derybas: netaikoma.</p> <p>Terminai: daugiausiai 24 (3 x 8) savaitės, iš kurių daugiausiai 8 savaitės skiriamos taikinimui.</p> <p>Preliminarus susitarimo patvirtinimas: abiejų delegacijų pirmininkų laiškas, kuriuo perduodamas bendras projektas.</p> <p>Plenariniame posėdyje reikalinga dauguma: paprasta balsų dauguma.</p>

4.5. Parlamento procedūrų skaidrumas ir atskaitomybės užtikrinimo būdai

Parlamentui labai svarbu, kad būtų užtikrinamas jo vykdomų teisėkūros procedūrų skaidrumas ir kad jos vyktų kuo atviriau, kaip nustatyta SESV 15 straipsnyje.

Paprastai visi komitetų ir plenariniai posėdžiai yra vieši. Visi plenariniai posėdžiai ir dauguma komitetų posėdžių transliuojami internetu. Visos diskusijos ir balsavimai dėl teisės aktų komitetų ir plenariniuose posėdžiuose yra vieši. Be to, visuomenei yra prieinami visi oficialūs dokumentai, paprastai skelbiami visomis oficialiosiomis kalbomis. Parlamento teisėkūros observatorijoje¹ pateikiama daug svarbios informacijos, susijusios su kiekvienu teisėkūros procedūra priimamu aktu, įskaitant pranešėjo ir šešėlinių pranešėjų vardus ir pavardes, nuomonę teikiančius ir susijusius komitetus, procedūrų etapus ir susijusius dokumentus (žr. 11 skyrių).

Parlamentas kartu su Taryba ir Komisija lygiai taip pat siekia užtikrinti, kad atviras būtų ir tarpinstitucinių derybų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų procesas. Pastaraisiais metais buvo kilęs susirūpinimas dėl tarpinstitucinių derybų atvirumo² – taip pat ir pačiose institucijose. Atsižvelgdamas į tai, Parlamentas dar 2012 m. iš esmės peržiūrėjo savo DTT. Bendra Parlamento DTT peržiūra (peržiūrėtos DTT įsigaliojo 2017 m. sausio mėn.) buvo atliekama remiantis šiais patobulinimais, o ją atlikus buvo dar labiau sustiprinta parlamentinė atskaitomybė ir teisėkūros derybų kontrolė. Parlamento DTT užtikrinama, kad:

- Parlamentas dalyvautų derybose vadovaudamasis įgaliojimais, kurie būtų vieši ir kuriems visada būtų pritarta plenariniame posėdyje;
- Parlamento derybų grupė būtų standartinės sudėties, t. y. kad visos frakcijos turėtų teisę būti atstovaujamos, taip užtikrinant, kad joms būtų prieinama visa informacija ir jos galėtų atidžiai stebėti visus derybų etapus bei daryti jiems poveikį;
- derybų grupės pirmininkas ir pranešėjas atsiskaitytų komitetui po kiekvieno derybų raundo;
- dėl preliminarių susitarimų, pasiektų per trišalius dialogus, būtų balsuojama komitete, jie būtų paviešinami ir tik tada teikiami plenariniame posėdyje.

---

¹ Parlamento teisėkūros observatoriją galima rasti adresu <http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do>.

² Taip pat žr. Ombudsmeno tyrimą savo iniciatyva dėl Europos Parlamento, ES Tarybos ir Europos Komisijos trišalių dialogų dokumentų atskleidimo ir trišalių dialogų skaidrumo apskritai (byla Nr. OI/8/2015/JAS, pradėta tirti 2015 m. gegužės 26 d.; sprendimas priimtas 2016 m. liepos 12 d.: <https://www.ombudsman.europa.eu/en>).

5. TAIKINIMO PROCEDŪRA IŠSAMIAI

Ižanga

Kaip pažymima 9 skyriuje, didžioji dauguma teisėkūros procedūra priimamų aktų baigiami svarstyti per pirmąjį svarstymą; per antrąjį svarstymą jų baigiama svarstyti gerokai mažiau. Bėgant metams, taikinimo procedūrų nuosekliai mažėjo, o aštuntosios kadencijos laikotarpiu pirmą kartą jų nebuvo surengta nė vienos.

Taikinimo procedūra svariai paveikė tai, kaip šiuo metu vyksta derybos per pirmąjį ir antrąjį svarstymus. Didelė dalis procedūrų ir praktikos (pvz., trišalio dialogo, keturių skilčių dokumentų taikymas) prasidėjo nuo taikinimo procedūros. Būtinybė užtikrinti tvarkingas, puikiai organizuotas derybas – ypač svarbus taikinimo procedūros bruožas, nes ši procedūra yra paskutinė galimybė institucijoms susitarti. Jeigu šiuo paskutiniuoju etapu institucijos tarpusavio susitarimo nepasiekia, atmetamas visas pasiūlymas.

Šiame skyriuje taikinimas paaiškinamas išsamiau, daugiausia dėmesio skiriant jo ir pirmojo bei antrojo svarstymų skirtumams.

Parengiamasis etapas

Kai tik tampa aišku, kad Taryba negalės priimti visų Parlamento antrojo svarstymo pakeitimų, ji apie tai praneša Parlamentui. Tuomet trys institucijos užmezga neoficialius ryšius, kad nedelsdamos pradėtų ruošti šaukti Taikinimo komitetą laikydamosi Sutartyje nustatytų terminų. Teisėkūros reikalų (LEGI) skyrius padeda **Parlamento delegacijai** visu taikinimo procedūros laikotarpiu, glaudžiai bendradarbiaudamas su atitinkamo Parlamento komiteto sekretoriatu ir Parlamento Teisės tarnyba, teisininkais lingvistais, spaudos atstovais ir kitomis reikiamomis Parlamento tarnybomis.

Parlamento delegacijos sudėtis ir paskyrimas

Parlamento delegaciją **Taikinimo komitete** sudarančių Parlamento narių skaičius visuomet atitinka valstybių narių Taryboje skaičių. Kiekvienos taikinimo procedūros atveju sudaroma vis nauja Parlamento delegacija. Parlamento delegacijai visuomet pirmininkauja vienas iš **trijų už taikinimą atsakingų Parlamento pirmininko pavaduotojų**. Savaimė suprantama, delegacijos nariai yra ir pranešėjas (-ai) bei atsakingo (-ų) komiteto (-ų) pirmininkas (-ai).

Likusius delegacijos narius kiekvienos konkrečios taikinimo procedūros atveju paskiria kiekviena frakcija¹. Dauguma jų yra atsakingo komiteto arba nuomonę teikiančio ar susijusio komiteto nariai. Paskiriamas toks pat skaičius pavaduojančių narių, kurie galėtų dalyvauti visuose delegacijos ir Taikinimo komiteto posėdžiuose, tačiau balsuotų tik pavaduodami tikrąjį narį.

---

¹ Kaip ir skirdamos komitetų pranešėjus, Taikinimo komiteto narius frakcijos skiria pagal d'Hondto metodą, tačiau iš pradžių Pirmininkų sueiga priima sprendimą dėl tikslaus kiekvienos frakcijos atstovų skaičiaus Taikinimo komitete.

Parlamento delegacijos steigiamasis posėdis

Pagrindinis Parlamento delegacijos steigiamojo posėdžio¹ tikslas – suteikti įgaliojimus Parlamento derybų grupei (paprastai sudaromai delegacijos pirmininko (Parlamento pirmininko pavaduotojo), atsakingo komiteto pirmininko ir pranešėjo (-ų)), kad ši galėtų pradėti derybas su Taryba per trišalio dialogo susitikimus. Be to, surengiamas trumpas pasikeitimas nuomonėmis apie svarbiausių klausimų esmę. Skirtingai nei per pirmąjį ir antrąjį svarstymus, Komisijos atstovai paprastai dalyvauja visuose Parlamento delegacijos posėdžiuose, kad galėtų pateikti savo nuomonę dėl galimų Parlamento ir Tarybos pozicijų suderinimo būdų arba atsakyti į išsamesnės arba techninės informacijos užklausas.

Derybos taikinimo etapu

Vadovaujantis trišalių dialogų tvarkaraščiu, dėl kurio taikinimo procedūros, skirtos konkrečiam teisės aktui, pradžioje susitaria Parlamentas ir Taryba, taikinimo procedūros metu surengiama serija trišalio dialogo susitikimų, kurių tikslas – pasiekti bendrą susitarimą Taikinimo komitete.

Po kiekvieno trišalio dialogo susitikimo visų institucijų derybų grupės pateikia ataskaitą savo delegacijai. Pagrindinis delegacijos posėdžių tikslas – pateikti grįžtamąją informaciją apie derybas, įvertinti galimus kompromisinius projektus ir pateikti derybų grupei instrukcijas dėl pozicijos derybų metu. Procedūros pabaigoje delegacija oficialiai patvirtina arba atmeta taikinimo procedūros metu pasiektą preliminarų susitarimą. Susitarimas turi būti patvirtinamas kvalifikuota delegacijos narių balsų dauguma (bent 15 iš galimų 28 balsų).

Taikinimo komitetas

Taikinimo komitetą, sudaromą 28-ių valstybių narių atstovų ir 28-ių Parlamento narių, sušaukia Parlamento ir Tarybos pirmininkai. Neretai komitetas sušaukiamas, kai Parlamento ir Tarybos pozicijos yra pakankamai artimos, kad būtų galima tikėtis, jog bus susitarta ir dėl neišspręstų klausimų. Bet kuriuo atveju, komitetas turi būti sušauktas ne vėliau nei per šešias savaites (arba aštuonias, jei buvo susitarta terminą pratęsti) po to, kai antrąjį svarstymą baigia Taryba, kad būtų oficialiai pradėta taikinimo procedūra. Tuomet komitetas turi dar šešias savaites (arba aštuonias, jei buvo susitarta terminą pratęsti) bendram susitarimui bendro projekto forma pasiekti.

Posėdžius Parlamentas ir Taryba rengia paeiliui. Taikinimo komiteto posėdžiams kartu vadovauja Parlamento delegacijai pirmininkaujantis Parlamento pirmininko pavaduotojas ir Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės ministras. Komisijai atstovauja atitinkamas Komisijos narys.

Paprastai taikinimo metu įvyksta keletas trišalio dialogo susitikimų ir atitinkamų delegacijų posėdžių, o tada surengiamas Taikinimo komiteto posėdis. Kartais pats Taikinimo komiteto posėdis nutraukiamas siekiant surengti trišalio dialogo derybas ir

---

¹ Išimtiniais atvejais steigiamasis posėdis gali būti pakeistas delegacijos pirmininko laišku jos nariams (delegacijos įsteigimas pagal rašytinę procedūrą).

išsiaiškinti padėtį arba rasti kompromisą dėl klausimų, kurie ir toliau lieka prieštaringi. Tarpais tarp trišalio dialogo susitikimų ir oficialių Taikinimo komiteto posėdžių vyksta ir atskiri Parlamento ir Tarybos delegacijų vidaus posėdžiai. Tokie posėdžiai būtini siekiant visas delegacijas informuoti apie kiekvienu derybų etapu padarytą pažangą ir nuspręsti, ar derybų grupei reikalingos naujos instrukcijos.

Jei nėra tikėtina, kad susitarimas bus pasiektas per pirmąjį susitikimą, 6–8 savaitių laikotarpiu – tai Sutartyje nustatytas terminas susitarimui pasiekti – gali būti rengiami papildomi susitikimai, įskaitant trišalius dialogus. Prireikus taikinimo procedūra gali būti baigta pagal rašytinę procedūrą.

Jei abi institucijos susitarimo Taikinimo komitete nepasiekia, atmetamas visas pasiūlymas¹.

Trečiasis svarstymas (po Taikinimo komiteto posėdžių)

Taikinimo komitete pasiektą susitarimą Parlamentas ir Taryba turi patvirtinti per šešias savaites (arba aštuonias, jei buvo susitarta terminą pratęsti) nuo dienos, kai patvirtinamas **bendras projektas**. Abi institucijos atskirai balsuoja dėl parengto bendro projekto ir nebegali jo dar kaip nors keisti.

Parlamente jam turi būti pritarta paprasta balsų dauguma, priešingu atveju bendras projektas atmetamas. Bendram projektui kvalifikuota balsų dauguma turi būti pritarta ir Taryboje, kurioje paprastai balsuojama po trečiojo svarstymo Parlamente².

Kaip ir pirmojo bei antrojo svarstymų atvejais, teisės akto projektas tampa teisės aktu tik kai jam pritaria ir Parlamentas, ir Taryba. Vienai iš institucijų šito nepadarius, teisėkūros procedūra baigiama ir gali būti iš naujo pradėta tik Komisijai pateikus naują pasiūlymą.

---

¹ Nuo 1999 m. buvo du atvejai, kai Parlamento ir Tarybos delegacijoms nepavyko susitarti dėl bendro projekto Taikinimo komitete (dėl Darbo laiko direktyvos ir Reglamento dėl naujų maisto produktų).

² Iki šiol Taryba nėra atmetusi per taikinimo procedūrą pasiektą susitarimo. Parlamentas vos keletą kartų yra atmetęs per taikinimo procedūrą pasiektą susitarimą. Tai įvyko du kartus: 2001 m. pasiekus susitarimą dėl pasiūlymo dėl žmonių perėmimo direktyvos ir 2003 m. pasiekus susitarimą dėl pasiūlymo dėl patekimo į uosto paslaugų rinką.

6. PRIIMTO PROJEKTO UŽBAIGIMAS, PASIRAŠYMAS IR PASKELBIMAS

6.1. Teisininkų lingvistų atliekamas galutinės redakcijos tvirtinimas

Institucijoms preliminariai susitarus per pirmąjį, antrąjį arba trečiąjį svarstymą, prieš susitarimo projektą oficialiai patvirtinant plenariniame posėdyje, jį turi patikrinti teisininkai lingvistai. Tai svarbu, *inter alia*, norint užtikrinti teisinį tikrumą ir versijų skirtingomis kalbomis nuoseklumą bei, savo ruožtu, vienodą įgyvendinimą, taip pat siekiant išvengti būtinybės atlikti klaidų ištaisymą vėlesniu etapu (iš principo po balsavimo plenariniame posėdyje projektas nebekeičiamas)¹.

Parlamente už teisininkų lingvistų atliekamą galutinės redakcijos tvirtinimą ir koordinavimą yra atsakingas Teisėkūros aktų direktoratas, kuris glaudžiai bendradarbiauja su Tarybos Teisės aktų kokybės direktoratu. Procedūroje visapusiškai dalyvauja komiteto sekretoriatas ir atsakingoji Tarybos tarnyba, kurie yra nuolat informuojami apie pažangą. Prireikus konsultuojamasi su kitomis abiejų institucijų bei Komisijos tarnybomis.

Pagrindiniai teisininkų lingvistų atliekamo galutinės redakcijos tvirtinimo etapai:

- koordinavimo darbą atliekantys Parlamento arba Tarybos teisininkai lingvistai parengia suvestinę preliminarų susitarimo projekto originalo kalba versiją, į Komisijos pasiūlymą įtraukdami pakeitimus, dėl kurių susitarta politiniu lygmeniu, ir užtikrindami, kad projektas atspindėtų susitarimą. Atlikdami šį darbą jie glaudžiai bendradarbiauja su atsakingais kitos institucijos teisininkais lingvistais, atitinkamo Parlamento komiteto sekretoriatu ir atsakinga Tarybos tarnyba;
- koordinavimo darbą atliekantys teisininkai lingvistai suvestinę projektą išsiunčia vertimo raštu tarnyboms;
- koordinavimo darbą atliekantys abiejų institucijų teisininkai lingvistai patikrina suvestinę projekto versiją originalo kalba, laikydamiesi nustatytų teisės aktų rengimo taisyklių ir praktikos bei glaudžiai bendradarbiaudami su atitinkamo Parlamento komiteto sekretoriatu ir atsakinga Tarybos tarnyba;
- prireikus dėl siūlomų teisinių ir lingvistinių pakeitimų konsultuojamasi su Parlamento derybų grupe bei surengiamas Tarybos nacionalinių ekspertų posėdis;
- galutines projektų visomis kalbomis versijas Parlamento ir Tarybos teisininkai lingvistai parengia remdamiesi versija originalo kalba, kad jas būtų galima tvirtinti Parlamente ir Taryboje.

Teisininkų lingvistų atliekamas galutinės redakcijos tvirtinimas paprastai užtrunka **aštuonias savaites** nuo dienos, kai COREPER laišku atitinkamo komiteto pirmininkui patvirtinamas politinis susitarimas.

---

¹ Teisininkai lingvistai teisėkūros procedūra priimto akto galutinę redakciją gali patvirtinti ir po balsavimo plenariniame posėdyje, tačiau tik išimtinėmis aplinkybėmis, be to, paprastai tai užtrunka kur kas ilgiau nei standartinė galutinės redakcijos patvirtinimo procedūra, *inter alia*, todėl, kad tuomet būtina taikyti klaidų ištaisymo procedūrą (DTT 241 straipsnis).

6.2. Pasirašymas

Vadovaujantis SESV 297 straipsnio 1 dalimi, Parlamentui ir Tarybai oficialiai priėmus susitarimą per pirmąjį, antrąjį arba trečiąjį svarstymą, teisės aktą pasirašo Parlamento pirmininkas ir Tarybai rotacijos tvarka pirmininkaujančios valstybės narės atstovas.

Nuo 2003 m. Parlamento iniciatyva teisės aktus Parlamento pirmininkas ir Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės atstovas kartu pasirašo Parlamento sesijų metu, neretai dalyvaujant atsakingo komiteto pirmininkui ir pranešėjui. Bendros teisės aktų pasirašymo ceremonijos (LEX ceremonija) tikslas – parodyti, kad abi teisėkūros institucijos, veikdamos lygiomis teisėmis, oficialiai priėmė teisėkūros procedūra priimamą aktą.

Pasirašymo ceremonija Protokolo salėje 2019 m. spalio mėn. plenarinės sesijos Strasbūre metu dalyvaujant Suomijos Europos reikalų ministrei Tytti Tuppurainen ir Europos Parlamento pirmininkui David Maria Sassoli. © Europos Parlamentas (2019)

6.3. Paskelbimas

Pasirašyti teisėkūros procedūra priimti aktai kartu su galimais bendrais pareiškimais skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL). Norint, kad teisės aktas būtų taikomas, jis turi būti paskelbtas OL¹. Teisės aktas įsigalioja dvidešimtąją dieną po jo paskelbimo, nebent kitaip būtų susitarusios teisėkūros institucijos.

---

¹ *Europos Sąjungos oficialusis leidinys* (OL) skelbiamas oficialiosiomis ES kalbomis. Leidžiamos dvi šio leidinio serijos: L (teisės aktai) ir C (informacija ir skelbimai).

7. KITOS PROCEDŪROS, KURIOSE DALYVAUJA PARLAMENTAS

7.1. Specialios teisėkūros procedūros

Kaip minėta 3 skyriuje, Lisabonos sutartyje yra numatyta įprasta teisėkūros procedūra ir specialios teisėkūros procedūros (SESV 289 straipsnio 2 dalis¹). Siekiant supaprastinti ES sprendimų priėmimo procesą, specialios teisėkūros procedūros pakeitė anksčiau taikytas konsultavimosi, bendradarbiavimo ir pritarimo procedūras. Kaip rodo ir jų pavadinimas, šios procedūros skiriasi nuo įprastos teisėkūros procedūros, taigi yra taikomos išimties tvarka. Sutartyse specialios teisėkūros procedūros nėra tiksliai apibrėžtos. Taisyklės apibrėžiamos *ad hoc* tvarka, remiantis atitinkamais Sutarties straipsniais, kuriuose minima specialios teisėkūros procedūros sąvoka ir aprašomi tokios procedūros etapai. Gali būti išskirtos dvi specialios teisėkūros procedūros:

- **Konsultavimasis (7.1.1 skyrius):** Parlamentas gali patvirtinti ar atmesti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto arba pasiūlyti jį iš dalies pakeisti. Taryba nėra teisiškai įpareigota atsižvelgti į Parlamento pateiktą nuomonę, tačiau sprendimą gali priimti tik ją gavusi.
- **Pritarimas (7.1.2 skyrius):** Parlamentas yra įgaliotas pritarti pasiūlymui dėl teisėkūros procedūra priimamo akto arba jį atmesti, bet negali jo iš dalies pakeisti. Taryba neturi galios nepaisyti Parlamento nuomonės. Kai kuriais konkrečiais atvejais Parlamento pasiūlymui turi pritarti Taryba².

7.1.1. Konsultavimasis

Iki Lisabonos įsigaliojimo konsultavimosi procedūra buvo dažniausiai taikoma procedūra. Pagal šią procedūrą Parlamentui suteikiama galimybė pateikti savo nuomonę dėl siūlomo teisėkūros procedūra priimamo akto. Jis gali patvirtinti ar atmesti pasiūlymą arba siūlyti jį iš dalies pakeisti (paprasčiausiu balsų dauguma). Taryba nėra teisiškai įpareigota atsižvelgti į Parlamento nuomonę, tačiau, vadovaujantis ES Teisingumo Teismo praktika, kai Sutartyje numatytas privalomas konsultavimasis su Parlamentu, negavusi Parlamento nuomonės, ji negali priimti sprendimo. Konsultavimasis kaip speciali teisėkūros procedūra tebetaikoma tam tikroms priemonėms, įgyvendinamoms kai kuriose politikos srityse (pvz., konkurencijos, pinigų politikos, užimtumo ir socialinės politikos, taip pat tam tikroms fiskalinio pobūdžio priemonėms aplinkos ir energetikos srityse).

---

¹ SESV 289 straipsnio 2 dalis: „Konkrečiais Sutartyse numatytais atvejais procedūra, kai reglamentą, direktyvą ar sprendimą priima Europos Parlamentas, dalyvaujant Tarybai, arba Taryba, dalyvaujant Europos Parlamentui, yra speciali teisėkūros procedūra“.

² Žr. SESV 223 straipsnio 2 dalį, kurioje numatyta, kad pagal specialią teisėkūros procedūrą Parlamentas, paprašęs Komisijos pateikti nuomonę ir gavęs Tarybos pritarimą, turi patvirtinti nuostatus ir bendras sąlygas, kuriais reglamentuojamas jo narių pareigų vykdymas (Parlamento narių statutai), ir SESV 226 straipsnio trečią pastraipą, kurioje Parlamentas, gavęs Tarybos ir Komisijos pritarimą, įgaliojamas nustatyti išsamias naudojimąsi tyrimo teise reglamentuojančias nuostatas.

Konsultuotis su Parlamentu būtina ir ne teisėkūros procedūros metu, kai įgyvendinant užsienio ir saugumo politiką priimami tarptautiniai susitarimai.

7.1.2. Pritarimas

Kai pagal specialią teisėkūros procedūrą numatyta, kad Parlamentas ar Taryba turi gauti vienas kito pritarimą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto projekto, atitinkama institucija gali patvirtinti ar atmesti pasiūlymą (kvalifikuota balsų dauguma), tačiau negali jo iš dalies pakeisti. Į pritarimą arba į tai, kad jis nebuvo duotas, atsižvelgti privalu. Ši speciali teisėkūros procedūra buvo taikoma, pvz., steigiant Europos prokuratūrą (SESV 86 straipsnio 1 dalis), tvirtinant daugiametę finansinę programą (SESV 312 straipsnis) arba priimant teisės aktus vadovaujantis teisiniu subsidiarumo pagrindu (SESV 352 straipsnis).

Parlamento pritarimas (paprasčiausios balsų dauguma) būtinas ir vykstant svarbioms **ne teisėkūros procedūroms**, kai:

- Taryba tvirtina tam tikrus ES išsiderėtus tarptautinius susitarimus, kurie nėra išimtinai susiję su bendra užsienio ir saugumo politika. Pritarimo procedūra taikoma ne tik susitarimams, patenkantiems į sritis, kurioms taikoma įprasta teisėkūros procedūra, bet ir, be kita ko, asociacijos susitarimams bei susitarimams, kurie svariai paveikia Sąjungos biudžetą (SESV 218 straipsnis);
- šiurkščiai pažeidžiamos pagrindinės teisės (ES sutarties 7 straipsnis);
- į ES įstoja naujos valstybės narės (ES sutarties 49 straipsnis);
- valstybės išstoja iš ES (ES sutarties 50 straipsnis).

7.2. Deleguotieji ir įgyvendinimo aktai

Dauguma ES teisės aktų apima nuostatas, pagal kurias Komisijai suteikiama galimybė priimti deleguotuosius arba įgyvendinimo aktus. Komisijos įgaliojimas priimti sprendimus pagal vieną iš šių dviejų procedūrų gali būti būtinas, pvz., prireikus atlikti tam tikrus techninio pobūdžio atnaujinimus, suteikti leidimą arba uždrausti naudoti tam tikras medžiagas ar gaminius arba užtikrinti vienodą teisės nuostatų įgyvendinimą valstybėse narėse. Kai šie sprendimai reikalauja tempo, lankstumo ir (arba) tolesnio techninio darbo, įprasta teisėkūros procedūra gali būti pernelyg sudėtinga. Nors pagal šias procedūras priimami sprendimai neretai būna detalūs ir techninio pobūdžio, jie gali būti politiškai svarbūs ir daryti didelį poveikį sveikatai, aplinkai ir ekonomikai bei tiesiogiai veikti piliečius, įmones ir ištikus ekonomikos sektorius.

Lisabonos sutartyje (SESV 290 straipsniu) numačius **deleguotuosius aktus** (visuotinai taikomas priemonės konkrečioms neesminiams pagrindinio akto elementams iš dalies pakeisti ar papildyti), buvo sustiprintos Parlamento prerogatyvos: jis įgijo neribotą veto teisę ir gali bet kuriuo metu atšaukti Komisijos įgaliojimą priimti deleguotuosius aktus konkrečiam pagrindinio teisės akto pagrindu. **Įgyvendinimo aktų** atveju (SESV 291 straipsnis) Parlamento galios ribotos ir veto teisės jis neturi. Todėl sprendimas dėl to, ar Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti deleguotuosius, ar įgyvendinimo aktus, bei šių įgaliojimų pasirinkimas yra nepaprastai svarbus ir galiausiai lemia tai, kokį

vaidmenį Parlamentas atliks kontrolės srityje. Šį sprendimą vykstant teisėkūros procedūrai teisėkūros institucijos turi įtraukti į pagrindinį aktą.

Kadangi institucijos skirtingai aiškina SESV 290 ir 291 straipsnius, derybų metu nuolat kyla problemų dėl šio pasirinkimo. Dėl šios priežasties nuo 2012 m. susitarimų, kurie pasiekiami per teisėkūros derybas, priežiūrą vykdo Pirmininkų sueiga¹. Ji siekia užtikrinti, kad, vadovaujantis reguliariais Komitetų pirmininkų sueigos vertinimais, būtų paisoma SESV 290 ir 291 straipsnių bei atitinkamų Parlamento institucinių teisių. Deleguotųjų aktų klausimas buvo vienas iš pagrindinių 2016 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros klausimų (žr. 11 lentelę 8 skyriuje).

---

¹ Žr. Pirmininkų sueigos 2012 m. balandžio 19 d. sprendimą. Pirmininkų sueigai nusprendus, kad susitarime nepaisoma Parlamento institucinių teisių, ji neteikia atitinkamo dokumento plenariniame posėdyje, kad dėl jo būtų balsuojama siekiant susitarti per pirmąjį svarstymą.

8. TARPINSTITUCINIS SUSITARIMAS DĖL GERESNĖS TEISĖKŪROS

2016 m. balandžio 13 d. įsigaliojęs Tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros¹, pakeitęs 2003 m. tarpinstitucinį susitarimą, yra grindžiamas keletu ankstesnių susitarimų ir pareiškimų bei juos papildo siekiant institucionalizuoti gerąją praktiką. Jame numatytos įvairios iniciatyvos ir procedūros, kurių tikslas – užtikrinti geresnę teisėkūrą (žr. toliau pateikiamą lentelę), bei primenama apie Bendrijos metodo ir bendrųjų Sąjungos teisės principų – demokratinio teisėtumo, subsidiarumo, proporcingumo ir teisinio tikrumo – svarbą. Susitarimu skatinamas skaidrumas ir pabrėžiama, kad Sąjungos teisės aktai turėtų leisti piliečiams, valdymo institucijoms ir įmonėms nesunkiai suprasti savo teises ir pareigas, jais turėtų būti vengiama pernelyg didelio reglamentavimo ir administracinės naštos, be to, jie turėtų būti praktiški įgyvendinimo požiūriu.

Parlamentui buvo svarbu, kad šiuo susitarimu būtų papildytas, o ne pakeistas 2010 m. Pagrindų susitarimas su Komisija. Todėl buvo paskelbtas Parlamento ir Komisijos pareiškimas, kuriame paaiškinama, kad šiuo susitarimu nedaromas poveikis 2010 m. Pagrindų susitarimui².

11 lentelė. 2016 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros santrauka

Naujajame Parlamento, Tarybos ir Komisijos susitarime keliami, *inter alia*, šie klausimai:

- **Daugiamečių ir metinių programų sudarymas** (4–11 punktai): Parlamentas, Taryba ir Komisija bendradarbiaus teisėkūros planavimo veikoje, susijusioje su metinėmis ir daugiamečėmis programomis, bei taip įgyvendins ES sutarties 17 straipsnį. Naujosios kadencijos pradžioje visos trys institucijos parengs bendras išvadas, susijusias su svarbiausiais politikos tikslais ir prioritetais, bei bendrą deklaraciją dėl tarpinstitucinio metinių programų sudarymo, įvardydamos dokumentus, kuriems – nedarant poveikio nė vienos iš dviejų teisėkūros institucijų įgaliojimams, numatytiems pagal Sutartį – turėtų būti teikiama pirmenybė. Būtina pažymėti, kad 2016 m. gruodžio mėn. Parlamentas, Taryba ir Komisija kartu pasirašė pirmąją Bendrą deklaraciją dėl tarpinstitucinio metinių programų sudarymo ir joje įvardijo ypatingos politinės svarbos teisėkūros klausimus, kuriuos 2017 m. ketinta nagrinėti kaip prioritetinius. Antras toks dokumentas buvo pasirašytas 2017 m. gruodžio mėn. Į jį buvo įtraukti teisėkūros prioritetai iki 8-osios Parlamento kadencijos pabaigos (2018–2019 m.). Be to, tarpinstituciniu susitarimu siekiama tobulinti pasiūlymų

¹ Į Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros buvo atsižvelgta atliekant Parlamento DTT peržiūrą, *inter alia*, 38 straipsnyje dėl bendro pareiškimo dėl tarpinstitucinio metinių programų sudarymo ir pasiūlymų atšaukimo, 40 straipsnio 4 dalyje dėl keitimosi nuomonėmis su Taryba ir Komisija kilus ginčui dėl teisinio pagrindo pagrįstumo ar tinkamumo, 47 straipsnyje dėl EP prašymų teikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, 49 straipsnyje dėl teisėkūros procedūrų paspartinimo, 61 straipsnyje dėl tarpinstitucinio keitimosi nuomonėmis keičiant teisinį pagrindą, ir 126 straipsnyje dėl bendrų išvadų, susijusių su daugiamečių programų sudarymu.

² Europos Parlamento ir Komisijos pareiškimas priimant 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ([OLL 124, 2016 5 13, p.1](#)).

atšaukimo procedūrą¹ ir Parlamento arba Tarybos pasiūlymų dėl Sąjungos aktų teikimo procedūrą, kaip numatyta SESV 225 straipsnyje arba 241 straipsnyje².

- **Geresnės teisėkūros priemonės (12–24 punktai):** susitarime pripažįstamas teigiamas poveikio įvertinimų indėlis padedant trims institucijoms priimti išsamia informacija pagrįstus sprendimus ir kartu pažymima, kad šie įvertinimai neturėtų tapti politinių sprendimų pakaitalu ir nederamo vėlavimo priežastimi arba kliūtimi teisės aktų leidėjams pateikti pakeitimus. Komisija turi atlikti visų savo teisėkūros ir ne teisėkūros iniciatyvų, deleguotųjų aktų ir įgyvendinimo priemonių, kurie, kaip tikėtina, gali daryti didelį poveikį ekonomikai, aplinkai ar socialinei sričiai, poveikio vertinimus. Atliekant šiuos poveikio vertinimus turi būti laikomasi tam tikrų susitarime nustatytų reikalavimų. Kartu su iniciatyvomis, įtrauktomis į Komisijos darbo programą ar bendrą deklaraciją, paprastai turi būti pateikiamas poveikio įvertinimas. Parlamentas ir Taryba atliks savo esminių pakeitimų poveikio vertinimus, jei laikysis nuomonės, kad tai tinkama ir būtina. Be to, susitarimu siekiama gerinti viešas konsultacijas ir konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma skatinant dalyvauti MVĮ, bei tobulinti esamų teisės aktų *ex post* vertinimą.
- **Teisinio pagrindo parinkimas (25 punktas):** susitarime pažymima, kad, jeigu pakeitus numatytą teisinį pagrindą turi būti taikoma nebe įprasta teisėkūros procedūra, o speciali teisėkūros procedūra arba ne teisėkūros procedūra, trys institucijos turi pasikeisti nuomonėmis dėl šio pakeitimo. Pabrėžiama, jog Komisija ir toliau turi visapusiškai atlikti savo vaidmenį siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi Sutarčių ir Teisingumo Teismo praktikos.
- **Deleguotieji ir įgyvendinimo aktai (26–31 punktai ir priedas):** siekiant išspręsti per tarpinstitucines derybas nuolat kylančias problemas dėl deleguotųjų ar įgyvendinimo aktų pasirinkimo, buvo peržiūrėtas ir prie šio susitarimo pridėtas Bendrasis susitarimas dėl deleguotųjų aktų, *inter alia*, atsižvelgiant į susirūpinimą Tarybai kėlusius klausimus dėl to, kaip konsultuojamasi su valstybių narių ekspertais. Pasak Tarybos, ateityje tai palengvins derybas dėl šio pasirinkimo. Peržiūrėtame bendrajame susitarime paaiškinama, kaip turėtų vykti šios konsultacijos, ir kartu užtikrinamos vienodos galimybės Parlamentui ir Tarybai susipažinti su visa informacija. Juo taip pat užtikrinama, kad Parlamento ir Tarybos ekspertai galėtų dalyvauti Komisijos ekspertų grupių posėdžiuose, kuriuose svarstomi su deleguotaisiais aktais susiję klausimai. Be to, susitarime patvirtinta būtinybė pradėti derybas dėl neprivalomų skirties kriterijų, o po dvejus metus trukusių derybų buvo pasiektas susitarimas, kuriam buvo pritarta 2019 m. pavasarį³. Nuo šiol teisėkūros institucijos šiais neprivalomais kriterijais gali naudotis kaip gairėmis sprendamos dėl to, ar suteikti įgaliojimus, ir, jeigu taip, kokias priemones pasirinkti. Tikslas visus esamus teisės aktus suderinti su teisine sistema, atsiradusia įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, 8-osios kadencijos laikotarpiu buvo pasiektas iš dalies, o dėl likusios dalies turi būti rengiamos derybos. Siekiant didesnio skaidrumo ir geresnio įvairių deleguotojo akto gyvavimo ciklo etapų atsekamumo, 2017 m. pabaigoje buvo sukurtas bendras funkcinis deleguotųjų aktų registras.
- **Teisėkūros proceso skaidrumas ir koordinavimas (32–39 punktai):** susitarime pabrėžiama, kad Parlamentas ir Taryba, kaip teisėkūros institucijos, savo įgaliojimais turi naudotis lygiomis teisėmis, o Komisija savo tarpininkės vaidmenį turi atlikti laikydamasi vienodo požiūrio į Parlamentą ir Tarybą. Taigi visos trys institucijos turi visapusiškai paisyti

¹ Taip pat žr. 3 lentelę 2.3 skyriuje.

² Taip pat žr. 5 lentelę 3.1 skyriuje.

³ [OL C 223, 2019 7 3](#)

savo vaidmens, kuris joms priskirtas Sutartimis. Susitarimu siekiama, kad visu procedūros laikotarpiu institucijos viena kitą informuotų, geriau derintų tvarkaraščius ir, kai tinkama, paspartintų teisėkūros procesą, kartu užtikrinant, kad būtų paisoma abiejų teisėkūros institucijų prerogatyvų. Turėtų būti gerinamas informavimas viso teisėkūros ciklo laikotarpiu, o apie pasiektus susitarimus turėtų būti skelbiama kartu, pvz., rengiant bendras spaudos konferencijas. Siekiant didesnio skaidrumo, bus sukurta speciali bendra duomenų bazė, kurioje bus pateikiama informacija apie teisės aktų nagrinėjimo padėtį.

- **Tarptautiniai susitarimai (40 punktas):** buvo susitarta dėl peržiūros sąlygos, pagal kurią institucijos įpareigojamos pradėti derybas dėl geresnės praktinės bendradarbiavimo ir dalijimosi informacija apie derybas dėl tarptautinių susitarimų bei jų sudarymą tvarkos, taip, *inter alia*, išsprendžiant SESV 218 straipsnio 10 dalies dėl Parlamento teisės būti nedelsiant išsamiai informuojamam visais šios procedūros etapais klausimą. Derybos prasidėjo 8-osios kadencijos laikotarpiu ir dar nėra baigtos.
- **Sjungos teisės aktų įgyvendinimas ir taikymas (41–45 punktai):** susitarime valstybės narės (jos pačios nėra šio susitarimo šalys) raginamos aiškiai informuoti visuomenę apie Sąjungos teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę ar įgyvendinimo priemones. Valstybės narėms nusprendus įtraukti elementų, kurie neturi nieko bendro su Sąjungos teisės aktais, perkeliama į jų nacionalinę teisę, šiuos papildymus jos turėtų įvardyti perkėlimo į nacionalinę teisę akte arba susijusiame dokumente. Prireikus informaciją apie šiuos papildymus Komisiją įtrauks į savo metinę Sąjungos teisės aktų taikymo ataskaitą, kurią ji teikia Parlamentui ir Tarybai¹.
- **Supaprastinimas (48–46 punktai):** susitarime įsipareigojama dažniau taikyti išdėstymą nauja redakcija, skatinti derinimą ir tarpusavio pripažinimą, bendradarbiauti siekiant atnaujinti ir supaprastinti teisės aktus bei vengti pernelyg didelio reglamentavimo ir administracinės naštos piliečiams, valdymo institucijoms ir įmonėms, įskaitant MVĮ, drauge užtikrinant, kad būtų pasiekti teisės aktų tikslai. Neskaitant esamos Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT), Komisija teiks metinę naštos apžvalgą, susijusią su Sąjungos darbo supaprastinimo srityje rezultatais. Esant galimybių, Komisija kiekybiniu požiūriu įvertins atskiruose pasiūlymuose ar teisės aktuose numatytą reglamentavimo naštos mažinimą ar taupymo potencialą bei tai, ar būtų pagrindo programoje REFIT nustatyti naštos mažinimo konkrečiuose sektoriuose tikslus.
- **Susitarimo įgyvendinimas ir stebėseną (49 ir 50 punktai):** susitarimu visos trys institucijos įpareigojamos užtikrinti priemones ir išteklius, reikalingus susitarimui tinkamai įgyvendinti. Tai, kaip įgyvendinamas šis susitarimas, jos nuolat kartu stebės politiniu lygmeniu (per kasmetines diskusijas) ir techniniu lygmeniu (Tarpinstitucinio koordinavimo grupės veiklos pagrindu).

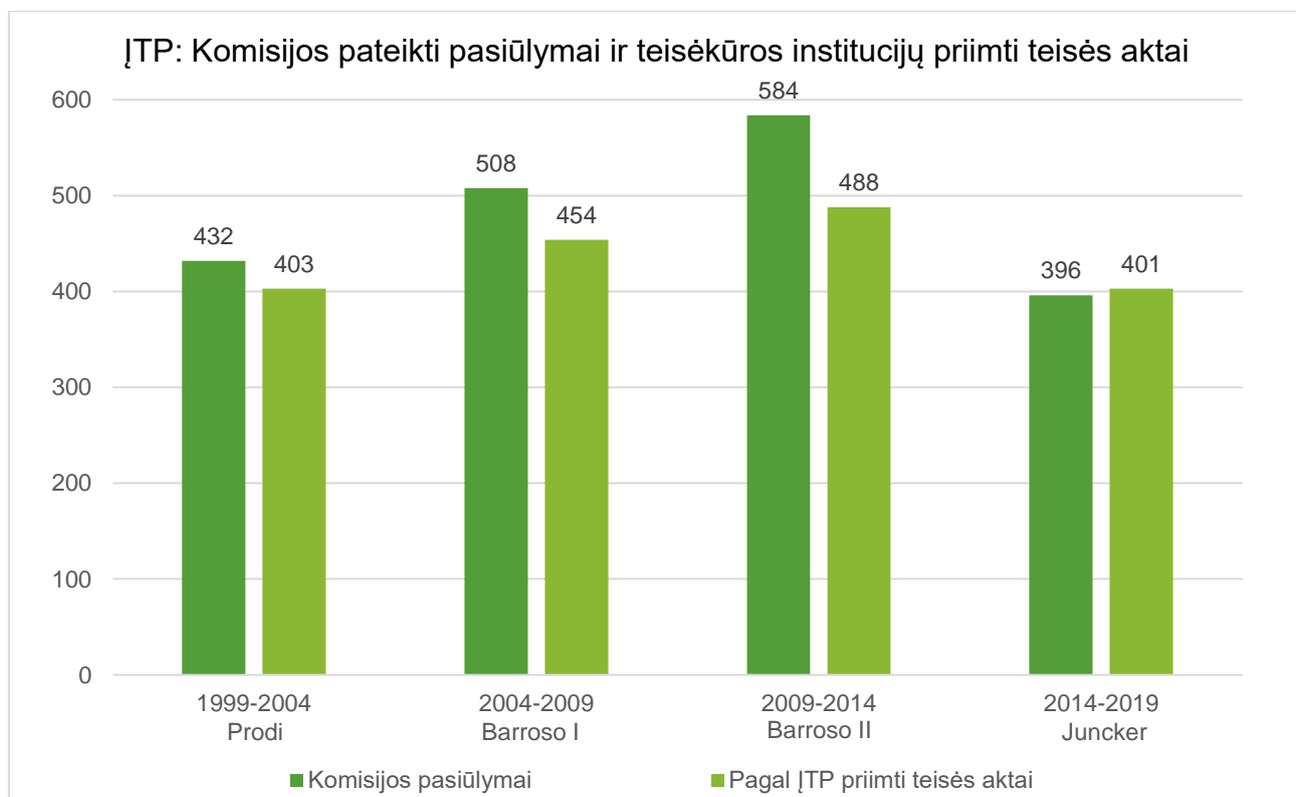
---

¹ Be to, Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros pažymima, kad visos trys institucijos toliau įsipareigoja visapusiškai vadovautis 2011 m. spalio 27 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos politiniu pareiškimu dėl aiškinamųjų dokumentų (OL C 369, 2011 12 17, p. 15), kuriame institucijos susitarė, jog tais atvejais, kai aiškinamųjų dokumentų būtinybė yra pagrįsta, konstatuojamojoje dalyje aiškiai pažymima, kad „valstybės narės [...] įsipareigojo prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos“.

9. ĮPRASTA TEISĖKŪROS PROCEDŪRA SKAIČIAIS

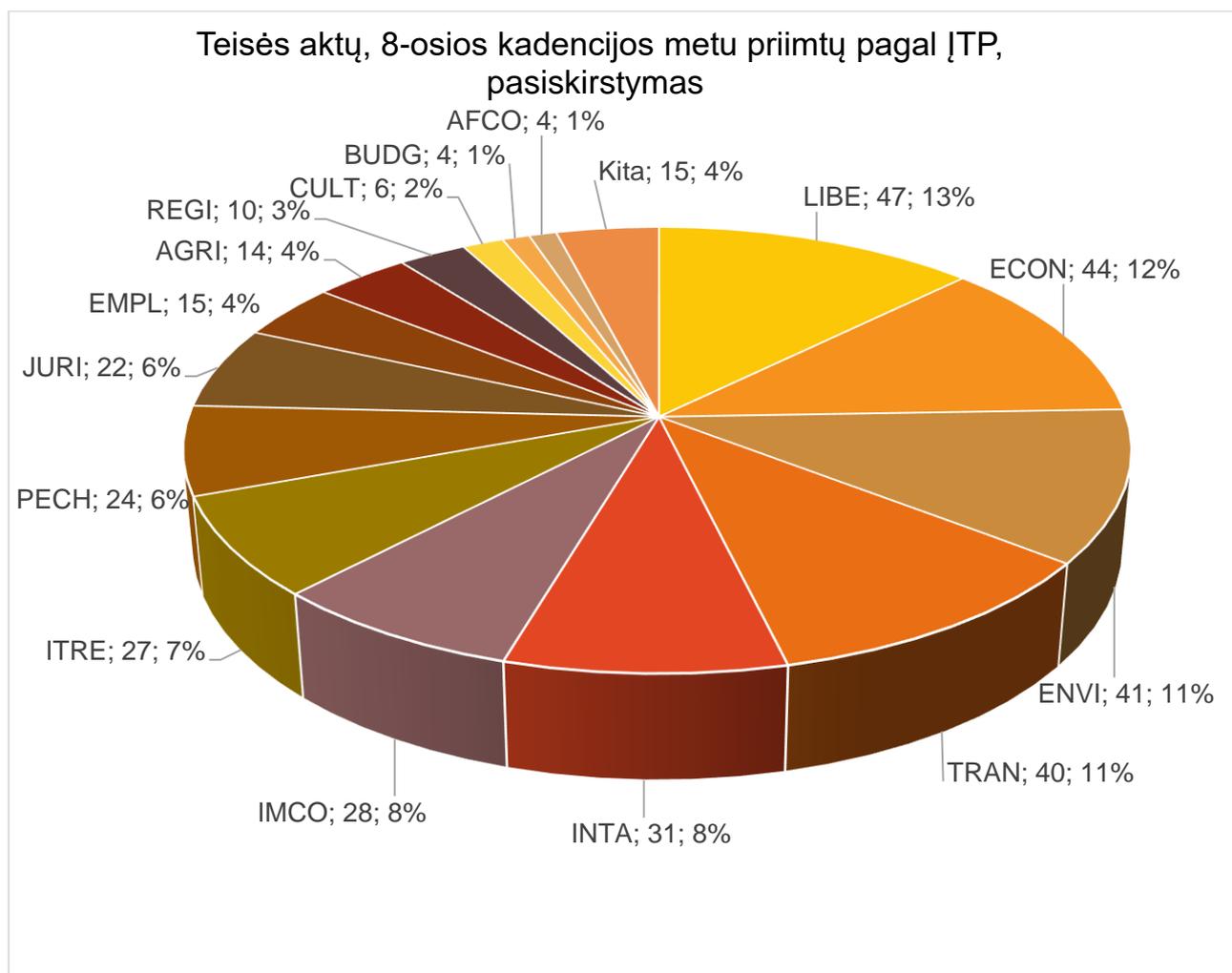
Nuo 1993 m., kai pagal Maastrichto sutartį buvo pradėta taikyti bendro sprendimo procedūra, jos santykinė svarba (lyginant su konsultavimosi procedūra) kiekvieną Parlamento kadenciją didėjo. Tai didžiaja dalimi atspindėjo laipsnišką šios procedūros, dabar vadinamos įprasta teisėkūros procedūra, taikymo srities plėtimąsi bėgant metams: patvirtinus Amsterdamo ir vėliau Nicos sutartis pokyčiai vyko pamažu, tačiau, 2009 m. gruodžio mėn. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, ES teisėkūros sistema buvo iš esmės pertvarkyta. Tai buvo naujos eros pradžia.

8-osios Parlamento kadencijos laikotarpiu teisėkūros institucijos pagal įprastą teisėkūros procedūrą priėmė 401 teisės aktą. Palyginti su ankstesne kadencija šiek tiek (20 proc.) sumažėjusį rodiklį nesunkiai paaiškina tai, kad 7-osios kadencijos pradžia sutapo su Lisabonos sutarties įsigaliojimu (2009 m. gruodžio mėn.). Nemaža dalis pasiūlymų dėl DFP sektorinių programų 2014–2020 m. laikotarpiu, kuriuos Komisija pateikė 2011 m. antroje pusėje, buvo baigti svarstyti iki 2014 m. rinkimų, tad J.-C. Junckerio Komisija sąmoningai pateikė mažiau pasiūlymų dėl teisės aktų.

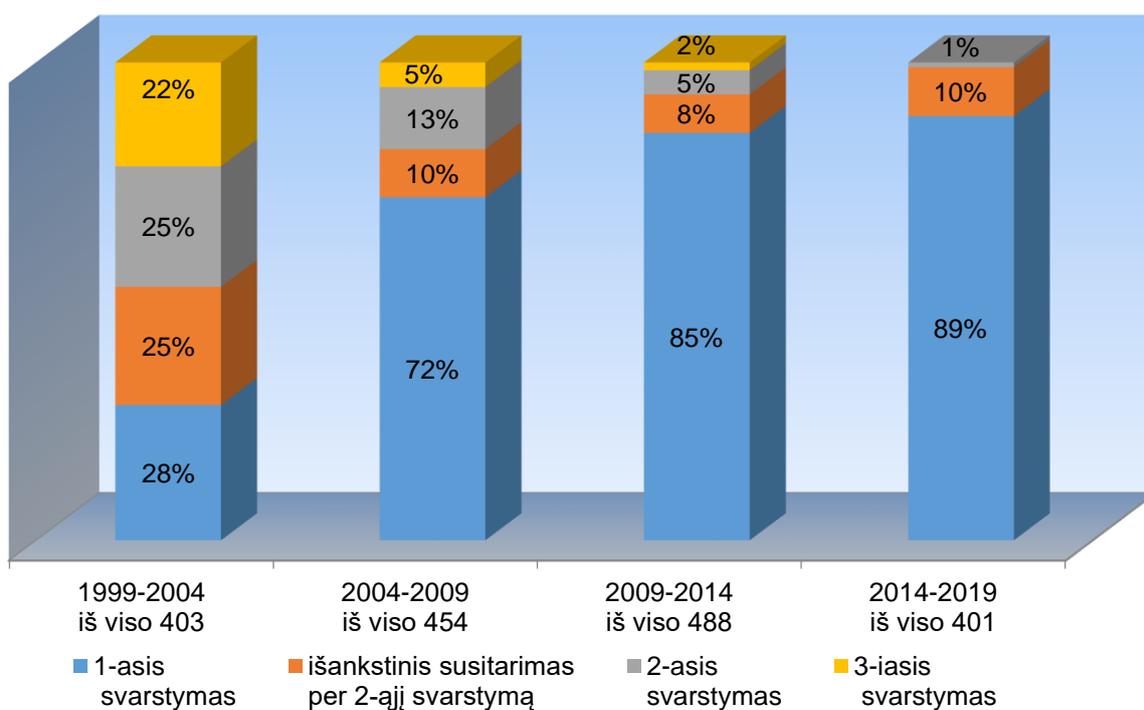
Tai, kaip tarp Parlamento komitetų pasiskirstė pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimti (ir pasirašyti) dokumentai (neįskaitant dokumentų kodifikacijos), patvirtina, kad prioritetinės sritys pastaraisiais metais apėmė teisingumą ir vidaus reikalus, ekonomikos reikalus ir aplinką. Kaip ir per ankstesnias kadencijas, dauguma

pasiūlymų, svarstytų pagal įprastą teisėkūros procedūrą, atiteko nedidelei daliai komitetų: daugiau nei 50 proc. jų išnagrinėjo penki komitetai; 75 proc. jų išnagrinėjo aštuoni komitetai.

99 proc. pagal bendro sprendimo procedūrą svarstytų dokumentų buvo priimti per pirmąjį arba antrąjį svarstymą. Šis rodiklis viršija bendrą ankstesnio Parlamento rodiklį (93 proc.), taigi 8-osios kadencijos laikotarpiu aiškiai pasitvirtino tendencija susitarti ankstyvaisiais teisėkūros procedūros etapais.

Pagal IPT svarstyčių teisės aktų priėmimo etapas pagal kadenciją

Akivaizdu, kad dažniau susitariant per pirmąjį arba pasiekiant išankstinį susitarimą per antrąjį svarstymą, mažiau teisės aktų pasiekia antrojo svarstymo arba taikinimo procedūros etapą, kuri yra pati paskutinė galimybė susitarti. Nuo tada, kai pagal Maastrichto sutartį buvo pradėta taikyti bendro sprendimo procedūra (1993 m.), praėita (2014–2019 m.) kadencija buvo pirmoji, kurios metu nebuvo surengta nė vieno taikinimo. Surengtos tik 4 visos trukmės antrojo svarstymo procedūros (jos sudarė 1 proc.), o nuo 2015 m. pabaigos jų nesurengta nė vienos. Išaugo išankstinio susitarimo per antrąjį svarstymą rodiklis. Tai beveik išimtinai lėmė didelis iš 7-osios kadencijos perkeltų Parlamento pozicijų per pirmąjį svarstymą skaičius (82).

Praeitą kadenciją vidutinė teisės aktų priėmimo per pirmąjį svarstymą procedūros trukmė buvo kiek trumpesnė nei 18 mėnesių (ankstesniojo Parlamento kadencijos laikotarpiu – 17 mėnesių). Teisės aktų priėmimas pasiekiant išankstinį susitarimą per antrąjį svarstymą vidutiniškai truko 39 mėnesius. Teisės aktų priėmimas per antrąjį svarstymą truko 40 mėnesių.

Pažymėtina, kad išimtiniais atvejais teisėkūros institucijos gali veikti labai greitai: procedūra, susijusi su Europos strateginių investicijų fondu (ESIF), nuo pradžios iki pabaigos užtruko 6 mėnesius (kai kurie su „Brexit’u“ susiję pasiūlymai buvo priimami dar greičiau). Tačiau apskritai Parlamentas (ir Taryba) pripažįsta, kad derybos dėl teisės aktų ir jų (neretai sudėtingas) priėmimas pareikalauja laiko (be kita ko, atsižvelgiant ir į reikalavimus, susijusius su daugiakalbyste).

	1999–2004	2004–2009	2009–2014	2014–2019
1-asis svarstymas	11 mėnesių	16 mėnesių	17 mėnesių	18 mėnesių
2-asis svarstymas	24 mėnesiai	29 mėnesiai	32 mėnesiai	39 mėnesiai
3-iasis svarstymas	31 mėnuo	43 mėnesiai	29 mėnesiai	/
Bendra vidutinė trukmė	22 mėnesiai	21 mėnuo	19 mėnesių	20 mėnesių

10. TERMINAI

A. Sąjungos institucijos

- **Europos Parlamentas:** žr. 2.1 skyrių
- **Taryba:** žr. 2.2 skyrių
- **Europos Komisija:** žr. 2.3 skyrių
- **Europos Vadovų Taryba:** žr. 2.4 skyrių
- **Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT):** žr. 2.4 skyrių
- **Europos Centrinis Bankas (ECB):** žr. 2.4 skyrių

B. Sąjungos organai

- **Regionų komitetas (RK):** žr. 2.4 skyrių
- **Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK):** žr. 2.4 skyrių

C. Nacionaliniai parlamentai

- **Protokolai Nr. 1 ir 2:** žr. 2.4 skyrių
- **Geltonoji kortelė:** žr. 2.4 skyrių
- **Oranžinė kortelė:** žr. 2.4 skyrių
- **Pagrįsta nuomonė:** žr. 2.4 skyrių

D. Sutartys ir procedūros

- **Lisabonos sutartis, Nicos sutartis, Amsterdamo sutartis, Maastrichto sutartis:** žr. 1 skyrių ir 1 lentelę
- **Europos Sąjungos sutartis (ES sutartis):** žr. 1 skyrių
- **Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV):** žr. 1 skyrių; reikiami straipsniai, susiję su įprasta teisėkūros procedūra, pateikiami I priede
- **Įprasta teisėkūros procedūra:** *inter alia*, žr. 1 skyrių ir I priedą
  - **Pirmasis svarstymas:** žr. 3.2 ir 4.3 skyrius bei 10 lentelę 4 skyriuje
  - **Išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą:** žr. 3.2.2 ir 4.3.1 skyrius bei 10 lentelę 4 skyriuje
  - **Antrasis svarstymas:** žr. 3.3 ir 4.3 skyrius bei 10 lentelę 4 skyriuje
  - **Taikinimas ir trečiasis svarstymas:** žr. 3.4 ir 5 skyrius bei 10 lentelę 4 skyriuje
- **Specialios teisėkūros procedūros:** žr. 7 skyrių
  - **Konsultavimasis:** žr. 7.1.1 skyrių
  - **Pritarimas:** žr. 7.1.2 skyrių
- **Deleguotieji ir įgyvendinimo aktai:** žr. 7.2 skyrių

E. Valdymo organai, veikėjai, sprendimų priėmimas institucijose

Europos Parlamentas:

Valdymo organai ir veikėjai

- **Pirmininkų sueiga:** žr. 2 lentelę 2.1 skyriuje
- **Biuras:** žr. 2 lentelę 2.1 skyriuje
- **Komitetų pirmininkų sueiga:** žr. 2 lentelę 2.1 skyriuje
- **Komiteto pirmininkas (ir jo pavaduotojai):** žr. 2.1 skyrių
- **Koordinatoriai:** žr. 2.1 skyrių
- **Pranešėjas ir šešėliniai pranešėjai:** žr. 2.1 skyrių
- **Nuomonės referentas:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Šešėlinių pranešėjų posėdžiai:** žr. 3.2.1 skyrių

Įvairių komitetų dalyvavimas vykstant įprastai teisėkūros procedūrai

- **Atsakingas komitetas arba vadovaujantis komitetas:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Nuomonę teikiantis komitetas:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Susijęs komitetas:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Bendra komitetų procedūra:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **DTT 56+ straipsnio procedūra:** žr. 6 lentelės išnašą 3.2.1 skyriuje

Sprendimų priėmimas

- **Darbo tvarkos taisyklės (DTT):** žr. 4.3 skyrių, 12 lentelę 8 skyriuje, 11 skyrių ir II priedą
- **Elgesio kodeksas:** žr. III priedą
- **Ribos:** žr. 12 lentelę 8 skyriuje
- **Išimtinė kompetencija:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Pasidalijamoji kompetencija:** žr. 6 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Paprasta balsų dauguma:** žr. 8 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Kvalifikuota balsų dauguma:** žr. 8 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Žodinis pakeitimas:** žr. 3.2.1 skyrių
- **Vardinis balsavimas:** žr. 3.2.1 skyrių

Taryba:

Valdymo organai

- **Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė:** žr. 2.2 skyrių ir IV priedą
- **COREPER I ir II:** žr. 2.2 skyrių
- **Specialusis žemės ūkio komitetas:** žr. išnašą 2.2 skyriuje
- **Antici grupė:** žr. 2.2 ir 4.4.2 skyrius
- **Mertens grupė:** žr. 2.2 ir 4.4.2 skyrius
- **Darbo grupė:** žr. 2.2 ir 4.4.2 skyrius

Sprendimų priėmimas

- **Darbo tvarkos taisyklės (DTT):** žr. 2.2 ir 11 skyrius
- **Bendras požiūris:** žr. 3.2.2 ir 3.4.2 skyrius
- **Pažangos ataskaita:** žr. 3.2.2 skyrių
- **Paprasta balsų dauguma:** žr. 8 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **Kvalifikuota balsų dauguma:** žr. 8 lentelę 3.2.1 skyriuje
- **A ir B klausimai:** žr. 2.2 skyrių

Komisija

Valdymo organai ir veikėjai

- **Komisijos narių kolegija:** žr. 2.3 ir 4.4.3 skyrius
- **Komisijos pirmininkas ir jo pavaduotojai:** žr. 2.3 skyrių
- **Tarpinstitucinių ryšių grupė (GRI):** žr. 2.3 skyrių

Sprendimų priėmimas

- **Darbo tvarkos taisyklės (DTT):** žr. 2.3 ir 11 skyrius
- **Pasiūlymų atsiėmimas:** žr. 3 lentelę 2.3 skyriuje
- **Žalioji ir baltoji knygos:** žr. 2.3 skyrių

F. Europos Parlamento sekretoriato tarnybos

- **LEGI: Teisėkūros reikalų skyrius (anksčiau vadintas** taikinimo ir bendro sprendimo procedūrų (CODE) skyriumi) (Europos Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato Teisėkūros koordinavimo ir taikinimo direktoratas) teikia paramą, konsultacijas ir koordinavimo paslaugas teisėkūros, procedūriniais ir instituciniais klausimais. Jis prižiūri visus pagal įprastą teisėkūros procedūrą rengiamus dokumentus ir padeda spręsti procedūrinius, horizontaliuosius ir konkrečius klausimus, visų pirma per tarpinstitucines derybas dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kai padeda Parlamento nariams, frakcijoms ir komitetų sekretariatams. Šis skyrius skatina Parlamento komitetų vykdomo teisėkūros darbo darną, be kita ko, naudodamasis geriausios praktikos mainais, organizuodamas neoficialius tinklus ir mokymus. Jis taip pat turi specialių ekspertinių žinių, susijusių su deleguotaisiais ir įgyvendinimo aktais, ir palaiko ryšius su kitomis institucijomis tarpinstituciniais klausimais, susijusiais su įprasta teisėkūros procedūra. Be to, jis veikia kaip sekretoriatas per trečiąjį svarstymą vykstant įprastai teisėkūros procedūrai (t. y. vykstant taikinimo procedūroms). LEGI skyrius taip pat padeda organizuoti Parlamento ir Tarybos atliekamą galutinių teisėkūros dokumentų pasirašymą.
- **COORDLEG: Komitetų veiklos koordinavimo ir teisėkūros planavimo skyrius** (Europos Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato Teisėkūros ir komitetų

veiklos koordinavimo direktoratas) rengia Komitetų pirmininkų sueigos posėdžius ir talkina jos pirmininkui, rengia Komitetų pirmininkų sueigos rekomendacijas dėl būsimųjų mėnesinių sesijų darbotvarkių, sprendžia klausimus dėl atitinkamos komitetų kompetencijos ir tarpusavio bendradarbiavimo, stebi Komisijos darbo programą, užtikrina įvairios komitetų veiklos (steigiamųjų posėdžių, paskirtųjų Komisijos narių klausymų, savo iniciatyva rengiamų pranešimų, klausymų programų, komandiruočių ir kartu su nacionaliniais parlamentais įgyvendinamos veiklos) koordinavimą bei konsultuoja komitetų sekretoriatus procedūriniais ar organizaciniais klausimais ir pan., visų pirma naudodamasis geriausios praktikos mainais.

- **Teisėkūros aktų direktoratas (DLA):** Teisėkūros aktų direktoratas (Vadovybės generalinis direktoratas) telkia Parlamento teisininkus lingvistus. Visomis 24-iomis kalbomis dirbantys teisininkai lingvistai, be kita ko, padeda Parlamento nariams, frakcijoms ir komitetų sekretoriatams rengti teisės aktus visos teisėkūros procedūros metu ir kartu su Taryba yra atsakingi už visų pagal įprastą teisėkūros procedūrą priimtų aktų galutinės redakcijos tvirtinimą. Vykstant projekto grupės darbui, teisininkai lingvistai, stebėdami konkretaus teisės akto svarstymo eigą, talkina ir klausimais, susijusiais su procedūromis bei planavimu tolesniais teisėkūros proceso etapais. Be to, jie atlieka informacijos punkto, siejančio komiteto sekretoriatą ir kitas Vadovybės generalinio sekretoriato tarnybas, funkciją.
- **Teisės tarnyba** atlieka dvejopą užduotį: ji konsultuoja Parlamentą teisės klausimais ir atstovauja jam per teismo procesus. Atlikdama patariamąjį vaidmenį, Teisės tarnyba visu teisėkūros ciklo laikotarpiu talkina Parlamento politiniams organams (Parlamento pirmininkui, Biurui, Pirmininkų sueigai, kvestoriams ir Parlamento komitetams) bei jo sekretoriatui. Ji teikia nepriklausomas teises nuomones ir siūlo nenutrūkstamą pagalbą Parlamento komitetams. Tuo pat metu Teisės tarnybos pareigūnai, kaip Parlamento darbuotojai, atstovauja šiai institucijai Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme, kai užginčijami Parlamento ir Tarybos kartu priimti teisės aktai.

11. NAUDINGOS NUORODOS

Parlamentas	http://www.europarl.europa.eu/portal/lt
Darbo tvarkos taisyklės	http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02-TOC_LT.html
Įprastai teisėkūros procedūrai skirta interneto svetainė (įskaitant statistiką)	http://www.europarl.europa.eu/ordinary-legislative-procedure/en/home.html
Teisėkūros observatorija (tarpinstituciniam sprendimų priėmimui skirta duomenų bazė)	<p>http://www.europarl.europa.eu/oeil/home/home.do</p> <p>Įprastos teisėkūros procedūros klausimu prieinami, <i>inter alia</i>, šie dokumentai:</p> <p><i>Pirmasis svarstymas Parlamente</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pranešėjo rengiamas pranešimo projektas ir galutinis pranešimas, tvirtinamas atsakingo komiteto (kitų komitetų nuomonės rengiamos pagal tą patį principą) • Komitete teikiami Komisijos pasiūlymo pakeitimai • Plenariniame posėdyje teikiami pakeitimai • Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija <p><i>Antrasis svarstymas Parlamente</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pranešėjo rengiamas rekomendacijos antrajam svarstymui projektas ir galutinė rekomendacija antrajam svarstymui, tvirtinama vadovaujančio komiteto • Komitete teikiami Tarybos per pirmąjį svarstymą priimtos pozicijos pakeitimai • Plenariniame posėdyje teikiami pakeitimai • Parlamento per antrąjį svarstymą priimta pozicija <p><i>Taikinimas ir trečiasis svarstymas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bendras projektas, dėl kurio susitariama Taikinimo komitete • Parlamento per trečiąjį svarstymą priimta pozicija <p><i>Tarpinstitucinės derybos</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Parlamento derybų įgaliojimai • Preliminarus susitarimas
Taryba	https://www.consilium.europa.eu/lt/
Darbo tvarkos taisyklės	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009D0937&from=EN
Viešasis Tarybos dokumentų registras	https://www.consilium.europa.eu/lt/documents-publications/public-register/

Komisija	https://ec.europa.eu/commission/index_lt
Darbo tvarkos taisyklės	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010D0138&from=EN
Teisėkūros proceso stebėjimas	https://ec.europa.eu/info/law/track-law-making_lt
REFIT platforma	https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform_lt
Konsultacijos	https://ec.europa.eu/info/consultations_lt
Planuojamų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio vertinimai ir veiksmų gairės	https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/impact-assessments_lt
Sutartys	
Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) suvestinės redakcijos	https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2012:326:FULL:LT:PDF
Teisinių pagrindų, pagal kuriuos Lisabonos sutartyje numatytas įprastos teisėkūros procedūros taikymas, sąrašas ¹	http://www.epgencms.europarl.europa.eu/cmsdata/upload/89445f93-5ccc-405a-b0dd-d37f09c4a9e9/List_of_legal_bases.pdf
Tarpinstituciniai susitarimai	
Tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (2016 m.)	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016Q0512(01)&from=EN
Pagrindų susitarimas dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių (2010 m.)	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010Q1120(01)&from=EN
Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių (2007 m.)	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007C0630(01)&from=EN

¹ Perimta iš pranešimo dėl Lisabonos sutarties (A6-0013/2008) (2007/2286 (INI)).

Kita (paieškos priemonės)	
EUR-Lex	https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lt
<i>Europos Sąjungos leidinių biuras</i> (Leidinių biuras)	https://publications.europa.eu/lt/home
Institucijų deleguotųjų aktų registras	https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home
Skirties kriterijai	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019Q0703(01)&from=EN

PRIEDAI

I PRIEDAS. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnis

1. Kai dėl teisės akto priėmimo Sutartyse daroma nuoroda į įprastą teisėkūros procedūrą, laikomasi tokios tvarkos.

2. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą.

Pirmasis svarstymas

3. Europos Parlamentas priima savo poziciją pirmuoju svarstymu ir ją perduoda Tarybai.

4. Jei Taryba pritaria Europos Parlamento pozicijai, atitinkamas aktas priimamas ta redakcija, kuri atitinka Europos Parlamento poziciją.

5. Jei Taryba nepitaria Europos Parlamento pozicijai, ji priima savo poziciją pirmuoju svarstymu ir ją perduoda Europos Parlamentui.

6. Taryba išsamiai informuoja Europos Parlamentą apie motyvus, paskatinusius ją priimti savo poziciją pirmuoju svarstymu. Komisija išsamiai informuoja Europos Parlamentą apie savo poziciją.

Antrasis svarstymas

7. Jei per tris mėnesius nuo tokio pranešimo gavimo Europos Parlamentas:

a) patvirtina Tarybos poziciją, pateiktą pirmuoju svarstymu, arba nepriima jokie sprendimo, atitinkamas aktas laikomas priimtu ta redakcija, kuri atitinka Tarybos poziciją;

b) savo narių balsų dauguma atmeta Tarybos poziciją, priimtą pirmuoju svarstymu, siūlomas aktas laikomas nepriimtu;

c) savo narių balsų dauguma pasiūlo Tarybos pozicijos, priimtos pirmuoju svarstymu, pakeitimus, tai pakeistas projektas siunčiamas Tarybai ir Komisijai, kurie pateikia savo nuomonę dėl tų pakeitimų.

8. Jei per tris mėnesius nuo Europos Parlamento pakeitimų gavimo Taryba kvalifikuota balsų dauguma:

a) patvirtina visus tuos pakeitimus, tas teisės aktas laikomas priimtu;

b) nepatvirtina visų pakeitimų, Tarybos pirmininkas, susitaręs su Europos Parlamento pirmininku, per šešias savaites sušaukia Taikinimo komiteto posėdį.

9. Taryba sprendžia vieningai dėl pakeitimų, dėl kurių Komisija pateikia neigiamą nuomonę.

Taikinimas

10. Taikinimo komitetui, sudarytam iš Tarybos narių arba jų atstovų ir tiek pat narių, atstovaujančių Europos Parlamentui, keliama užduotis per šešias savaites nuo jo sušaukimo pasiekti, remiantis Parlamento ir Tarybos antruoju svarstymu priimtomis pozicijomis, susitarimą dėl bendro projekto kvalifikuota Tarybos narių arba jų atstovų balsų dauguma ir narių, atstovaujančių Europos Parlamentui, balsų dauguma.

11. Komisija dalyvauja Taikinimo komiteto posėdžiuose ir imasi visokios reikiamos iniciatyvos siekdama suderinti Europos Parlamento ir Tarybos pozicijas.

12. Jei per šešias savaites nuo posėdžio sušaukimo Taikinimo komitetas nepatvirtina bendro projekto, siūlomas teisės aktas laikomas nepriimtu.

Trečiasis svarstymas

13. Jei per tą laiką Taikinimo komitetas patvirtina bendrą projektą, Europos Parlamentas, spręsdamas atiduotų balsų dauguma, ir Taryba, spręsdama kvalifikuota balsų dauguma, per šešias savaites nuo to pritarimo turi atskirai priimti tą aktą pagal šį projektą. Jei jos to nepadaro, siūlomas aktas laikomas nepriimtu.

14. Šiame straipsnyje nurodyti trijų mėnesių ir šešių savaičių terminai Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva pratęsimi atitinkamai ne daugiau kaip vienu mėnesiu ir dviem savaitėmis.

Specialiosios nuostatos

15. Kai Sutartyse numatytais atvejais teisėkūros procedūra priimamas aktas valstybių narių grupės iniciatyva, Europos centrinio banko rekomendacija arba Teisingumo Teismo prašymu pateikiamas priimti pagal įprastą teisėkūros procedūrą, netaikoma 2 dalis, 6 dalies antrasis sakiny ir 9 dalis.

Tokiais atvejais Europos Parlamentas ir Taryba Komisijai perduoda akto projektą ir savo pozicijas, priimtas pirmuoju ir antruoju svarstymu. Europos Parlamentas ar Taryba procedūros eigoje gali prašyti Komisijos nuomonės, kurią Komisija taip pat gali pateikti savo iniciatyva. Ji taip pat gali, jei mano esant tai reikalinga, dalyvauti Taikinimo komiteto posėdžiuose pagal 11 dalį.

II PRIEDAS. Darbo tvarkos taisyklės, susijusios su įprasta teisėkūros procedūra

1 skirsnis. Pirmasis svarstymas	
59 straipsnis	(balsavimas plenariniame posėdyje)
60 straipsnis	(gražinimas)
62 straipsnis	(susitarimas)
2 skirsnis. Antrasis svarstymas	
63 straipsnis	(Tarybos pozicija)
64 straipsnis	(terminai)
65 straipsnis	(komitetas)
66 straipsnis	(plenarinis posėdis)
67 straipsnis	(balsavimas)
68 straipsnis	(priimtinumumas)
69 straipsnis	(susitarimas)
3 skirsnis. Tarpinstitucinės derybos	
70 straipsnis	(bendrosios nuostatos)
71 straipsnis	(pirmasis svarstymas EP)
72 straipsnis	(išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą)
73 straipsnis	(antrasis svarstymas)
74 straipsnis	(derybų eiga)
4 skirsnis. Taikinimas ir trečiasis svarstymas	
75 straipsnis	(terminai)
76 straipsnis	(Taikinimo komiteto sušaukimas)
77 straipsnis	(delegacija)
78 straipsnis	(bendras projektas)

59 straipsnis. Balsavimas Parlamente – pirmasis svarstymas

1. Parlamentas gali pritarti teisėkūros procedūra priimamo akto projektui, jį iš dalies pakeisti arba atmesti.

2. Parlamentas visų pirma balsuoja dėl atsakingo komiteto, frakcijos arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiaus raštu pateiktų pasiūlymų nedelsiant atmesti teisėkūros procedūra priimamo akto projektą.

Jei patvirtinamas pasiūlymas atmesti teisėkūros procedūra priimamo akto projektą, Parlamento pirmininkas prašo šį pasiūlymą pateikusios institucijos jį atšaukti.

Jei projektą pateikusi institucija jį atšaukia, Parlamento pirmininkas paskelbia, kad procedūra baigta.

Jei teisėkūros procedūra priimamo akto projektą pateikusi institucija jo neatšaukia, Parlamento pirmininkas paskelbia, kad pirmasis svarstymas Parlamente baigtas, nebent Parlamentas, gavęs atsakingo komiteto pirmininko ar pranešėjo, frakcijos arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiaus pasiūlymą, nuspręstų grąžinti klausimą nagrinėti atsakingam komitetui.

Jei tas pasiūlymas atmesti projektą nepatvirtinamas, Parlamentas tęsia procedūrą, kaip nurodyta 3, 4 ir 5 dalyse.

3. Balsuojant pirmenybė teikiama pagal 74 straipsnio 4 dalį atsakingo komiteto pateiktam preliminariam susitarimui ir dėl jo balsuojama vieną kartą, nebent frakcijai arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiui paprašius Parlamentas nuspręstų iš karto balsuoti dėl pakeitimų, kaip numatyta 4 dalyje. Tokiu atveju Parlamentas taip pat nusprendžia, ar balsavimas dėl pakeitimų vyks iš karto. Jei ne, Parlamentas nustato naują pakeitimų pateikimo terminą ir balsavimas vyksta per kitą posėdį.

Jei balsuojant vieną kartą preliminarus susitarimas patvirtinamas, Parlamento pirmininkas paskelbia, kad pirmasis svarstymas Parlamente baigtas.

Jei balsuojant vieną kartą preliminarus susitarimas nepatvirtinamas balsavusiųjų dauguma, Parlamento pirmininkas nustato naują terminą teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimams teikti. Tokie pakeitimai pateikiami balsuoti per kitą posėdį siekiant užbaigti pirmąjį svarstymą Parlamente.

4. Tuomet pateikiami balsuoti teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimai, įskaitant, jei taikoma, atskiras preliminarus susitarimo dalis, kai buvo pateikti prašymai balsuoti dalimis ar atskiru balsavimu arba pateikti konkuruojantys pakeitimai; tai netaikoma tais atvejais, kai pagal 2 dalį buvo patvirtintas pasiūlymas atmesti projektą arba pagal 3 dalį buvo patvirtintas preliminarus susitarimas.

Prieš Parlamentui balsuojant dėl pakeitimų, Parlamento pirmininkas gali paprašyti Komisijos pateikti savo poziciją ir Tarybos – išsakyti pastabas.

Po balsavimo dėl tų pakeitimų Parlamentas balsuoja dėl viso teisėkūros procedūra priimamo akto projekto su pakeitimais arba be jų.

Jei visas teisėkūros procedūra priimamo akto projektas su pakeitimais arba be jų patvirtinamas, Parlamento pirmininkas paskelbia, kad pirmasis svarstymas baigtas, nebent Parlamentas, gavęs atsakingo komiteto pirmininko ar pranešėjo, frakcijos arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiaus pasiūlymą, nuspręstų grąžinti klausimą atsakingam komitetui, kad būtų vedamos tarpinstitucinės derybos, kaip numatyta 60 ir 74 straipsniuose.

Jei visas teisėkūros procedūra priimamo akto projektas su pakeitimais arba be jų nepatvirtinamas balsavusiųjų dauguma, Parlamento pirmininkas paskelbia, kad pirmasis svarstymas baigtas, nebent Parlamentas, gavęs atsakingo komiteto pirmininko ar pranešėjo, frakcijos arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiaus pasiūlymą, nuspręstų grąžinti klausimą dar kartą nagrinėti atsakingam komitetui.

5. Po balsavimo pagal 2, 3 ir 4 dalis ir balsavimo dėl teisėkūros rezoliucijos projekto pakeitimų, susijusių su prašymais dėl procedūros, teisėkūros rezoliucija laikoma priimta. Prireikus teisėkūros rezoliucija pagal 203 straipsnio 2 dalį pritaikoma, kad būtų atsižvelgta į balsavimo pagal 2, 3 ir 4 dalis rezultatus.

Parlamento pirmininkas perduoda teisėkūros rezoliucijos tekstą ir Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai, taip pat – tais atvejais, kai teisėkūros procedūra priimamo akto projektą pateikia valstybių narių grupė – valstybių narių grupei, Teisingumo Teismui arba Europos Centriniam Bankui.

60 straipsnis. Grąžinimas atsakingam komitetui

Jei pagal 59 straipsnį klausimas grąžinamas atsakingam komitetui dar kartą nagrinėti arba tarpinstitucinėms deryboms pagal 74 straipsnį vesti, atsakingas komitetas žodžiu ar raštu pateikia Parlamentui pranešimą per keturis mėnesius. Pirmininkų sueiga gali nuspręsti tą laikotarpį pratęsti.

Grąžinus klausimą komitetui, vadovaujantis komitetas, prieš priimdamas sprendimą dėl procedūros, pagal 57 straipsnį turi suteikti susijusiam komitetui pasirinkimo galimybę dėl pakeitimų, kurie priklauso jo išimtinai kompetencijai, ir visų pirma galimybę pasirinkti, kurie pakeitimai turi būti iš naujo pateikti Parlamentui.

Atsakingam komitetui, kuriam klausimas buvo grąžintas iš naujo nagrinėti, parengus pranešimą, Parlamentas gali laisvai nuspręsti surengti, jei tinkama, baigiamąją diskusiją.

62 straipsnis. Sutarimas per pirmąjį svarstymą

Jei, remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 249 straipsnio 4 dalimi, Taryba praneša Parlamentui, kad pritaria Parlamento pozicijai, atliekama galutinė teksto peržiūra pagal 203 straipsnį ir Parlamento pirmininkas plenarinio posėdžio metu paskelbia, kad teisėkūros procedūra priimamas aktas yra priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

63 straipsnis. Pranešimas apie Tarybos poziciją

1. Laikoma, kad apie Tarybos poziciją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnį Parlamentui pranešama, kai Parlamento pirmininkas ją paskelbia plenarinio posėdžio metu. Parlamento pirmininkas ją paskelbia, gavęs tinkamai į visas oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas išverstus dokumentus, kuriuose yra pozicija, Tarybos posėdžio tvirtinant poziciją protokole įrašytas deklaracijas, taip pat motyvus, paskatinusius Tarybą tvirtinti poziciją, bei Komisijos poziciją. Parlamento pirmininkas apie tai praneša mėnesinės sesijos, vykstančios po to, kai buvo gauti tie dokumentai, metu.

Prieš paskelbdamas Tarybos poziciją, Parlamento pirmininkas, pasikonsultavęs su atsakingo komiteto pirmininku arba pranešėju arba su jais abiem, įsitikina, kad gautas tekstas iš tikrųjų yra per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija ir nėra jokių 61 straipsnyje numatytų aplinkybių. Priešingu atveju, Parlamento pirmininkas kartu su atsakingu komitetu ir, jei įmanoma, su Taryba ieško tinkamo sprendimo.

2. Tą dieną, kai per Parlamento posėdį paskelbiama, kad gauta Tarybos pozicija, laikoma, kad ji yra automatiškai perduota nagrinėti per pirmąjį svarstymą atsakingam komitetui.

3. Šių pateiktų dokumentų sąrašas yra skelbiamas Parlamento plenarinio posėdžio protokole, kartu nurodant atsakingų komitetų pavadinimus.

64 straipsnis. Terminų pratęsimas

1. Atsakingo komiteto pirmininkui prašant, Parlamento pirmininkas pratęsia antrajam svarstymui numatytus terminus, remdamasis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 14 dalimi.

2. Parlamento pirmininkas praneša Parlamentui apie terminų pratęsimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 14 dalį Parlamento arba Tarybos iniciatyva.

65 straipsnis. Nagrinėjimo atsakingame komitete procedūra

1. Tarybos pozicija įrašoma kaip prioritetas į atsakingo komiteto pirmo posėdžio po jos paskelbimo darbotvarkę. Tarybai gali būti pasiūlyta pristatyti savo poziciją.

2. Pranešėjas antrojo svarstymo metu yra tas pats kaip ir pirmojo svarstymo metu, nebent atsakingas komitetas nuspręstų kitaip.

3. Atsakingo komiteto procedūroms taikomos Tarybos pozicijos pakeitimų priimtinumą reglamentuojančios 68 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatos. Tik šio komiteto tikrieji nariai ar nuolatiniai juos pavaduojantys nariai gali teikti pakeitimus ir pasiūlymus atmesti poziciją. Komitetas priima sprendimus balsavusiųjų dauguma.

4. Atsakingas komitetas pateikia rekomendaciją antrajam svarstymui, siūlydamas pritarti Tarybos priimtai pozicijai, ją iš dalies pakeisti ar atmesti. Rekomendacijoje pateikiamas trumpas siūlomo sprendimo pagrindimas.

5. Antrajam svarstymui netaikomi 51, 52, 56 ir 198 straipsniai.

66 straipsnis. Pateikimas Parlamentui

Tarybos pozicija ir atsakingo komiteto rekomendacija antrajam svarstymui, jei ji pateikta, automatiškai įrašomos į mėnesinės sesijos, kurios trečiadienis eina prieš ir yra arčiausiai trijų mėnesių termino pabaigos arba, jei terminas buvo pratęstas remiantis 64 straipsniu, – keturių mėnesių termino pabaigos, darbotvarkės projektą, nebent šis klausimas buvo svarstytas ankstesnės mėnesinės sesijos metu.

67 straipsnis. Balsavimas Parlamente – antrasis svarstymas

1. Parlamentas visų pirma balsuoja dėl atsakingo komiteto, frakcijos arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiaus raštu pateiktų pasiūlymų nedelsiant atmesti Tarybos poziciją. Kad toks pasiūlymas atmesti poziciją būtų patvirtintas, už jį turi balsuoti visų Parlamento narių dauguma.

Jei tas pasiūlymas atmesti poziciją patvirtinamas, Tarybos pozicija atmetama ir Parlamento pirmininkas plenarinio posėdžio metu praneša, kad teisėkūros procedūra baigta.

Jei pasiūlymas atmesti projektą nepatvirtinamas, Parlamentas tęsia procedūrą, kaip nurodyta 2–5 dalyse.

2. Balsuojant pirmenybė teikiama pagal 74 straipsnio 4 dalį atsakingo komiteto pateiktam preliminariam susitarimui ir dėl jo balsuojama vieną kartą, nebent frakcijai arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančiam Parlamento narių skaičiui paprašius Parlamentas nuspręstų iš karto balsuoti dėl pakeitimų, kaip numatyta 3 dalyje.

Jei balsuojant vieną kartą preliminarus susitarimas patvirtinamas visų Parlamento narių balsų dauguma, Parlamento pirmininkas paskelbia Parlamente, kad antrasis svarstymas Parlamente baigtas.

Jei balsuojant vieną kartą preliminarus susitarimas nepatvirtinamas visų Parlamento narių balsų dauguma, Parlamentas laikosi 3, 4 ir 5 dalyse nustatytos procedūros.

3. Tuomet pateikiami balsuoti Tarybos pozicijos pakeitimai, įskaitant pakeitimus, įtrauktus į atsakingo komiteto pagal 74 straipsnio 4 dalį pateiktą preliminarų susitarimą; tai netaikoma tais atvejais, kai pagal 1 dalį buvo patvirtintas pasiūlymas atmesti poziciją arba kai pagal 2 dalį buvo patvirtintas preliminarus susitarimas. Tarybos pozicijos pakeitimai priimami tik visų Parlamento narių balsų dauguma.

Prieš balsuojant dėl pakeitimų, Parlamento pirmininkas gali paprašyti Komisijos pateikti savo poziciją ir Tarybos – išsakyti pastabas.

4. Net ir tuo atveju, jei balsuojant per plenarinį posėdį buvo nepritarta pirminiam pasiūlymui atmesti Tarybos poziciją, kaip numatyta 1 dalyje, po balsavimo dėl pakeitimų pagal 2 arba 3 dalis Parlamentas, gavęs atsakingo komiteto pirmininko ar pranešėjo, frakcijos arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiančio Parlamento narių skaičiaus pasiūlymą, gali apsvarstyti naują pasiūlymą atmesti poziciją. Kad pasiūlymas būtų patvirtintas, už jį turi balsuoti visų Parlamento narių dauguma.

Jei Tarybos pozicija atmetama, Parlamento pirmininkas plenarinio posėdžio metu praneša, kad teisėkūros procedūra baigta.

5. Po balsavimo pagal 1–4 dalis ir, jei taikoma, po bet kokio balsavimo dėl teisėkūros rezoliucijos projekto pakeitimų, susijusių su prašymais dėl procedūros, Parlamento pirmininkas paskelbia, kad antrasis svarstymas Parlamente baigtas ir teisėkūros rezoliucija laikoma priimta. Prireikus teisėkūros rezoliucija pataisoma pagal 203 straipsnio 2 dalį, kad būtų atsižvelgta į balsavimo pagal 1–4 dalis rezultatus arba į 69 straipsnio taikymą.

Parlamento pirmininkas perduoda teisėkūros rezoliucijos tekstą ir Parlamento poziciją, jei tokia yra, Tarybai ir Komisijai.

Jei nepateikiamas pasiūlymas atmesti ar iš dalies pakeisti Tarybos poziciją, laikoma, kad ji yra priimta.

68 straipsnis. Tarybos pozicijos pakeitimų priimtinumai

1. Atsakingas komitetas, frakcija arba ne mažiau kaip žemą ribą siekiantis Parlamento narių skaičius gali teikti svarstyti plenariniame posėdyje pakeitimus dėl Tarybos pozicijos.

2. Priimtini tik tie Tarybos pozicijos pakeitimai, kurie atitinka 180 ir 181 straipsnių nuostatas ir kuriais siekiama:

a) visiškai ar iš dalies atkurti Parlamento pirmojo svarstymo metu priimtą poziciją;

b) kompromiso tarp Tarybos ir Parlamento;

c) iš dalies pakeisti Tarybos pozicijos teksto dalį, kuri nebuvo įtraukta į pirmojo svarstymo metu pateiktą pasiūlymą ar kurios turinys skyrėsi nuo pirmojo svarstymo metu pateikto pasiūlymo turinio, arba

d) atsižvelgti į naują faktą ar naują teisinę situaciją, atsiradusius priėmus Parlamento poziciją per pirmąjį svarstymą.

Parlamento pirmininko sprendimas dėl pakeitimų priimtumo ar nepriimtumo yra neginčijamas.

3. Jei po pirmojo svarstymo įvyko nauji rinkimai, bet nebuvo pritaikytas 59 straipsnis, Parlamento pirmininkas gali nuspręsti netaikyti apribojimų dėl pakeitimų priimtumo, numatytų šio straipsnio 2 dalyje.

69 straipsnis. Sutarimas per antrąjį svarstymą

Jei iki nustatyto termino pabaigos, kai pagal 67 ir 68 straipsnius galima teikti pakeitimus ir balsuoti dėl jų ar pasiūlyti atmesti Tarybos poziciją, nepateikiamas joks pasiūlymas atmesti šią poziciją nei joks jos pakeitimas, Parlamento pirmininkas plenarinio posėdžio metu paskelbia, kad siūlomas teisės aktas yra galutinai priimtas.

70 straipsnis. Bendrosios nuostatos

Derybos su kitomis institucijomis, siekiant susitarti teisėkūros procedūros metu, gali būti pradėtos tik priėmus sprendimą pagal 71, 72 arba 73 straipsnius arba Parlamentui gražinus klausimą komitetui tarpinstitucinėms deryboms vesti. Tokios derybos vedamos atsižvelgiant į Pirmininkų sueigos parengtą elgesio kodeksą⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Derybų įprastos teisėkūros procedūros metu elgesio kodeksas ([žr. Rinkinio C2 dalį](#)).

71 straipsnis. Derybos prieš pirmąjį svarstymą Parlamente

1. Komitetas, pagal 51 straipsnį patvirtinęs teisėkūros pranešimą, savo narių balsų dauguma gali priimti sprendimą pradėti derybas remiantis tuo pranešimu.

2. Apie sprendimus pradėti derybas paskelbiama kitos mėnesinės sesijos po tokio sprendimo priėmimo komitete pradžioje. Ne vėliau kaip iki dienos, kurią apie tokį sprendimą pranešama Parlamentui, pabaigos ne mažiau kaip vidutinę ribą siekiantis Parlamento narių skaičius arba frakcija ar frakcijos gali raštu paprašyti, kad dėl komiteto sprendimo pradėti derybas būtų balsuojama. Parlamentas tuomet surengia tą balsavimą per tą pačią mėnesinę sesiją.

Jei iki pirmoje pastraipoje nurodyto termino pabaigos tokių prašymų negaunama, Parlamento pirmininkas apie tai informuoja Parlamentą. Jei prašymas pateikiamas, Parlamento pirmininkas iš karto prieš balsavimą gali suteikti žodį vienam kalbėtojui, pritariančiam komiteto sprendimui pradėti derybas, ir kitam kalbėtojui, nepritariančiam tam sprendimui. Kiekvienas kalbėtojas gali padaryti ne ilgiau kaip dvi minutes trunkantį pareiškimą.

3. Jei Parlamentas atmeta komiteto sprendimą pradėti derybas, teisėkūros procedūra priimamo akto projektas ir atsakingo komiteto pranešimas įtraukiami į kitos mėnesinės

sesijos darbotvarkę, o Parlamento pirmininkas nustato terminą pakeitimams pateikti. Taikoma 59 straipsnio 4 dalis.

4. Derybos gali būti pradėtos bet kuriuo metu pasibaigus 2 dalies pirmoje pastraipoje nurodytam terminui nepateikus prašymo balsuoti Parlamente dėl sprendimo pradėti derybas. Jei toks prašymas pateikiamas, derybos gali būti pradėtos bet kuriuo metu po to, kai komiteto sprendimas pradėti derybas patvirtinamas Parlamente.

72 straipsnis. Derybos prieš pirmąjį svarstymą Taryboje

Parlamento per pirmąjį svarstymą patvirtinta pozicija laikoma įgaliojimu vesti derybas su kitomis institucijomis. Nuo to momento atsakingas komitetas savo narių balsų dauguma gali nuspręsti pradėti derybas bet kuriuo metu. Tokie sprendimai paskelbiami Parlamente per kitą mėnesinę sesiją po balsavimo komitete ir įtraukiami į posėdžio protokolą.

73 straipsnis. Derybos prieš antrąjį svarstymą Parlamente

Kai Tarybos pozicija per pirmąjį svarstymą perduodama atsakingam komitetui, Parlamento pozicija per pirmąjį svarstymą, taikant 68 straipsnį, laikoma įgaliojimu vesti derybas su kitomis institucijomis. Nuo to momento atsakingas komitetas gali nuspręsti pradėti derybas bet kuriuo metu.

Jei Tarybos pozicijoje per pirmąjį svarstymą esama elementų, kurių nebuvo teisėkūros procedūra priimamo akto projekte arba Parlamento pozicijoje per pirmąjį svarstymą, komitetas gali patvirtinti derybų grupei skirtas gaires (tokios gairės gali būti pateikiamos ir kaip Tarybos pozicijos pakeitimai).

74 straipsnis. Derybų vedimas

1. Parlamento derybų grupei vadovauja pranešėjas, o pirmininkauja atsakingo komiteto pirmininkas arba pirmininko paskirtas pirmininko pavaduotojas. Į ją įtraukiami bent kiekvienos norinčios dalyvauti frakcijos šešėliniai pranešėjai.

2. Visi dokumentai, kuriuos ketinama svarstyti posėdyje su Tarybos ir Komisijos atstovais (trišaliame dialoge), derybų grupei pateikiami iki konkretaus trišalio dialogo pradžios likus ne mažiau kaip 48 valandoms, o skubiais atvejais – ne mažiau kaip 24 valandoms.

3. Po kiekvieno trišalio dialogo derybų grupės pirmininkas ir pranešėjas derybų grupės vardu atsiskaito per kitą atsakingo komiteto posėdį.

Nesant galimybių laiku sušaukti komiteto posėdžio, derybų grupės pirmininkas ir pranešėjas derybų grupės vardu atsiskaito per komiteto koordinatorių posėdį.

4. Jeigu per derybas pasiekiamas preliminarus susitarimas, nedelsiant apie tai informuojamas atsakingas komitetas. Atsakingo komiteto nariams pateikiami ir paskelbiami dokumentai, kuriuose pateikti baigiamojo trišalio dialogo rezultatai.

Preliminarus susitarimas pateikiamas atsakingam komitetui, o pastarasis balsavusiųjų dauguma balsuojant vieną kartą sprendžia, ar jį patvirtinti. Jei toks susitarimas patvirtinamas, jis pateikiamas svarstyti Parlamentui, jį išdėstant taip, kad būtų aiškiai nurodyti visi teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimai.

5. Tuo atveju, jei atitinkami komitetai pagal 57 ir 58 straipsnius nepasiekia susitarimo, išsamias derybų pradžios ir vadovavimo tokioms deryboms taisykles nustato Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkas, remdamasis tuose straipsniuose išdėstytais principais.

75 straipsnis. Terminų pratęsimas

1. Atsakingo komiteto pirmininkui paprašius, Parlamento pirmininkas pratęsia antrajam svarstymui numatytus terminus, remdamasis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 14 dalimi.

2. Parlamento pirmininkas praneša Parlamentui apie terminų pratęsimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 14 dalį, ar toks pratęsimas įvyko Parlamento ar Tarybos iniciatyva.

76 straipsnis. Taikinimo komiteto sušaukimas

Kai Taryba informuoja Parlamentą, jog ji negali pritarti visiems Parlamento padarytiems Tarybos pozicijos pakeitimams, Parlamento pirmininkas su Taryba susitaria dėl Taikinimo komiteto pirmo posėdžio datos ir vietos. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 10 dalyje numatytas šešių savaičių terminas arba, jį pratęsus, aštuonių savaičių terminas pradedamas skaičiuoti nuo pirmo Taikinimo komiteto posėdžio datos.

77 straipsnis. Delegacija Taikinimo komitete

1. Parlamento delegacijos Taikinimo komitete narių skaičius yra lygus Tarybos delegacijos narių skaičiui.

2. Delegacijos sudėtis politiniu atžvilgiu atitinka Parlamento narių pasiskirstymą į frakcijas. Pirmininkų sueiga nustato, koks turi būti tikslus kiekvienos frakcijos narių, kurie bus Parlamento delegacijos nariai, skaičius.

3. Kiekvienam taikinimo atvejui narius į delegaciją skiria frakcijos, pageidautina, iš atsakingo komiteto, išskyrus tris nuolatinius dvylikai mėnesių visoms delegacijoms skiriamus narius. Šie trys nuolatiniai nariai yra skiriami frakcijų iš Parlamento pirmininko pavaduotojų ir atstovauja ne mažiau kaip dviem skirtingoms frakcijoms. Per antrąjį svarstymą atsakingo komiteto pirmininkas ir pranešėjas, taip pat visų susijusių komitetų pranešėjai ir nuomonės referentai visais atvejais yra tokios delegacijos nariai.

4. Delegacijoje atstovaujamos frakcijos skiria pavaduojančius narius.

5. Frakcijos, kuriems neatstovaujama delegacijoje, gali siųsti po vieną atstovą į visus parengiamuosius delegacijos vidaus posėdžius. Jei delegacijoje nėra nepriklausomų

narių, vienas nepriklausomas narys gali dalyvauti visuose parengiamuosiuose delegacijos vidaus posėdžiuose.

6. Delegacijai vadovauja Parlamento pirmininkas arba vienas iš trijų nuolatinių narių.

7. Delegacija priima sprendimus savo narių balsų dauguma. Jos svarstymai nėra vieši.

Pirmininkų sueiga nustato išsamias procedūrinės delegacijos Taikinimo komitete darbo gaires.

8. Delegacija praneša taikinimo rezultatus Parlamentui.

78 straipsnis. Bendras projektas

1. Taikinimo komitetui susitarus dėl bendro projekto, klausimas įrašomas į Parlamento plenarinio posėdžio, turinčio vykti per šešias savaites arba, jei buvo pratęstas terminas, per aštuonias savaites nuo datos, kai Taikinimo komitetas patvirtino bendrą projektą, darbotvarkę.

2. Delegacijos pirmininkas ar kitas delegacijos Taikinimo komitete paskirtas narys perskaito pareiškimą dėl bendro projekto, prie kurio pridedamas pranešimas.

3. Pakeitimai bendram projektui negali būti teikiami.

4. Balsuojama dėl viso bendro projekto vieną kartą. Jis patvirtinamas, jei surenka balsavusių Parlamento narių balsų daugumą.

5. Jeigu Taikinimo komitetas nesusitaria dėl bendro projekto, Parlamento delegacijos Taikinimo komitete pirmininkas ar kitas paskirtas šios delegacijos narys perskaito pareiškimą. Po to pareiškimo vyksta diskusijos.

6. Klausimas negali būti grąžintas komitetui po antrojo svarstymo vykstančios Parlamento ir Tarybos taikinimo procedūros metu.

7. Trečiajam svarstymui netaikomi 51, 52 ir 56 straipsniai.

III PRIEDAS. Derybų įprastos teisėkūros procedūros metu elgesio kodeksas¹

1. Įžanga

Šiame elgesio kodekse pateikiamos Parlamento vidaus gairės, kaip reikia elgtis derantis visais įprastos teisėkūros procedūros etapais, įskaitant trečiąjį svarstymą. Jis turėtų būti taikomas kartu su Darbo tvarkos taisyklių 70–74 straipsniais.

Šiuo elgesio kodeksu papildomos atitinkamos 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros² nuostatos, susijusios su skaidrumu ir teisėkūros proceso koordinavimu, ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių³, dėl kurios Parlamentas, Taryba ir Komisija susitarė 2007 m. birželio 13 d.

2. Bendrieji principai ir pasirengimas deryboms

Tarpinstitucinės derybos įprastos teisėkūros procedūros metu grindžiamos skaidrumo, atskaitomybės ir veiksmingumo principais siekiant užtikrinti patikimą, atsekamą ir atvirą sprendimų priėmimo procesą tiek Parlamente, tiek visuomenės atžvilgiu.

Taikoma bendroji taisyklė, kad Parlamentas turėtų pasinaudoti visomis galimybėmis, teikiamomis visais įprastos teisėkūros procedūros etapais. Sprendimas pradėti derybas, visų pirma norint pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą, priimamas kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus dokumento individualias ypatybes.

Pranešėjas pristato visam komitetui galimybę pradėti derybas su Taryba, o komitetas sprendimą priima laikydamasis atitinkamo Darbo tvarkos taisyklių straipsnio. Komiteto teisėkūros pranešimas arba plenariniame posėdyje priimti pakeitimai laikomi įgaliojimais vesti derybas per pirmąjį svarstymą, Parlamento pozicija per pirmąjį svarstymą laikoma įgaliojimais vesti derybas siekiant išankstinio susitarimo per antrąjį svarstymą arba vesti derybas per antrąjį svarstymą, o Parlamento pozicija per antrąjį svarstymą – įgaliojimais vesti derybas per trečiąjį svarstymą.

Parlamentas informuojamas apie sprendimus pradėti derybas ir tikrina tokius sprendimus. Siekiant užtikrinti kuo didesnį teisėkūros proceso skaidrumą Komitetų pirmininkų sueigos pirmininkas reguliariai informuoja Pirmininkų sueigą, laiku ir sistemingai pateikdamas informaciją apie visus komitetų sprendimus pradėti derybas ir pažangą, pasiektą svarstant dokumentus pagal įprastą teisėkūros procedūrą. Bet koks

---

¹ 2017 m. rugsėjo 28 d. patvirtintas Pirmininkų sueigos.

² OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

³ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

per derybas pasiektas susitarimas laikomas preliminariu, kol jo nepatvirtina Parlamentas.

Per pirmojo svarstymo derybas, derybas siekiant išankstinio susitarimo per antrąjį svarstymą ir antrojo svarstymo derybas pagrindinis už derybas atsakingas organas yra atsakingas komitetas, kuriam atstovauja derybų grupė, kaip numatyta Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnyje. Per trečiojo svarstymo derybas Parlamentui atstovauja jo delegacija Taikinimo komitete, kuriai pirmininkauja vienas iš Parlamento pirmininko pavaduotojų, atsakingų už taikinimą. Per visas derybas užtikrinama politinė pusiausvyra ir visos frakcijos turi teisę būti atstovaujamos bent personalo lygmeniu.

Šio elgesio kodekso nuostatos *mutatis mutandis* taikomos tais atvejais, kai tenkinamos Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnio (dėl susijusių komitetų procedūros) arba 58 straipsnio (dėl bendros komitetų procedūros) sąlygos, visų pirma kiek tai susiję su derybų grupės sudėtimi ir derybų vedimu. Atitinkamų komitetų pirmininkai turėtų iš anksto susitarti dėl jų bendradarbiavimo per tarpinstitucines derybas tvarkos.

3. Derybų vedimas ir galutinė susitarimo peržiūra

Siekdamas didinti skaidrumą, Parlamentas iš esmės pasirūpina reikiamomis priemonėmis, kad visuomenė būtų tinkamai informuojama viso teisėkūros ciklo metu, ir glaudžiai bendradarbiauja su kitomis institucijomis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti teisėkūros proceso atsekamumą. Tai apima bendrą pranešimą apie sėkmingus teisėkūros proceso rezultatus, be kita ko, rengiant bendras spaudos konferencijas arba kitais būdais, kurie laikomi tinkamais.

Trišalių susitikimų metu derybos grindžiamos vienu bendru dokumentu (paprastai tai kelių skilčių dokumentas), kuriame nurodomos atitinkamų institucijų pozicijos dėl kitų institucijų pakeitimų ir į kurį įtraukiami visi kompromisiniai projektai, dėl kurių preliminariai susitariama. Šis dokumentas – tai bendras institucijų dokumentas, ir dėl bet kokios trišalio dialogo tikslais išplatintos versijos iš esmės turėtų būti susitarusios teisėkūros institucijos. Po kiekvieno trišalio dialogo derybų grupės pirmininkas ir pranešėjas atsiskaito apie derybose pasiektą pažangą atsakingam komitetui arba šio komiteto koordinatoriams.

Jei pasiekiamas preliminarus susitarimas su Taryba, derybų grupės pirmininkas ir pranešėjas išsamiai informuoja atsakingą komitetą apie derybų rezultatus, ir šie rezultatai paskelbiami. Bet kokio pasiekto preliminarus susitarimo tekstas atsakingam komitetui svarstyti pateikiamas aiškiai nurodant teisėkūros procedūra priimamo akto projekto pakeitimus. Atsakingas komitetas priima sprendimą Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnyje nurodyta tvarka.

Per derybas pasiektas preliminarus susitarimas patvirtinamas raštiškai oficialiu laišku. Pirmojo ir antrojo svarstymų atvejais COREPER pirmininkas preliminarų susitarimą raštiškai patvirtina atsakingo komiteto pirmininkui, o pasiekus išankstinį susitarimą per antrąjį svarstymą atsakingo komiteto pirmininkas informuoja Tarybą, kad jis

rekomenduos plenariniame posėdyje per Parlamento antrąjį svarstymą be pakeitimų priimti per pirmąjį svarstymą priimtą Tarybos poziciją, atitinkančią preliminaraus susitarimo tekstą¹.

Po to, kai preliminariam susitarimui pritaria komitetas, paliekama pakankamai laiko iki balsavimo Parlamente, kad frakcijos galėtų parengti savo galutinę poziciją.

Teisininkai lingvistai atlieka galutinę teisinę ir lingvistinę susitarimo peržiūrą, kaip numatyta Darbo tvarkos taisyklių 203 straipsnyje. Preliminaraus susitarimo tekste negali būti daroma jokių pakeitimų, jei nėra aiškaus Parlamento ir Tarybos susitarimo atitinkamu lygmeniu.

4. Pagalba derybų grupei

Derybų grupei suteikiami visi ištekliai, kurių reikia, kad grupė galėtų tinkamai atlikti savo darbą. Šiai grupei padeda administracinės pagalbos grupė, kurios darbą koordinuoja atsakingo komiteto sekretoriatas ir kurią turėtų sudaryti bent Teisėkūros reikalų skyrius, Teisės tarnybos, Teisėkūros aktų direktorato, Parlamento Spaudos tarnybos ir kitų susijusių tarnybų atstovai; dėl administracinės pagalbos grupės sudėties sprendžiama kiekvienu konkrečiu atveju. Frakcijų patarėjai kviečiami į posėdžius, kuriuose rengiamasi trišalio dialogo susitikimams, ir į posėdžius, kuriuose aptariami trišalio dialogo susitikimų rezultatai. Parlamento delegacijai Taikinimo komitete teikiamą administracinę pagalbą koordinuoja Teisėkūros reikalų skyrius.

---

¹ Žr. Bendros deklaracijos dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių 18 punktą.

IV PRIEDAS. Pirmininkavimo Tarybai tvarka¹

*Pirmininkavimo tvarka grupėmis, kurias sudaro po tris valstybes nares
(iš anksto nustatytos trijų valstybių narių grupės)*

Rumunija	sausio–birželio mėn.	2019
Suomija	liepos–gruodžio mėn.	2019
Kroatija	sausio–birželio mėn.	2020
Vokietija	liepos–gruodžio mėn.	2020
Portugalija	sausio–birželio mėn.	2021
Slovėnija	liepos–gruodžio mėn.	2021
Prancūzija	sausio–birželio mėn.	2022
Čekijos Respublika	liepos–gruodžio mėn.	2022
Švedija	sausio–birželio mėn.	2023
Ispanija	liepos–gruodžio mėn.	2023
Belgija	sausio–birželio mėn.	2024
Vengrija	liepos–gruodžio mėn.	2024
Lenkija	sausio–birželio mėn.	2025
Danija	liepos–gruodžio mėn.	2025
Kipras	sausio–birželio mėn.	2026
Airija	liepos–gruodžio mėn.	2026
Lietuva	sausio–birželio mėn.	2027
Graikija	liepos–gruodžio mėn.	2027
Italija	sausio–birželio mėn.	2028
Latvija	liepos–gruodžio mėn.	2028
Liuksemburgas	sausio–birželio mėn.	2029
Nyderlandai	liepos–gruodžio mėn.	2029
Slovakija	sausio–birželio mėn.	2030
Malta	liepos–gruodžio mėn.	2030

---

¹ [QLL 208, 2016 8 2, p.42](#)

V PRIEDAS. Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos poveikis apibrėžiant per įprastą teisėkūros procedūrą taikomą balsų daugumą ir ribas

Per įprastą teisėkūros procedūrą taikoma balsų dauguma		
Parlamente		
Paprasta dauguma:	balsų	balsavusiųjų dauguma
Kvalifikuota dauguma:	balsų	visų Parlamento narių balsų dauguma (balsuojant plenariniame posėdyje – 353 iš 705 balsų)
Taryboje		
Paprasta dauguma:	balsų	valstybių narių dauguma (14-os valstybių narių pritarimas)
Kvalifikuota dauguma:	balsų	55 proc. valstybių narių, t. y. 15-os valstybių narių, atstovaujančių bent 65 proc. ES gyventojų, pritarimas
Vieningas balsavimas:		visų balsavusių valstybių narių pritarimas (susilaikymas nėra kliūtis tam, kad pozicija būtų vieningai priimta)

Ribos, taikomos teikiant procedūrinius prašymus Parlamente	
Žema riba	Dvidešimta dalis visų Parlamento narių arba frakcija (36 Parlamento nariai)
Vidutinė riba	Dešimtadalis visų Parlamento narių, vienijančių vieną / kelias frakcijas ar atskirus Parlamento narius, arba vieno ir kito derinys (71 Parlamento narys)
Aukšta riba	Penktadalis visų Parlamento narių, vienijančių vieną / kelias frakcijas ar atskirus Parlamento narius, arba vieno ir kito derinys (141 Parlamento narys)